

༄༅། བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དཔེ་ཚོགས་ལྟེ་གནས་།།

Tibetan Buddhist Resource Center

Text Scan Input Form - Title Page

Work:	W8LS76778	ImageGroup:	I8LS76780
LCCN:	n/a	ISBN:	n/a

Title:	གྲུབ་མཐའ་དང་དོན་བདུན་ཅུ་ས་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག grub mtha' dang don bdun cu sa lam gsum gyi rnam gzhag
Author:	ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན chos kyi rgyal mtshan
Descriptor:	Digital images of the text are made available through the kind support of Great Enlightenment Buddhist Institute Society (GEBIS) in Canada
Original Publication:	grub don sa gsum/;13
Place:	Bylakuppe, Karnataka State
Publisher:	Sera Jey Library
Date:	2013
Volume:	1
Total Volumes:	1
TBRC Pages:	2
Introductory Pages:	n/a
Text Pages:	n/a
Scanning Information:	Scanned at Tibetan Buddhist Resource Center, 1430 Massachusetts Ave, 5th Floor Cambridge, MA 02138.

བྱུང་རྟོན་སྐུ་གསུམ་བཞུགས་སོ། །

མཐོང་བ་ལོ། ཡེ་མཚན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན།

༡༡། ཁྱེད་མཁའ་དང་དོན་བརྟན་ཅུ་
ས་ལམ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བརྟགས་སོ། །

མཛད་པ་སོ། ཡུལ་བརྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

མེར་བྱེས་མཁས་སྤྱན་གྱི་ཆང་གི་དཔེ་མཛོད་ཁང་།

SERA JEY LIBRARY

TIBETAN BUDDHIST PHILOSOPHICAL SERIES

GRUB DON SA GSUM

Book no. 13

Book size: 15x21cm

First Edition, 3200 Copies (2000)

Second Edition, 500 Copies (2001)

Third Edition, 1000 Copies (2005)

Fourth Edition, 1500 Copies (2007)

Fifth Edition, 1000 Copies (2013)

© Sera Jey Library, 2013

Published by

Sera Jey Library & Computer Center

Sera Jey Monastic University, P.O.Bylakuppe-571104

Distt Mysore, Karnataka, South India

Tel: +91-8223-258098

E-mail: sjlcp@rediffmail.com

Web: www.serajeylibrary.org

གསལ་བཤད།

འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་ཐེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་པོས་མཛད་
བའི་བྱུང་འོད་ས་གསུམ་ཚྭ་གས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྡུ་ཕྱིར་དཔར་བསྐྱེད་ཐེངས་གཉིས་བྱས་ན་ཡང་།
དཔར་ཐེངས་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཁོར་ཆད་སོགས་ཅུང་ཟད་མོར་འདུག་ཅིང་། གཞུང་འདི་དག་
དགོན་སྡེ་གང་མང་ཞིག་གིས་བསྐྱེད་བཞེས་སྟེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དང་། དཔར་ཐེངས་གཉིས་ཀའང་
རྫོགས་འདུག་པས་བསྐྱར་དུ་ཁུས་དག་དང་། ཁོར་བཅོས་ཀྱིས་དཔར་གཞི་གསུམ་པ་བསྐྱར་
བསྐྱེད་ཀྱིས་ཏེ། པར་ཐེངས་གསུམ་པ་དཔར་བསྐྱེད་བྱས་པ་ཡིན།

ཐེངས་འདིའི་མ་ཕྱིར་དཔེ་རྙིང་དེ་རྒྱང་ཞིག་འཁྱོར་ན་སྐྱམ་ཡང་གྲ་ཆད་གིས་འཕགས་ལུལ་
དུ་བཞེངས་པའི་ཤིང་པར་གྱི་དཔེ་རིང་དེ་མ་གཏོགས་གཞན་ལག་ཏུ་མ་སོན་བས། དེ་ཉིད་མ་
དཔེར་བརྒྱུད་སྟེ་ཁུས་དག་དང་པར་གཞི་བསྐྱེད་ཀྱིས་པ་ཡིན།

དཔར་ཐེངས་སྡུ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ། རྟོན་འདུན་ཅུའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་
ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བདེན་པར་རྫོང་བ་མེད་པའི་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད། ཅེས་པ་
འདི་ཆད་འདུག་ཅིང་། མོབ་བྱ་དང་། མོབ་བྱེད་ཅེས་པ་གཉིས་ལ་གཞུང་མང་པོའི་ནང་དུ་འས་འཕུལ་
མེད་པ་ལྟར། འཕུལ་ཡིག་ལ་སྦྱི་མཆན་དང་སྒྲོས་མཆན་གྱི་སྒྲོ་ནས་འཕྲུག་ཚུལ་ཞིག་གྱང་ཡོད་
བས། འས་འཕུལ་མེད་པ་ཉིད་ལ་གོ་རྒྱ་དང་བཤད་པ་མི་འད་པ་ཡོད་པ་ལ། འཛོལ་བྱ་འཛོལ་བྱེད་
ཅེས་འས་འཕུལ་སྦྱར་བ་སོགས་དང་། གཞན་ཡང་ཆད་ལྷག་དེ་རྒྱང་དང་། ཡིག་ཁོར་ཅུང་ཟད་
ཡོད་པ་དག་བཟོ་བཅོས་དང་། མ་ཟིའི་ཡིག་འབྲུ་གཅིག་གྱང་རྩ་ལལ་དུ་མི་འགྲོ་བའི་རྟོན་རྒྱན་
འཁྲུངས་ཀྱིས་མ་ཕྱིའི་ནང་དུ་ཁོར་ཆད་སོགས་སུ་ཐག་ཆད་པ་དག་གཞུང་ཆན་དག་གི་འོག་ཏུ་

ཟུར་མཆན་དུ་བཏབ་སྟེ་མཆན་གངས་ཀྱིས་མཆོན་བར་བྱས་ཡོད།

གལ་ཏེ་ང་ཚོས་ནོར་བཙོས་བྱས་པ་དེར་དོགས་འཆར་འདྲ་བྱུང་ཆེ་ལོག་གི་ཟུར་མཆན་དུ་
བཀོད་པ་དེ་མ་ཐོའི་གཞུང་ཡིག་དངོས་ཡིན་པས་དེ་གཞུང་དྲུས་སུ་བྱངས་ཤིང་སྒྱུར་ཏེ་འབྲེལ་ཆོག
ས་ལམ་གྱི་གཞུང་དྲུས་སུ་གཞུང་གཞན་ལས་བྱངས་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྱིག་གི་
སྐབས་སུ་ཕྱང་ཁྱངས་དང་མ་འདྲ་བའམ་གནད་ཡོད་དག་སྟོབ་གཉེར་བ་དག་ལ་ཕན་བར་དམིགས་
ཏེ་ཕྱང་མཆན་དུ་བཀོད་ཡོད།

ཕྱང་མཆན་འདེབས་སྐྱབས་དང་དཔེ་སྒྲིག་བྱེད་སྐྱབས་སོགས་འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་བར་
བསྐྱུན་བྱས་པའི་དབྱ་མ་འབྲུག་པའི་རང་འབྲེལ་གྱི་གསལ་བཤད་དུ་གསལ་བ་ལྟར་རོ།

གཞན་མཐའ་མའི་བར་ཅུ་གཏན་འབེབས་དང་ལོགས་བསྒྲིག་གི་ཆེད་དུ་ཉེས་སྟོན་ཇི་ཡོད་
ང་ཚོར་འབྲེལ་གཏུགས་དང་གསལ་བཤད་བྱ་རྒྱུ་དང་། སྟོན་དང་ནོར་འབྲེལ་གང་མཆིས་གཟུར་
གནས་མཁྱེན་ལྡན་དག་གི་སྟུན་སྲུང་འཆགས་སོ།

ཞེས་ཁྱ་སྒྲིག་བསམ། ༢༠༡༣.༠༩.༢༧ ལ།

དཀར་ཆག

༡ གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་	(01)
དང་པོ། གྲེ་གྲག་སྒྲ་བའི་ལྷགས་བཤད་པ།	(02)
མཚན་ཉིད།	(02)
དཔྲེ་བ།	(02)
སྒྲ་བཤད་པ།	(02)
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(02)
ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(04)
བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(05)
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(05)
གཉིས་པ། མདོ་སྒྲེ་བའི་ལྷགས་བཤད་པ།	(09)
མཚན་ཉིད།	(09)
དཔྲེ་བ།	(09)
སྒྲ་བཤད་པ།	(09)
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(09)
ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(11)
བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(17)
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(18)

གསུམ་པ། སེམས་ཅན་གྱི་ལུགས་བཤད་པ།	(19)
མཚན་ཉིད།	(19)
དབྱེ་བ།	(19)
སྒྲ་བཤད་པ།	(20)
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(21)
ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(22)
བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(25)
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(25)
 བཞི་པ། རོ་བོ་ཉིད་མེད་བར་སྒྲ་བཤད་ལུགས་བཤད་པ།	(27)
མཚན་ཉིད།	(27)
དབྱེ་བ།	(27)
བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།	(27)
 ༧ རང་རྒྱུད་གྱི་ལུགས་བཤད་པ།	(27)
མཚན་ཉིད།	(27)
དབྱེ་བ།	(27)
སྒྲ་བཤད་པ།	(28)
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(28)
ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(29)
བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(29)
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(30)
 ཁ ཐམ་འགྱུར་གྱི་ལུགས་བཤད་པ།	(33)

མཚན་ཉིད།	(33)
དབྱེ་བ།	(33)
སྒྲ་བཤད་པ།	(33)
ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(33)
ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(35)
བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ།	(36)
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ།	(37)
བར་བྱ་སྟོན་ཆེག་	(39)
རྒྱར་མཚན།	(40)

༡ དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ།	(41)
ཤེར་ཕྱིན།	(41)
དངོས་པོ་བརྒྱད།	(43)
དོན་བདུན་ཅུ་	(46)
རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་གྱི་ཆོས་བརྒྱ།	(46)
མེས་ས་བསྐྱེད་བཤད་པ།	(46)
གདམས་ངག་བཤད་པ།	(48)
ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་བཤད་པ།	(50)
སྐུ་བ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཤད་པ།	(50)
སྐུ་བ་པའི་དམིགས་པ་བཤད་པ།	(51)

སྐྱུ་བ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་བཤད་པ།	(52)
མོ་སྐྱུ་བ་བཤད་པ།	(53)
འདུག་སྐྱུ་བ་བཤད་པ།	(54)
ཆོ་གས་སྐྱུ་བ་བཤད་པ།	(55)
རེས་འབྱུང་སྐྱུ་བ་བཤད་པ།	(56)
ལམ་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་	(58)
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ།	(58)
ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(59)
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(59)
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	(60)
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་བཤད་པ།	(60)
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(61)
མོས་པ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་ཕན་ཡོན་བཤད་པ།	(63)
བསྟོ་བ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(63)
རེས་སྤྱི་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(65)
སྐྱུ་བ་པ་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(66)
ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་བཤད་པ།	(67)
གཞི་ཤེས་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དགུ་	(68)
ཤེས་པས་སྤྱིད་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(68)
སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ།	(68)
འབྲས་ལྷུང་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།	(69)
འབྲས་ལྷུང་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།	(69)

མི་མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།	(69)
གཉེན་པོའི་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ།	(70)
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྒྲུབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་ལེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ། ..	(70)
དེའི་མཉམ་ཉིད་བཤད་པ།	(73)
འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བཤད་པ།	(74)
རྣམ་རྟོགས་སྦྱོར་བ་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱ་གཅིག་	(75)
བསྟོམ་བྱའི་རྣམ་པ་བཤད་པ།	(75)
སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	(82)
སྦྱོར་བའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ།	(84)
སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་བཤད་པ།	(85)
སྦྱོར་བའི་མཆོན་ཉིད་བཤད་པ།	(86)
ཐར་བ་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།	(86)
ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ།	(87)
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་བཤད་པ།	(87)
མིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	(88)
ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	(89)
ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་བཤད་པ།	(89)
ཅེ་སྦྱོར་མཆོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བརྒྱད།	(90)
རྟོན་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པ།	(90)
ཅེ་མའི་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པ།	(91)
བརྟོན་པའི་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པ།	(91)
ཆོས་མཆོག་གི་ཅེ་སྦྱོར་བཤད་པ།	(92)

མཐོང་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་བཤད་པ།	(92)
སྐྱོམ་ལམ་ཅེ་སྐྱོར་བཤད་པ།	(93)
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྐྱོར་བཤད་པ།	(93)
བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་བཤད་པ།	(93)
མཐར་གྱིས་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཙུགས་པ།	(95)
པར་བྱིན་དུག་དང་རྗེས་བྲན་དུག །	(95)
དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།	(95)
སྐད་གཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི།	(96)
ནམ་པར་སློན་བ་མ་ཡིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།	(96)
ནམ་པར་སློན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།	(97)
མཚན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།	(97)
གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྐྱོར་བ་བཤད་པ།	(97)
འབྲས་བྱ་ཆོས་སྐྱ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཞི།	(97)
ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱ་བཤད་པ།	(97)
ལོངས་སྐྱ་བཤད་པ།	(98)
སྐྱ་ལ་སྐྱ་བཤད་པ།	(98)
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱ་བཤད་པ།	(98)
ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱའི་འཕྲིན་ལས།	(99)
པར་བྱང་སྐྱོན་ཆིག་	(100)
རྩུ་མཚན།	(100)

3 ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མཐས་པའི་མགུལ་རྒྱ། (101)

དབྱ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལྷགས་སོ་སོར་འགོད་པ་དང་། (101)

དབྱ་མ་པའི་ལྷགས་འཆད་པར་རྒྱབ་པ་དང་། (102)

དེ་ལ་སྒྲན་ཀ་སྤངས་པ། (104)

སེམས་ཅམ་པའི་ལྷགས་པ་ཀག་པ། (104)

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན། (105)

སའི་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པ། (105)

གཞན་ལྷགས་དགག་པ། (105)

རང་ལྷགས་གཞག་པ། (120)

སའི་རྣམ་གཞག་ (120)

མཚན་ཉིད། (120)

དབྱེ་བ། (120)

རྒྱུ་དམན་གྱི་ས། (120)

རྒྱུ་ཆེན་གྱི་ས། (125)

རྒྱ་དོན། (138)

ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ (144)

མཚན་ཉིད། (144)

དབྱེ་བ། (144)

མིང་གི་རྣམ་བྱངས། (150)

རྒྱ་བཤད་པ། (151)

རྒྱུ་རྒྱས་བཤད་པ། (153)

རྒྱུ་པ་སྤྲོད་པ། (157)

ས་བརྩ་པ་བཤད་པ།	(159)
གཉེན་པོའི་ཚེ་གསུམ་པ།	(161)
ངེས་པ་བྱུང་སྐབ་པ།	(162)
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེ་ག།	(164)
རྩར་མཆན།	(165)
ལུང་མཆན།	(166)
དོན་བདུན་ཅུ་དང་ས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེད་བསྐྱར་གྱི་གཞུང་།	(171)
པར་བྱང་སྒྲོན་ཆེ་ག།	(173)

༡༡། །རྩི་བཙུན་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བཙུན་གྱིས་མཛད་པའི་གྲུབ་མཐའི་
 རྣམ་གཞག་བཞུགས་སོ། །

༡༢། །སྤུ་མ་མགོན་པོ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་དང་རོ་པོ་དབྱེར་མ་མཆིས་
 པའི་རྩི་བཙུན་དམ་པ་རྣམས་ལ་བྱུག་འཆལ་སོ། །

འདིར་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་
 སའི་དོན་བཤད་སོ། །

དང་པོ་ནི། དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྐྱབས་གནས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་
 ལེན་ཞིང་། དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱབས་གནས་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲ་
 པའི་གང་ཟག་དེ། རྣམ་པ་སངས་རྒྱས་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲ་པའི་གང་ཟག་གི་
 མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱེ་བ་སྤྲ་བ། མདོ་སྤྲེ་བ། སེམས་ཅམ་བ། རོ་
 བོ་ཉིད་མེད་བར་སྤྲ་བ་དང་བཞི་ལས། དང་པོ་གཉིས་ལ་དོན་སྤྲེ་སྤྲེ་གཉིས་
 གྲང་ཟེར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་ལུགས། མདོ་སྤེལ་པའི་ལུགས། སེམས་
ཅམ་པའི་ལུགས། རོ་ཤོ་ཉིད་མེད་པར་སྤྱོད་པའི་ལུགས་བཤད་པའོ། །

༥ དང་པོ་ལ་མཆོད་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤྱོད་པའདུག་ལ། ལུལ་གྱི་འདོད་
ཚུལ། ལུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ། བདག་མེད་ཀྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་རིག་མི་འདོད་ཅིང་གྱི་དོན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འདོད་པའི་
ཐེག་དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པའི་མཆོད་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁ་ཆེ་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ། ཉི་ཤོག་པ།
ལུལ་དབུས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་དང་གསུམ་ཡོད།

གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་
བཤད་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པས་ན་དེ་ལྟར་
བཛོད་བའམ་ཡང་ན་དུས་གསུམ་རྗེས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྤྱོད་པས་བྱེ་བྲག་སྤྱོད་པ་
ཞེས་བཛོད་པའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ནི། དོན་བྱེད་རྣམས་པ་དངོས་པོའི་མཆོད་ཉིད། དངོས་པོ་
ཡོད་པ། ཤེས་བྱ་རྣམས་དོན་གཅིག་

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྟག་པའི་དངོས་པོ། མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག། །སོ་

སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྤྲེས་པ། བྱས་པ། མི་
རྟག་པ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་དངོས་སོ་ལ་དབྱེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་། རོན་དམ་བདེན་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད།

དང་སོ་ནི། བཅོམ་བཤམ་སྒྲོས་ཆ་ཤས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་
གྱི་སྒྲོས་འདོར་བའི་ཆས་སུ་དམིགས་པ་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི། བྱས་པ་དང་སྤྲེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ཐོ་བས་བཅོམ་
པ་ན། རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་འདོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲེས་པའི་སྤྲེས་པ་
སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་འདོར་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བཅོམ་བཤམ་སྒྲོས་སོ་སོར་བསལ་བ་ན་རང་འཛིན་གྱི་
སྒྲོས་མི་འདོར་བའི་ཆས་སུ་དམིགས་པ་དེ། རོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད།
མཚན་གཞི་ནི། རྩལ་ཐུན་ཐོགས་ཀྱི་ཆ་མེད་དང་། ཤེས་པ་དུས་ཀྱི་ཆ་མེད་
དང་། འདུས་མ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ།

མཛོད་ལས།

གང་ལ་བཅོམ་དང་སྒྲོ་ཡིས་གཞན། །

བསལ་ན་དེ་སྒྲོ་མི་འཇུག་པ། །

བྱས་ཆུ་བཞིན་དུ་ཀྱན་རྫོབ་ཏུ། །

ཡོད་དེ་རོན་དམ་ཡོད་གཞན་ནོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། དེས་ན་དུས་གསུམ་རྩེས་སུ་འདོད་ཅིང་།
བྱམ་བ་བྱམ་པའི་འདས་པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད། བྱམ་བ་བྱམ་པའི་མ་འོངས་
པའི་དུས་སུ་ཡང་ཡོད་པར་འདོད་པའི་བྱིར།

ལྷ་པ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། སྤང་བོ་ལྷ་ཆོགས་ཙམ་གང་
ཟག་གི་མཚན་གཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་
འདོད་པ་སོགས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྒོ་ལ་ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱི་ཆད་མ་དང་། རྩེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མ་གཉིས།

དང་པོ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ། རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་དང་གསུམ་ལས།

དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་ཤེས་བས་མ་བྱུང་སྟེ། མིག་གི་
དབང་པོ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། སྤང་བོའི་རྟག་བ་མངོན་སུམ་
དུ་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ལ། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྤུབ་པའི་རྩེས་ཡོད་
གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གཉིས་ཡོད།

དྲུག་པ་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། བདག་མེད་སྤྱོད་པ་ལྟར་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་
ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་གཞི་བྱས་ན་ཆོས་བདག་ཡིན་པས་བྱས་པ་ཁས་ལེན་
པའི་ཕྱིར།

དེ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གནས་མ་བྱ་“བས་”རྟག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་གྱིས་སྤོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་ལེན་ཞིང་། རང་སྐྱེ་བྱས་པའི་
རྣམ་ཡོད་ཀྱིས་སྤོང་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དེས་ཕྱང་
སོ་དང་ངོ་སོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་རྟག་མི་རྟག་གང་དུའང་བརྗོད་དུ་མེད་པའི་
རང་སྐྱེ་བྱས་པའི་རྣམ་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་ཡང་། སྤང་བྱ་དང་། ས་ལམ་
གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། སྤྱི་བ་པ་ལ། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཉོན་མོངས་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་ཐ་སྙད་མེད་པ་
ཡིན་ནོ། །

དང་པོས་གཙོ་བོར་ཐར་པ་འཛོལ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་པར་བྱེད།
གཉིས་པས། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་འཛོལ་པ་ལ་བར་དུ་གཙོད་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དང་པོའི་མཆོད་གཞི་གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་
པའི་རྟོག་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱང་པའི་དུག་གསུམ་ས་སོན་དང་བཅས་
པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པའི་
བག་ཆགས་དང་། དེའི་དབང་གིས་བྱང་པའི་སེམས་ཀྱི་གནས་ངན་ལེན་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་ལ། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གིས་ལམ་བསྟོན་ཚུལ་གྱི་བྱད་བར་ཡོད་དེ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྣམ་
ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་བར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུད་དུ་
དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། ཆེ་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་
ནས་བྱང་ཆུབ་རྒྱུ་དུ་འཐོབ་པར་བྱེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་འབྲིང་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། བསྐྱལ་པ་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་
དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་འབྲིང་འཐོབ་པར་བྱེད།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དེ་འདྲ་བའི་ལྟ་བུ་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་
ཆེན་པོ་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་
པའི་བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་ནས་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་འཐོབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་
པའི་བྱིད།

དེ་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་གསོག་ཚུལ་གྱི་བྱང་བར་ཡོད་དེ། བྱང་
སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་དུ་བསྐྱལ་ཆེན་གྲངས་
མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྒྱུར་ལམ་རྫོང་
ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བར་སྐྱོན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་“ཀྱིས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་མན་ཆད་
དུ་བསྐྱལ་ཆེན་བརྒྱལ་སོགས་པའི་བར་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་སྒྱུར་ལམ་
རྫོང་ནས་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བར་སྐྱོན་ཐོག་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྒྲོབ་ལམ་བཞི་ཀའི་གནས་
སྐབས་ལྷ་ཚོགས་“གསོག་ཅིང་འཕགས་ལམ་ཐོབ་ནས་ཀྱང་སྤྱེ་སྤྱོད་བཅུ་
བཞིའི་བར་དུ་སྒྲོབ་ལམ་ལ་སྒྲོབ་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེས་ན་དེ་དག་གིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་གཞུགས་ཕྱང་སངས་རྒྱལ་
མ་ཡིན་བར་འདོད་དེ། དེ་སྤང་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་སྤང་གྱི་བྱང་སེམས་
སྒྱུར་ལམ་པའི་ཕུས་རྟེན་དང་ཆེ་གཅིག་གིས་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།
ཐུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་སྒྱུར་ལམ་པའི་ཕུས་རྟེན་དེ་སྤང་པའི་ལས་ཉོན་གྱིས་
འཕངས་པའི་ཕྱང་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེས་ལོངས་སྤྱོད་ཚོགས་སྤྱུ་ལས་མི་མེན་ཞིང་། མཆོག་གི་སྤྱུ་ལ་སྤྱུ་གྲག་
མེད་དུ་སྤྱང་ན་ལས་འདས་པའི་ཆེ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་བར་འདོད།

སངས་རྒྱལ་འཕགས་པས་སྤྱུ་གྲག་མ་ཕུས་བར་སྤངས་ཀྱང་དེའི་

རྒྱལ་ལ་སྤྱལ་བདེན་ཡོད་པ་མི་འགལ་ཏེ། སྤྱལ་བདེན་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་
མོངས་མ་ལུས་པར་སྤངས་བ་ན་སྤྱལ་བདེན་སྤངས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

ཉན་རང་དག་བཅོམ་པས་དག་བཅོམ་པའི་གོ་འཕང་ཐོབ་ནས་སྤྱི་ཆའི་
འདུ་བྱེད་མ་བཏང་གི་བར་སྤྱལ་བཅས་པ་དང་། སྤྱི་ཆའི་འདུ་བྱེད་བཏང་ནས་
སྤྱལ་མེད་དུ་སྤྱང་ནས་འདས་པར་འཛོག་པའི་ཕྱིར།

སྤྱལ་བཅས་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆེ་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་སྤྱི་བ་པ་མ་ལུས་པར་
སྤངས་ཀྱང་། ཉོན་མོངས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་སྤྱི་བ་པ་མ་སྤངས་པ་ཡོད།

སྤྱལ་མེད་སྤང་འདས་ཀྱི་ཆེ་དེ་གཉེན་པོའི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་མ་ཡིན་
ཀྱང་། དེ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་དེའི་ཉེན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

དངོས་སྤྱི་བ་ནམས་ཀྱིས་མདོའི་བྱང་པས་འབྱེད་པའི་ཆེ་སྤྱི་ཇི་བཞེན་
དུ་ཁས་སྤང་དུ་རུང་མི་རུང་གི་སྤྱོད་ནས་འབྱེད་ཅིང་། དོན་སྤྱི་གཉིས་ཀྱིས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྤྱི་སྤྱོད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་མི་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྤྱི་བ་པས་
ཆེ་པས་མདོ་ལ་ངས་དོན་གྱི་མདོས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།

༥ གཉིས་པ་མདོ་སྡེ་བའི་ཡུགས་བཤད་བ་ལ། མཚན་ཉིད།
དབྱེ་བ། སྤྲུལ་བཤད་པ། ཡུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ། ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ། བདག་
མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལས་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་བ་དང་བདུན།

དང་པོ་ནི། རང་རིག་དང་སྤྱོད་ན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་བའི་ཐེག་
དམན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་བའི་གང་ཟག་དེ། མདོ་སྡེ་“བའི་མཚན་ཉིད། མདོ་
སྡེ་བ་དང་དཔེ་སྟོན་བ་དོན་གཅིག

གཉིས་བ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལྷང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་དང་།
རིགས་བའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ནི། མདོན་བ་མཛོད་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུ།

གཉིས་བ་ནི། ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་བ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་མདོ་སྡེ་“བ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་
འདས་ཀྱི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་གྲུབ་མཐའ་སྤྲུལ་བས་ན་མདོ་སྡེ་བ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་དཔེའི་སྟོན་ས་བསྟན་པར་འདོད་བས་ན་དཔེ་སྟོན་བ་ཞེས་
བཛོད་བའི་ཕྱིར།

བཞི་བ་ནི། ཚད་མས་དམིགས་བ་ཡོད་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་
དབྱེ་ན། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་བ་གཉིས་ཡོད།

དོན་དམ་བར་དོན་བྱེད་རྣམས་བའི་ཆོས་དེ། དོན་དམ་བདེན་བའི་མཚན་

ཉིད། རོན་དམ་བདེན་པ། བདེན་པར་གྲུབ་པ། དངོས་པོ། བྱས་པ། མི་རྟག་
པ། འདུས་བྱས། རྩམ། རང་མཆན་རྣམས་རོན་གཅིག །

རོན་དམ་པར་རོན་བྱེད་མི་རྣམས་པའི་ཆོས། ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པའི་མཆན་
ཉིད། ཀྱན་རྩོམ་བདེན་པ། རྩམ་པར་གྲུབ་པ། རྟག་པ། སྤྱི་མཆན་རྣམས་
རོན་གཅིག

ཡང་ཡོད་པ་ལ་དབྱེ་ན། དགག་པ་དང་། སྐབ་པ་གཉིས།
རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ།
དགག་པའི་མཆན་ཉིད།
རང་འཛིན་གྱི་སྒྲོས་རང་གི་དགག་བྱ་མ་བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་
བྱ་བ། སྐབ་པའི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་ཡང་། མེད་དགག་དང་། མ་ཡིན་དགག་གཉིས་ལས།
དང་པོའི་མཆན་གཞི་ནི། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ། འགོག་བདེན།
སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུའོ། །
གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པ། བྱས་འཛིན་
རྟོག་པ་ལ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྦྱང་བ་ལྟ་བུའོ། །

ཡང་ཡོད་པ་ལ་དབྱེ་ན། གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ལ་ཡང་། རྩམ་པའི་གཅིག་དང་། བདེན་པའི་གཅིག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་དང་། སྤྱི་མཆན་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་དང་། མི་ཉག་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ཐ་དད་ལ་ཡང་། རྒྱལ་བའི་ཐ་དད་དང་། བདེན་པའི་ཐ་
དད་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱམ་པའི་ཕྱོག་པ་དང་ཀ་བའི་ཕྱོག་པ་གཉིས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་དང་ཀ་བ་གཉིས་ལྟ་བུ། དེས་ན་འདས་པ་དང་མ་
འོངས་པ་གཉིས་ཉག་པ་དང་། ད་ལྟར་བ་དང་དངོས་པོ་དོན་གཅིག་ཡིན་ནོ། །

ལྷ་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། མདོ་སྡེ་བ་ལ། བྱང་པོའི་རྒྱུན་
གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་དང་། ཡིད་གྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་
མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། མདོན་པ་མཛོད་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། ཆད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་བ་ལྟ་བུ།

གསལ་ཞིང་རིག་པ་སྒྲོའི་མཚན་ཉིད། སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་དང་། ཆད་
མིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་ཡོད།

གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་རིག་པ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད། ཆད་མའི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དུ་གསར་དུ་དང་། མི་སྐྱ་བ་དང་། རིག་པ་ཞེས་གསུམ་སྒྲོས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། གསར་དུ་ཞེས་པས་དབྱེད་ཤེས་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད།
མི་སྐྱ་བ་ཞེས་པས་ཡིད་དཔྱོད་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད། རིག་པ་ཞེས་པས་
དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ཆད་མ་ཡིན་པ་གཙོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཆོད་མ་ལ་དབྱེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་
ཆོད་མ་གཉིས་ཡོད།

རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་ལྟུང་བའི་རིག་པ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད།
རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་རིག་པ་དེ། མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་
པའི་མཆན་ཉིད།

མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་
མ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ། རྣམ་
འགྲུབ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆོད་མ་དང་བཞི་ལས།

ཁ་ནང་ཁོ་ནར་སྟོགས་ཤིང་འཛིན་པ་ཡན་གར་བར་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་
དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད།

རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་
རིག་པ། གཉིས་པའི་མཆན་ཉིད།

རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྒྱུན་ཡིད་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱུང་བའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་རིག་པ། གསུམ་པའི་
མཆན་ཉིད།

རང་གི་བདག་རྒྱུན་ཞི་ལྷག་རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཉིང་རེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱ་བའི་མི་རྟོག་པ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱ་རགས་གང་དུང་མངོན་

སྐུ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། བཞི་པའི་མཆོན་ཉིད།

རྣམ་འབྱོར་མངོན་སྐུ་གྱི་ཚད་མ་ལ་དབྱེ་ན། སྐུ་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་
སྐུ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་
སྐུ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྐུ་མོ་མངོན་སྐུ་
དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང་གསུམ་ཡོད།

རང་གི་རྟོན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་གསར་དུ་
མི་སྐྱུ་བའི་ཞེན་རིག་དེ། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག ། གྲགས་པའི་རྗེས་དབག །
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དབག་དང་གསུམ་ལས།

བྱུང་རྟགས་གྱིས་སྐྱེ་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དབག་དང་པོའི་མཆོན་
གཞི། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་པོར་ཅན་ཆེ་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་དུ་
རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི། དབྱུང་གསུམ་གྱིས་དག་
པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས། སྐྱེན་པས་ཡོངས་སྟོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་
སོགས་གྱི་ལུང་རང་གི་བསྟན་དོན་མི་སྐྱུ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དབག་ལྟ་བུ།
གསུམ་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན།

གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་ལ་དངོས་སྟོབས་“གྱི་”རྗེས་དབག་གིས་བྱུང་
ཅིང་། མངོན་སྐུ་ཡིན་ན་མངོན་སྐུ་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་བ་དང་། རྗེས་
དབག་ཡིན་ན་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཡིན་པས་མ་བྱུང་སྟེ། གཞུགས་འཛིན་

དབང་པོ་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དང་། སྤྲི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩེས་
དབག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་དབྱུང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཉེ། འཐད་ལྡན་
ལས། མངོན་སུམ་དང་རྩེས་སུ་དབག་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོ་གཉིས་ནི་ཆོད་
མ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱན་དུ་གྱུར་བ་གྲུབ་བདེ་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར་ཕྱི་མ་
རྣམས་ནི་ཆོད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གསར་དུ་མི་སྦྲུ་བ་མ་ཡིན་པའི་རིག་པ། ཆོད་མིན་གྱི་
སྒྲིའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དབྱུང་ཤེས། ལོག་ཤེས། ཐེ་ཆོས། ཡིད་དཔྱོད། སྤང་ལ་
མ་ངེས་པའི་སྒྲོ་དང་ལྷ་ཡོད།

རྟགས་ཟེན་རྟགས་པའི་རིག་པ། དང་པོའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་།
རྟག་པ་དབྱུང་ཤེས། རྟག་མེད་དབྱུང་ཤེས་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སྤྲི་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་བྱངས་ནས་སྦྱེས་པའི་སྤྲིན་པོ་བྲན་
པའི་བྲན་ཤེས་དང་། སྤྲི་མི་རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྩེས་དབག་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ།
གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོ་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཞུགས་པའི་རིག་པ། ལོག་ཤེས་
ཀྱི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་ཡང་། རྟག་པ་ལོག་ཤེས་དང་། རྟག་མེད་ལོག་ཤེས་
གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་འཛིན་རྟག་པ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གཅིག་རྒྱ་
གཉིས་སུ་སྒྲུང་བའི་དབང་ཤེས་དང་། གངས་རི་སྔོན་པོར་སྒྲུང་“བའི”དབང་
ཤེས་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། རང་སྟོབས་ཀྱིས་མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་
སེམས་བྱུང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་
གྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་རྣམས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་ཐེ་ཚོམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་
མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་ཡང་། དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ། ཆ་སྟོམས་
པའི་ཐེ་ཚོམ་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་གམ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་
རྟག་གམ་སྟུང་པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་སྟུང་
པའི་ཐེ་ཚོམ་ལྟ་བུ།

བཞི་པ་ནི། རང་ཡུལ་ལ་ཞེན་བས་སུ་བའི་ཞེན་རིག་དོན་འཁུན་དེ།
ཡིད་དཔྱོད་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་ཡང་། རྒྱ་མཚན་མེད་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་དང་འགལ་པའི་
ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་མ་ངེས་པའི་ཡིད་དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་མ་གྲུབ་པའི་ཡིད་
དཔྱོད། རྒྱ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་གཏན་ལ་མ་“ཐབ”པའི་ཡིད་དཔྱོད་དང་ལྡ་ལས།

སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་
 གློ་ཉྩ་བུ། དང་པོའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྤྱི་དེས་སྤྱི་མི་
 རྟག་པའི་དམ་བཅའ་བརྟེན་པ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མི་རྟག་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་
 མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་གི་རྟགས་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གློ་ཉྩ་བུ།
 གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ལུས་སྟོང་སྤྱི་དང་འགལ་བ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར།

གཞལ་བུའི་རྟགས་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གློ་ཉྩ་བུ། གསུམ་
 པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་དེས་པའི་
 གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུའི་རྟགས་ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གློ་ཉྩ་
 བུ། བཞི་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བུ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མ་བྱབ་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྤྱི་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་དེས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བྱས་རྟགས་
 ལས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་འཛིན་པའི་གློ་ཉྩ་བུ། ལྷ་པའི་མཆོན་གཞི་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་
 སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་ཡིན་ཡང་། དེ་འདྲ་པའི་གང་ཟག་
 དེས་དེའི་རྒྱ་མཆོན་ཡང་དག་དེ། གཏན་ལ་མ་“བབ་”པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ནི། རང་ལུལ་མ་དེས་པའི་གསལ་སྤྲང་ཅན་གྱི་མ་འབྲུལ་

བའི་རིག་བ་དེ། སྒང་ལ་མ་ངེས་པའི་སྒྲིའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཁོ་རང་དུ་སྒྱུར་བའི་དབང་མངོན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། མིག་གཟུགས་མངོན་བ་ལ་སྒྲག་བར་ཆགས་པའི་དུས་ཀྱི་
སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། སོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་འཛིན་པའི་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། སོ་སྒྲིའི་རྒྱད་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྡན་འཛིན་པའི་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སུམ་ཉམས་སུ་སྒྲུང་བའི་རང་རིག་ལྟ་བུ།

སྒྲིར་ཡུལ་ཅན་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲིས་བུ། དག་ཆད་མ་གསུམ་ཡོད།
ཡུལ་ཅན་ཆད་མ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྒྲིས་བུ་ཆད་མ། དག་ཆད་མ། ཤེས་
པ་ཆད་མ་དང་། གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། སྒྲིན་བ་སངས་རྒྱས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གཉིས་པ་ནི། བདེན་བཞིའི་
ཆོས་འཁོར་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། གསུམ་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་
དབག་པའི་ཆད་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

དུག་པ་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་ཉག་གཅིག་རང་དབང་
ཅན་གྱིས་སྒྲོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་བ་དང་། གང་ཟག་རང་སྒྲུ་
ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་གྱིས་སྒྲོང་བ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལྟ་མོར་འདོད་ཅིང་།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཁས་མི་ལེན་པ་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས།

བདུན་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ནི། རིགས་ཅན་གསུམ་གཤི་
ཆོག་གས་གསོག་བའི་ཆེ་སྒོ་བ་ལམ་བཞི་གཤི་གནས་སྤྲུལ་ས་སྤྲོ་ཆོག་གས་
གསོག་བ་ཡིན་པས་དེའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞུགས་ཕྱང་
སངས་རྒྱས་སྤྲོ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །སྤྲིབ་བའི་རྣམ་གཞག་དང་ས་ལམ་
གྱི་བཤོད་རྒྱལ་སོགས་བྱེ་བྲག་སྤྲོ་བ་དང་མཚུངས་སོ། །

༥ གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ། ས་བཅད་
ལྷར་ལྷར་བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། བྱེདོན་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། རང་རིག་བདེན་གྲུབ་ཏུ་
འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པའི་གང་ཟག་དེ། སེམས་ཅམ་བའི་
མཆོན་ཉིད། སེམས་ཅམ་པ་དང་། རྣམ་རིག་པ་དང་། རྣམ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་
བ་རྣམས་དོན་གཅིག་

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཅམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་། རྣམ་
རྟུན་“བ”་གཉིས་ལས།

སེམས་ཅམ་པ་གང་ཞིག །རྩྱུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་མཛོན་
སྤྱུལ་ལ་གཞུགས་རགས་པར་སྤྱང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་
བསྐྱད་པ་མ་ཞུགས་པར་འདོད་པ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་གང་ཞིག །རྩྱུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་མཛོན་སྤྱུལ་ལ་
གཞུགས་རགས་པར་སྤྱང་བའི་ཆ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསྐྱད་པ་
ཞུགས་པར་འདོད་པ་དེ་གཉིས་པའི་མཆོན་ཉིད།

རྣམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། “གཞུང་”་འཛིན་གངས་“མཉམ་”་བ།
“སྒྲོ”་ད་བྱེད་ཆལ་བ། སྤྱོད་ཆོགས་གཉིས་མེད་པ་དང་གསུམ་ཡོད།

དེ་རྣམས་སོ་སོའི་འདོད་ཚུལ་ཡོད་དེ། “བྱེ”་མ་ལེབ་ཀྱི་གཤོག་སྟེང་

གི་ཁ་ལོ་འདྲིན་པའི་མིག་ཤེས་“གྲིས་”ཁ་ལོ་འདྲིན་པའི་ཆེ། ཡུལ་གྱི་དོས་
ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་
དོས་ནས་གྲང་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་བཤེན་དུ་སྦྱེ་
བར་འདོད་པས་ན་“གཟུང་”འདྲིན་གྲངས་“མཉམ་”པ་དང་།

དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་དོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་
རེའི་རྣམ་པ་གཏད་ཅིང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་དོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་
རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྦྱེ་བར་འདོད་པས་ན་“སྒྲོ་”ར་བྱེད་ཆལ་བ་དང་།

དེ་ལྟར་འདྲིན་པའི་ཆེ་ཡུལ་གྱི་དོས་ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་
རེའི་རྣམ་པ་མ་གཏད་ཅིང་། ཁ་ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་གཏད། ཡུལ་ཅན་གྱི་དོས་
ནས་སྡོ་སེར་སོགས་མི་འདྲ་བ་རེ་རེའི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་མ་སྦྱེས་པར། ཁ་
ཅམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམ་མེད་དུ་སྦྱེས་པར་འདོད་པས་ན་སྒྲ་ཆོགས་གཉིས་མེད་
བ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་རྣམ་རྟུན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཇི་བཅས་རྣམ་རྟུན་པ། ཇི་མེད་
རྣམ་རྟུན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད།

གསུམ་པ་སེམས་ཅམ་པའི་སྒྲ་བཤད་པ་ནི། ཅིའི་བྱིར། སེམས་
ཅམ་པ་ཞེས་བྱ་ཞེ་ན། ཆོས་རྣམས་སེམས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅམ་དུ་འདོད་པས་
ན་སེམས་ཅམ་པ་དང་། ཆོས་སེམས་ཅད་རྣམ་པར་རིག་པའི་བདག་ཉིད་ཅམ་
དུ་འདོད་པས་ན་རྣམ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བཞི་པ་ལུལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་དབྱེ་ན། རོན་དམ་
བདེན་པ་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་ཅུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ།
དང་པོའི་མཆན་ཉིད། རོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཉིད། ཆོས་དབྱིངས། གནས་
ལུགས་མཐར་ཐུག་རྣམས་དོན་གཅིག

རོན་དམ་བདེན་པ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་དང་།
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་གཉིས་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ལ་སྟོང་གཞིའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྟོང་ཉིད་ཉི་ལུ།
དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་བཙུག་བརྒྱད། དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་བཙུ་བྱུག། དེ་ལས་བསྐྱུ་ན་སྟོང་
ཉིད་བཞི་སོགས་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོའི་མཆན་གཞི་ནི། གཞུགས་དང་གཞུར་འཛིན་
པའི་ཆད་མ་ཇས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་དང་། གཞུགས་གཞུགས་
ཞེས་པའི་སྒྲུ་འབྲུག་པའི་འབྲུག་གཞིར་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུབ་པས་
སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོའི་མཆན་གཞི་ནི། གང་ཟག་རང་སྒྲུ་ཐུབ་
པའི་ཇས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ།

རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་གཉིས་སྒྲུབ་
དང་བཅས་པའི་སྒྲོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཆན་ཉིད།

དབྱེ་ན། གཞན་དབང་དང་། ཀུན་བདག་གིས་བསྐྱུས་པའི་ཀུན་རྫོབ་
བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཡོད། དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་དོན་གཅིག་། གཉིས་པ་དང་།
དོན་དམ་བདེན་པ་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་དོན་གཅིག་

དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་དང་། རྩན་པའི་གཞི་འཇུག་དུ་
ཁས་ལེན། ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་བདེན་པར་གྱུ་བ་པ་དང་། བདེན་པའི་གཞི་
མཇུག་དུ་ཁས་ལེན། ཆོས་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཐམས་ཅད་
རྩན་པར་གྱུ་བ་པ་དང་། རྩན་པའི་གཞི་འཇུག་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །

ཆོས་ཉིད་ལ་མེད་དགག་“གིས”་བྱུང་ཅིང་། མེད་དགག་གཞན་རྣམས་
ཀྱི་མཚན་གཞི་མདོ་སྡེ་“བ”་དང་མཚུངས་ལ། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་
དེ་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་སྤྱིང་དུ་སྐྱོན་མོང་པ་དང་སྐྱོན་མོང་མ་ཡིན་པའི་
ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་ཤེས་པའི་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་
ནས་སྦྱེས་པ་ཡིན་ཀྱི་ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་དུ་གྱུ་བ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་པོ་དེ། ཕྱི་རོལ་ཀྱི་དོན་
མ་ཡིན་ཀྱང་རགས་པར་གྱུ་བ་པར་ཁས་ལེན།

རྣམ་རྩན་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡེ་རགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རགས་པར་གྱུ་བ་ན་ཕྱི་དོན་དུ་གྱུ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྟ་བུ་ལྟུང་ཅན་ཀྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། རྣམ་
ཤེས་ཆོགས་བརྒྱད་དུ་ཁས་ལེན་ཏེ། གྱུ་བ་མཐའ་སྒྲིབ་གཞན་གྱིས་ཁས་ལེན་

བའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཕྱག་གི་སྤྱེད་ཏུ། གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་
བསྐྱེད་བའི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་བརྒྱད་ཏུ་འདོད།

གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཉོན་ཡིད་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་གཞི་ཡོད་དེ།

རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཕྱག་ལས་དོན་གཞན་ཞིང་། རང་གི་བདག་སྤྱོད་དབང་
པོ་ལ་མི་ལྟོས་བའི་རྣམ་ཤེས་དང་པོ་དང་།

དམིགས་བ་གུན་གཞི་ལ་དམིགས་ཤིང་རྣམ་པ་རང་སྐྱུ་ཐུབ་བའི་རྣམ་
ཡོད་ཀྱི་རང་འཛིན་བའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པ་ཡིན་པར་འདོད།

གུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དེ། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་བའི་གང་
ཟག་གི་མཆོན་གཞིར་འདོད།

རྣམ་རྟེན་པ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་ཕྱག་ཏུ་འདོད་ཅིང་།

ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་བའི་གང་ཟག་གི་མཆོན་གཞིར། ཡིད་ཀྱི་
རྣམ་ཤེས་ཙམ་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་དང་། ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་སུ་འདོད་ཅིང་། ཆད་མ་ལ་
མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་བའི་ཆད་མ་གཉིས་སུ་འདོད།

མངོན་སུམ་ལ་བཞི་ཡོད་ཅིང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། རྣམ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བས་ཁྱབ།

སོ་སྤྱིའི་རྒྱད་ཀྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱབ། དེའི་
རྒྱད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་དང་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་

གཉིས་ཡོད།

མངོན་སུམ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མས་མ་བྱལ་སྟེ། མོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་ལ་
གཞུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཡོད་ཀྱང་། དེའི་རྒྱུད་ལ་གཞུགས་འཛིན་ཡིད་
མངོན་གྱི་ཆད་མ་མེད་པའི་བྱིར།

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞུགས་འཛིན་ཡིད་མངོན་ཉམས་སུ་སྐྱོང་བའི་རང་རིག་
དང་། གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐྱད་ཅིག་གཉིས་པ་རྣམས་ཆད་
མ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་“ལ་”ཟུང་བའི་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཟུང་མོ་དང་། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་བཞི་ཡོད།

རྗེས་དབག་ཆད་མ་ལ་རྟོག་པས་བྱལ་ཅིང་། ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་དབག་
ཡིན་ན་ཆོས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པས་མ་བྱལ་སྟེ། སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་
དབག་དེ་སྐྱ་རྟག་སྐྱོང་ལ་རྗེས་དབག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལ་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པའི་
བྱིར་ཉེ། ཆོས་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་ན་ཆོས་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱལ་པ་གང་
ཞིག་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དེ་ལ་སྐྱ་རྟག་སྐྱོང་གི་རྣམ་པ་ཤར་
བའི་བྱིར། དེས་དེ་དངོས་སུ་མ་རྟོགས་པའི་བྱིར། དེས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་
སུ་རྟོགས་པའི་བྱུགས་ལ་དེ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

དུག་པ་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཟླ་
རགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་རང་རྒྱད་པ་མན་ཆད་འཛིན་ཚུལ་འདྲ་ལ། ཆོས་ཀྱི་
བདག་མེད་ཀྱི་མཚན་གཞི། གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་ཆད་མ་ཇུས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་བའི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

བདུན་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། སྤང་བྱ་དང་། ས་
ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པ་ལོ། །

དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ས་པོན་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་
དབང་གིས་བྱང་བའི་དུག་གསུམ་ས་པོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་སྤྱིབ་དང་།
བདེན་འཛིན་ས་པོན་དང་བཅས་པ་དང་། དེའི་བག་ཆགས་དང་དེའི་དབང་
གིས་བྱང་བའི་གཉིས་སྤང་འབྲུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྤྱིབ་ཏུ་འཛིན།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རང་དོན་དུ་བསོད་ནམས་
ཀྱི་ཆོགས་རྒྱུད་དང་། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་
བ་རང་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་འཁྲིང་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་ཏེ། ཆེ་
གསུམ་དང་བསྐྱལ་བ་བརྒྱ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གོམས་བར་བྱས་པ་ལ་
བཞེན་ནས་རང་རང་གི་བྱང་རྒྱལ་མངོན་དུ་བྱེད།

བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་“གཞུང་ལ་འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་བར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་ཆེད་དུ་བྱ་བ་གཞན་དོན་དུ་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆོགས་

ཆེན་པོ་དང་བྱང་དུ་འབྲེལ་ཏེ་བསྐྱལ་བ་གངས་མེད་གསུམ་ལ་སོགས་པའི་
བར་དུ་གོམས་པར་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བྱང་ཆུབ་མངོན་དུ་བྱེད།

ནམ་བདེན་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ནམས་ལྷག་མེད་དུ་
སྤྲངན་ལས་འདས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད། སངས་རྒྱས་འཕགས་
པ་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པ་མི་སྲིད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སེམས་ནམས་དང་
པོར་འོག་མིན་དུ་ཡོངས་སྤྱར་སངས་རྒྱས་པའི་ཡོངས་སྤྱད་འཁོར་བ་རི་སྲིད་
མ་སྟོངས་ཀྱི་བར་དུ་ནམ་པའི་རིགས་འདྲ་རྒྱན་མི་ཆད་པར་གདུལ་བྱ་རང་
རང་གི་སྐྱལ་བ་དང་འཆོམ་པར་སྐྱལ་བ་སྤྲོ་ཆོགས་ཀྱིས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་
འདོད་པའི་བྱིར།

ཐེག་པ་གསུམ་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ནམས་ཐོག་
མ་མེད་པ་ནས་རིགས་སམ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་མོས་པ་མི་འདྲ་
བ་གསུམ། དེ་ལས་སྐྱབ་པ་མི་འདྲ་བ་གསུམ། དེ་ལས་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་
གསུམ་འཕྲོ་བ་བར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ནམ་རྒྱན་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་དག་བཅོམ་པ་ནམས་ལྷག་མེད་དུ་
སྤྲངན་ལས་འདས་པ་ན་རིག་པ་རྒྱན་ཆད་པར་མི་འདོད་དེ། དེས་དེའི་ཆེ་སྤྱུག་
ཀྱན་གྱིས་བསྐྱུས་པའི་རིག་པ་ཅམ་རྒྱན་ཆད་པར་འདོད་ཀྱང་། རིག་པ་ཅམ་
ཞིག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འགོ་བར་འདོད་པས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་
བྱུང་བར་འདོད་དོ། །

༥ བཞི་བ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་ལྷགས་བཤད་བ་ལ།
མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བྱེ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་
མཐའ་སྐྱ་བའི་གང་ཐག་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱ་བའི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བ་གཉིས་ཡོད།
གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱད་པའི་ལྷགས་བཤད་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་པའི་
ལྷགས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྐྱ་བཤད་པ། ལུལ་དང་། ལུལ་
ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ། བདག་མེད་གྱི་འདོད་ཚུལ། ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་
བཤད་བ་དང་བརྟན་ལས།

དང་པོ་ནི། རང་རྒྱད་གྱི་རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་སྒོ་ནས་
བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མི་འདོད་པའི་དབྱུ་མ་པ་དེ། རང་རྒྱད་པའི་མཚན་
ཉིད། དེ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་སྐྱ་བའི་དབྱུ་མ་པ་དོན་གཅིག

གཉིས་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། མདོ་སྡེ་སྟོད་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་
དང་། རྣལ་འབྱོར་སྟོད་པའི་དབྱུ་མ་རང་རྒྱད་པ་གཉིས་ཡོད།

ཐ་སྙད་གྱི་རྣམ་གཞག་པལ་ཆེར་མདོ་སྡེ་པ་དང་སྒོ་བསྟན་ནས་སྐྱ་བའི་
དབྱུ་མ་པ་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད།

ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཞུག་པལ་ཆེར་སེམས་ཅམ་བ་དང་སྒོ་བ་སྙུན་ནས་སྒྲ་
བའི་དབུ་མ་བ་དེ། གཉིས་བའི་མཆོན་ཉིད།

དང་བའི་མཆོན་གཞི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་། ཡེ་ཤེས་སྤྱང་པོ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་བའི་མཆོན་གཞི། ཞི་བ་འཆོ། མེད་གེ་བཟང་པོ། ཀ་མ་ལ་ཤི་ལ་
དཔོན་སྒོ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་བ་ནི། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དབུ་མ་རང་
རྒྱུད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡིད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྣགས་ཁས་ལེན་པའི་
དབུ་མ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིད།

བཞི་བ་ནི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་
པ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་རྣམས་དོན་གཅིག་

འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁལ། འགོག་བདེན། འདས། མ་འོངས། གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྣམས་མེད་དགག་དང་། ཀྱན་རྫོབ་བདེན་པ་གཉིས་
ཀར་འདོད།

དོན་དམ་བདེན་པ། ཆོས་ཉིད། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤོ་མོ་རྣམས་དོན་གཅིག་

མདོ་སྡེ་སྒྱུད་བའི་དབུ་མ་བ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྡ་
ཤེས་པ་དང་ངོ་མོ་ཐ་དད་ཅིང་། རྒྱལ་ཐུན་ཆ་མེད་ལས་བརྒྱམས་པའི་རགས་
བ་བྱི་དོན་དུ་འདོད།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱད་པའི་དབྱ་མ་པ་ལྟར་ན། གཞུགས་སོགས་དོན་ལྷ་
རང་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད།

ལྷ་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞི་དང་། རྣམ་
ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ཏུ་འདོད།

སྒྲོ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྒྲོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་མངོན་སྲུང་
ཆད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད།

མདོ་ལྷེ་སྤྱད་པའི་དབྱ་མ་པ་ལྟར་ན། རང་རིག་མངོན་སྲུང་མི་འདོད།
གཅིག་ཤོས་ལྟར་ན། མངོན་སྲུང་བཞི་ག་འདོད་ཅིང་། རང་རིག་མངོན་
སྲུང་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་ལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ས་བྲལ།
གཞན་གཉིས་ལ་འཁྲལ་མ་འཁྲལ་གཉིས་ཀྱི་ཡོད།

མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་དང་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་སྲུང་
ལ་རྟོག་བྲལ་གྱི་ཤེས་པ་ས་བྲལ་དང་། དབྱུད་ཤེས་ལ་ཆད་མིན་གྱི་ཤེས་
པ་ས་བྲལ་དང་། རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། ལོག་ཤེས་
ཀྱིས་བྲལ་དང་། ཚོས་དེ་ལ་འཁྲལ་ཤེས་ཡིན་ན། ཚོས་དེ་ལ་ཆད་མ་མ་
ཡིན་པ་ས་བྲལ་དང་། རྗེས་དབག་ཡིན་ན་རང་གི་སྤང་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་མ་
ཡིན་པ་ས་བྲལ་བ་སོགས་ཁས་ལེན་པའི་བྱིར།

དྲུག་པ་ནི། གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་པ་

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱུ་སྐུ་བ་པའི་ཇུས་ཡོད་
ཀྱིས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འདོད།

རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། གཟུགས་དང་གཟུགས་འཛིན་
པའི་ཆོད་མ་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་།
ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་འདོད་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་སྟོན་པ་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོང་གཞིའི་
སྟོན་པ་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྱུ་བ་
བཀག་པ་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་དང་། གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་
སྐྱུ་སྐུ་བ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་གྱུ་བ་པ་བཀག་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱོད་
མོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

བདག་འཛིན་གཉིས་འཛིན་སྐྱངས་ཀྱི་སྟོན་པ་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི་དམིགས་
པའི་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྱུ་བ་དུ་འཛིན་
པ་དེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་རང་སྐྱུ་
སྐུ་བ་པའི་ཇུས་ཡོད་དུ་གྱུ་བ་པར་འཛིན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།

བདུན་པ་ནི། རྣམ་འབྱོར་སྟོང་པའི་དབུ་མ་པ་ལྟར་ན། ཐེག་པ་
གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་བྱེད་པར་རྣམས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་སྤྱི་བ་པ་མི་འབྲེལ་བ་

གསུམ། བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལྟ་བུ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཛིག་པ་
ཡིན་ཏེ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཏུ་
ཐུབ་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་འཁོར་བཅས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
དེའི་གཉེན་པོར་གང་ཟག་རང་སྐྱུ་ཐུབ་པའི་ཇུས་ཡོད་ཏུ་ཐུབ་པས་སྟོང་པར་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་དེ་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་རྒྱུ་རྒྱུར་
འཛོལ་པར་བྱེད།

རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་གཞུགས་དང་གཞུགས་འཛིན་
པའི་ཆད་མ་ཇུས་གཞན་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་
དེའི་གཉེན་པོར་“གཞུང་”འཛིན་ཇུས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་
བུ་“བསྐྱེམ་”བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་རྒྱུ་འབྲིང་འཛོལ་པར་བྱེད།

བྱང་མེས་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་སྤང་
བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་དེའི་གཉེན་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་ཏུ་
རྟོགས་པའི་ལྟ་བུ་“བསྐྱེམ་”བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་པ་ལས་བྱང་རྒྱུ་ཆེན་པོ་
འཛོལ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབྱ་མ་པ་ལྟར་ན། ཉན་རང་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་
གཙོ་བོ་དང་བསྐྱེམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་གཉིས་ཀས་ཉན་སྒྲིབ་
སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཚུངས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྐྱེམ་བྱའི་

གཙོ་བོར་བྱེད་པ་ཡང་མཚུངས་པའི་བྱིར། འོན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ལ་འབྲས་
བྱུང་མན་མཆོག་གི་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། བསོད་ནམས་ཀྱི་
ཆོག་ས་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་དང་ཡུན་རིང་ཐུང་གི་དབང་གིས་བྱེད་པར་ཡོད་པའི་བྱིར།

མདོ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་གཉིས་དང་།
བྱང་པའི་ཀྱི་ཆ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་སེམས་ཅམ་བ་དང་མཚུངས་ལ།

མཆོན་གཞི་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅམ་བས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་གཉིས་
བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བྱི་མ་པའི་དོན་གྱི་མདོར་འདོད།

སྐབས་འདིར་འཁོར་ལོ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་བྱང་དོན་གྱི་མདོ་དང་། བར་
བ་ལ་བྱང་པའི་ཀྱི་ཆ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་བྱེད་པར་སྐྱར་
བ་ནམས་པའི་དོན་གྱི་མདོ་དང་། དེ་ལྟར་མ་སྐྱར་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ནམས་
བྱང་དོན་གྱི་མདོར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

༥ གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྷགས་བཤད་པ་ལ། སྤར་ལྷར་
བདུན་ལས།

དང་པོ་ནི། གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ཅམ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་བའི་སྒོ་
ནས་བདེན་དངོས་ཐ་སྙད་དུའང་མི་འདོད་བའི་དབྱ་མ་བ་དེ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ། རྒྱ་གྲགས། ཞི་
བ་ལྷ་ལྷ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒོ་བ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་
ལ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཞེས་བཞིན་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐལ་འགྱུར་ཅམ་གྱིས་
ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱད་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་བའི་རྗེས་དཔག་སྒྲེ་བར་འདོད་པས་དེ་
ལྷར་བཞིན་བའི་ཕྱིར།

བཞི་པ་ལྷལ་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། ལྷལ་དེ་ལ་སྒོ་བ་གྲུར་དང་། མཛོན་
གྲུར་གཉིས་ཡོད།

རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་བའི་ལྷལ་རྣམས་སྒོ་བ་གྲུར་དང་།
རྒྱར་མཛོད་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པར་སྤྱོད་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་
ལུས་བའི་ལྷལ་རྣམས་མཛོན་གྲུར་དུ་འཛོག་
དང་པོའི་མཚན་གཞི། སྤྱི་མི་རྟག་པ། སྤྱི་བདེན་སྟོང་ལྷ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པའི་མཆོན་གཞི། བུམ་བ་དང་། སྒྲུམ་བུ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད། མངོན་སྲུམ་
དང་། མངོན་གྱུར་དོན་གཅིག།

ཡང་ཡུལ་དེ་ལ། གྲུན་རྫོབ་བདེན་བ་དང་། དོན་དམ་བདེན་བ་གཉིས་ཡོད།
ཐ་སྣད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག །ཐ་སྣད་དཔྱད་བྱེད་
ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་ཐ་སྣད་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མར་སོང་བ། རང་ཉིད་
གྲུན་རྫོབ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་གྲུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་འབྱེད་མི་
རིགས་ཏེ། ཡང་དག་གྲུན་རྫོབ་མེད་པའི་བྱིར་ཏེ། གྲུན་རྫོབ་ཡིན་ན་ཡང་དག་མ་
ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

གྲུན་རྫོབ་བདེན་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་
གཉིས་སུ་འབྱེད་རིགས་ཏེ། གཞུགས་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་
དག་དང་།

མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་ཀྱི་གཞུགས་བརྒྱན་དེ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་
ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་
ཡིན་ན་ཡོད་བས་མ་བྱལ་སྟེ། གཞུགས་བདེན་གྲུབ་དེ། དེ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག
མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱད་བྱེད་ཀྱི་
ཆད་མར་སོང་བ། རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་བ་ཡིན་པའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་བ་སེམས་ཅམ་པའི་སྐབས་དང་འབྲེལ་བ། སྐབས་འདིར་འགོག་
བདེན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པས་བྱ་བ་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱིང་།

ལྷ་བ་ཡུལ་ཅན་གྱི་འདོད་ཚུལ་ནི། སྤང་པོ་ལྷ་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་པའི་ང་ཅམ་གང་ཟག་གི་མཆན་གཞིར་འདོད་ཅིང་། གང་ཟག་ལ་
ལྷན་མིན་འདུ་བྱེད་ཀྱིས་བྱ་བ།

སྒོ་ལ་ཆད་མ་དང་ཆད་མིན་གྱི་སྒོ་གཉིས་ཡོད། ཆད་མ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱི་ཆད་མ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད།

རང་རིག་མངོན་སུམ་མི་འདོད་ཅིང་། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་
ལ་འབྲུལ་ཤེས་ཀྱིས་བྱ་བ། ཡིད་ཤེས་དང་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་འབྲུལ་
མ་འབྲུལ་གཉིས་ཡོད།

མངོན་སུམ་གྱི་ཆད་མ་ལ་རྟོག་བཅས་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དང་།
རྟོག་མེད་མངོན་སུམ་ཆད་མ་གཉིས་ཡོད།

དང་པོའི་མཆན་གཞི། སྤྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་གཉིས་
པ་དང་། སྤྲ་འཛིན་དབང་མངོན་གྱིས་དངས་ནས་སྤྲེས་པའི་སྤྲ་པོ་དོན་འབྱུང་
དུ་བྱེད་པའི་དཔག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

གཉིས་པའི་མཆན་གཞི། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་
ལ་བྱེད།

མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་མ་བྱ་བ་སྤྱེ། རྣལ་འབྱོར་

མངོན་སུམ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་
དང་མངོན་གྱུར་དོན་གཅིག་པའི་བྱིར།

དབྱུང་ཤེས་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཆད་མ་ཡིན་པས་བྱིར།

རྗེས་དཔག་ལ་དབྱེ་ན། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གྲགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ཤེས་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཤེས་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་
བཞི་ཡོད།

གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གཉིས་
དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུ།

ཆད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་མ་བྱིས་ཤིང་། སྤྱི་མི་
རྟག་རྟགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་གཞལ་བྱ་རྟགས་པས་བྱིས་ཤིང་། རི་ཐོང་རྩེ་
དོན་སྤྱི་རི་ཐོང་རྩེ་འཛིན་རྟག་པའི་གཞལ་བྱ་དང་། སྤྱི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་སྤྱི་
རྟག་འཛིན་རྟག་པའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར།

རྩལ་པ་བདག་མེད་འདོད་ཚུལ་ནི། གང་ཟག་རང་སྤྱི་ཐུབ་པའི་
རྗེས་ཡོད་“གྱིས་”གྱུབ་“བས་”སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་
དང་། གང་ཟག་བདེན་པས་སྟོང་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་སྤྱི་ཐོར་འདོད།

རྩལ་ཐུན་ཆ་མེད་བསགས་པའི་རགས་པ་དང་། དེ་འཛིན་པའི་ཆད་མ་
རྗེས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་དང་།

གདགས་གཞི་ཕྱང་པོ་བདེན་པ་ས་སྤྱང་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོར་
འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདག་མེད་གཉིས་སྤྱང་“གཞིའི་”སྤྱོད་ས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དགག་
བྱའི་སྤྱོད་ས་མི་འབྱེད་དེ།

གཞི་གང་ཟག་གི་སྤྱང་དུ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་དང་།

གཞི་ཕྱང་སོགས་ཀྱི་སྤྱང་དུ་“དགག་”བྱ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པ་ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་མོ་ཡིན་ནོ། །

བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པའི་སྤྱོད་ས་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
འཛིན་སྤངས་ཀྱི་སྤྱོད་ས་འབྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་
བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། གདགས་གཞི་ཕྱང་
སོགས་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་སྤྱོད་
མོར་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བདུན་པ་ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ། “སྤྱང་”བྱ་དང་།
ས་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དངོས་བཤད་པའོ། །

དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་སྤྱོད་རགས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་དང་།
དེའི་དབང་གིས་བྱང་བའི་ཆགས་སོགས་ས་ཐོན་དང་བཅས་པ་ཉོན་སྤྱོད་

དང་། གཙོ་བོར་ཐར་བ་འཛོལ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བའི་སྐྱིབ་པར་འཛོལ།
བདེན་འཛིན་གྱི་བག་ཆགས་དང་དེའི་དབང་གིས་སྤང་བའི་གཉིས་སྤང་
འབྲུལ་བའི་ཆ་ཐམས་ཅད་ཤེས་སྐྱིབ་དང་། གཙོ་བོར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
འཛོལ་བ་ལ་བར་དུ་གཙོད་བའི་སྐྱིབ་པར་འཛོལ།

ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱོམ་བྱའི་ལྟ་བ་ལ་
མཐོ་དམན་“གྱི”་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་གསུམ་“གྱིས”་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་སྤྱོད་པ་མཐོ་བསྐྱོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་མཚུངས་
བའི་བྱིར།

སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་བདག་འཛིན་
གཉིས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད། བྱང་སེམས་རྣམས་
ཀྱིས་དེའི་བག་ཆགས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད།

ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་མཉམ་གཞིག་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་
ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ལྟག་
མེད་སྤང་འདས་དང་། ཉན་རང་དགྲ་བཙུག་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲ་བའི་
དེ་བཞིན་ཉིད་ལྟག་བཅས་སྤང་འདས་ཡིན་པའི་བྱིར།

དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་
རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་སྐྱིབ་སྤངས་པ་དང་། ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཞིང་།

ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་དང་སྐྱབ་ཞི་མངོན་དུ་བྱེད་པ་དུས་མཉམ་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ། །

ཨི་སྙམ་ཏི། རང་དང་གཞན་གྱི་སྒོལ་ལ་མི་“འཁྱལ་”པའི། །ཚུལ་
དང་ཚུལ་མིན་འབྱེད་པའི་ལེགས་བཤད་གཏེར། །གྲུབ་མཐའི་ཚུལ་འདི་བར་
དུ་བསྐྱུན་པ་ཡི། །རབ་དཀར་དགེ་བའི་ཕྱང་པོ་བསྐྱེམས་པའི་མཐུས། །ཡང་
དག་ལམ་ལ་གཞོལ་བའི་རིགས་ཚུལ་གྱིས། །ལོག་བར་སྐྱབ་པའི་ཉིང་འཕྱལ་
བྱང་འབྱེན་ཞིང་། །རྒྱལ་བསྐྱུན་ཡུན་རིང་གསལ་བའི་སྐལ་བ་མཆོག་། །འགྲོ་
ཀྱན་ཡིད་གྱི་དབྱིད་དུ་འཛིན་སྒྱར་ཅིག་། །ཅེས་པ་འདི་ཡང་སེར་བྱེས་ཡིག་
ཆ་ཐེ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་
དཔར་བསྐྱུན་བགྱིས་པའི་དགེ་བསྐྱེད་སྐྱོན་ཆེག་ཏུ་ཐེ་ལྷར་བསྐྱལ་བ་བཞིན།
ལ་པད་དཀར་འཆང་པའི་མིང་འཛིན་ཤུག་འདི་དགེ་སྦྱོང་ངག་དབང་སྣོ་བཟང་
བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྐྱོན་པའོ། །

རྒྱུ་མཆོད།

༡ བས	༢ གྱིས	༣ རྒྱ	༤ གྱིས	༥ གྱི	༦ གསོགས	༧ གྱིས
༨ བའི	༩ བ	༡༠ གྱིས	༡༡ བའི	༡༢ བེབས	༡༣ བེབས	༡༤ བ
༡༥ གཞུངས	༡༦ མཉམས	༡༧ སྒོང	༡༨ བ	༡༩ གྱི	༢༠ གཞུངས	
༢༡ མཉམས	༢༢ སྒོང	༢༣ གྱི	༢༤ བ	༢༥ གྱིས	༢༦ བའི	
༢༧ བའི	༢༨-ལ	༢༩ གཞུངས	༣༠ གཞུངས	༣༡ སྒོང	༣༢ སྒོང	
༣༣ གྱི	༣༤ བའི	༣༥ བའི	༣༦ གྲགས	༣༧ སྒངས	༣༨ གྱིས	
༣༩ གྱི	༤༠ གྱིས	༤༡ བཙུལ				

༡༡། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་
བརྗོད་བྱ་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་དེས་པར་
འབྱེད་པའི་ཐབས་དམ་པ་རྩེ་བརྒྱན་ཆོས་གྱི་
རྒྱལ་མཆན་གྱི་གསུང་རྒྱན་དྲི་མ་
མེད་པ་བརྒྱགས་སོ། །

༡༢། །ན་མོ་གུ་རུ་མཐུ་མྱོ་ལ། འདིར་བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་
པའི་རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུ་འཆད་པ་ལ།

ཐོག་མར།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །

དངོས་པོ་བརྒྱད་གིས་ཡང་དག་བཤད། །

ཅེས་པ་ལ།

ཁྱད་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ།
ཤེས་ཕྱིན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་བུ་ཤེས་ཕྱིན་དོན་གཅིག
ནམ་མཁུན་ཆོས་ཅན། ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། ཉེན་གྱི་ཁྱད་པར་

སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། རོ་བོའི་བྱང་པར་གཉིས་
སྟེ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་པར་བདེན་སྟོང་
རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེ་ལ་སྦྱས་བརྗོད་རིགས་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱི་ཤེར་བྱིན།
གཞུང་ཤེར་བྱིན། ལམ་ཤེར་བྱིན། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་དང་བཞི་ཡོད།

དང་པོ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི་ཡུམ་རྒྱལ་འབྲིང་བསྐྱས་གསུམ་
ལྟ་བུ། གསུམ་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁུན་པ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི་རྣམ་མཁུན་
ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་བྱིར།

བྱང་ཆོས་བཞིས་བྱང་པར་དུ་བྱས་པའི་མཐར་བྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་
དེ། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་མཆོན་ཉིད།

བྱང་ཆོས་བཞི་ནི་རྟེན་གྱི་བྱང་པར་སངས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་
ལ་ཡོད་པ། རོ་བོའི་བྱང་པར་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ། རྣམ་པའི་བྱང་པར་གཉིས་སྟེ་
མེད་པ། དགག་བྱ་དང་བྲལ་བའི་བྱང་པར་བདེན་སྟོང་རྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ལོ། །

རང་བཞིན་ཤེར་བྱིན་གྱི་ས་མཆོམས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་
ན་ཡོད། གཞུང་ཤེར་བྱིན་གྱི་ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱལ་
ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་
ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད། འབྲས་བུ་ཤེར་བྱིན་གྱི་ས་མཆོམས་སངས་
རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ནམ་ཀུན་མཐེན་ཉིད།

ཅེས་བ་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་སོགས་བཅུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐྱིན་བའི་ཡེ་
ཤེས། ནམ་མཐེན་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་
གྱི་མཐེན་པ་དོན་གཅིག།

དབྱེ་ན། ཤེས་བྱའི་ནམ་བ་མ་ལུས་བ་མཐེན་བའི་ནམ་མཐེན་དང་།
རྒྱ་འབྲས་གྱི་གཙོ་བོ་དོན་བདུན་ཅུ་མཐེན་བའི་ནམ་མཐེན་གཉིས་ཡོད། ས་
མཆོམས་སངས་རྒྱས་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ལམ་ཤེས་ཉིད། །

ཅེས་བ་ལ།

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
བའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། ལམ་
ཤེས་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཐེན་པ་དོན་གཅིག།

དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་ལམ་ཤེས་བའི་ལམ་ཤེས། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
བའི་ལམ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་བའི་ལམ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། ས་
མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

དེ་ནས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། །

ཅེས་བ་ལ།

རང་རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་
རིགས་སུ་གནས་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་
རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་བའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁའ་པ་དོན་གཅིག

དབྱེ་ན། འབྲས་ལྷུང་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས། འབྲས་ལྷུང་ལ་རིང་བའི་
གཞི་ཤེས། མི་མཐུན་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས། གཉེན་པོ་ཚྭ་གས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་
དང་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་འཕགས་པ་མཐའ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད།

ནམ་ཀླན་མངོན་རྟོགས་རྟོགས་པ་དང་། །

ཞེས་པ་ལ།

མཁའ་གསུམ་གྱི་ནམ་པ་བསུས་ནས་“སྟོན་”བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ནམ་རྟོགས་ཚྭ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་
བྱང་སེམས་ཀྱི་མཁའ་པ་དོན་གཅིག

དབྱེ་ན། བརྒྱ་བདུན་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་
ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཅེ་མོར་བྱིན་དང་།

ཞེས་པ་ལ།

མཁའ་གསུམ་བསུས་སྟོན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་
རྒྱར་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཅེ་ཚྭ་གྱི་

མཚན་ཉིད། དེ་དང་འཇུག་སྒྲུབ་དོན་གཅིག

དཔྱེན། སྦྱོར་ལམ་ཅེ་སྦྱོར། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྦྱོར། སྒྲོམ་ལམ་ཅེ་སྦྱོར།
བར་ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་
ལམ་བྱོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

མཐར་གྱིས་པ། ।

ཞེས་པ་ལ།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་དོན་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་
རྣམ་པ་རིམ་གྱིས་“སྒྲོམ་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་དེ། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་པའི་མཚན་ཉིད།

དཔྱེན་པར་ཐོན་ཐུག་གི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐུག ། རྗེས་བྱུང་ཐུག་གི་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཐུག ། དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་
གཅིག་དང་བརྟུ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་
རྒྱན་མཐའི་སྤྲ་ལོགས་རྒྱན་ཆད་ན་ཡོད།

སྐད་ཅིག་གཅིག་མངོན་ཆོགས་བྱང་ཆུབ། ।

ཅེས་པ་ལ།

མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག ། སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱོར་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་
ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག

དབྱེ་ན། རྣམ་པར་སྒྲིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ། རྣམ་པར་སྒྲིན་པ་
མིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ། མཆོན་ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་
བ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྒྱུར་བ་དང་བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་
“རྒྱན་མཐའ་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམ་བརྒྱད། །

ཅེས་པ་ལ།

རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་བསྐྱོམས་
སྒྲོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག །འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུའི་མཆོན་
ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག

དབྱེ་ན། རོ་བོ་ཉིད་སྐྱུ་ ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐྱུ་ ཡོངས་སྐྱུ་ སྐུ་སྐུ་དང་བཞི་
ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

༥ སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་།

ཞེས་པ་ལ།

རང་གི་གྲོགས་སུ་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་ལ་
དམིགས་པའི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་བྱུང་ཞིང་། ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་
འཇུག་སྒོར་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་ཐེག་ཆེན་

གཙོ་བོའི་ཡིད་ཀྱི་ནམ་ཐིག་ཀྱང་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་ལོ་ལོ་སེམས་
བསྐྱེད་ཀྱི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་ངོ་མོའི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དཔེ་ན། སྒྲིལ་བ་སེམས་བསྐྱེད་དང་། འཇུག་བ་
སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད།

དཔེ་ཐོག་སེམས་མཐུན་ཀྱི་སྒྲིལ་སྒྲིལ་དཔེ་ན། ས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
གསེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱ་བ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། མེ་ལྟ་
བུའི་སེམས་བསྐྱེད། གཏེར་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རིན་པོ་ཆེའི་འབྲུང་གནས་
ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱ་མཆོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྩི་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད། རི་ཡི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིལ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
དགེ་བའི་བཤེས་གཉན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཡིད་བཞིན་ལོར་བུ་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད། ཉི་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱངས་སྒྲིལ་བ་
ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བང་མཛོད་ལྟ་བུའི་
སེམས་བསྐྱེད། ལམ་པོ་ཆེ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། བཞོན་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་
བསྐྱེད།

བཀོད་མའི་རྒྱ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིལ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད།
རྒྱ་པོའི་རྒྱལ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིལ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཉིད་
གཉིས་ཡོད་དེ།

དེ་ཡང་ས་གསེར་རྒྱ་བ་མེ། །

གཏེར་དང་རིན་ཆེན་འབྲུང་གནས་མཆོ། །

དོ་ཇེ་རི་སྤྲོན་བཤེས་གཉིན་དང་། །

ཡིད་བཞིན་ཞོར་བྱ་ཉི་མ་ལྷ། །

རྒྱལ་པོ་མཛོད་དང་ལམ་པོ་ཆེ། །

བཞོན་བ་བཀོད་མའི་རྩ་དང་ནི། །

སྤྲོ་སྤྲོན་རྩ་བོ་སྤྲོན་ནམས་ཀྱིས། །

ནམ་བཤེ་ལུ་ཅ་གཉིས་སོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

གདམས་ངག་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉིར་བྱ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྤྲོན་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་བསྐྱེད་ཀྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད།

འདོམས་རྩལ་གྱི་སྒྲོ་ནས་དབྱེ་ན། སྤྱུ་བ་བ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་
གདམས་ངག་། དམིགས་ལུལ་བདེན་བ་བཞི་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་།
ཉེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་། མ་ཞེན་པའི་
བརྩོན་འགྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་། ཡོངས་སུ་མི་ངལ་བའི་བརྩོན་

འབྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་བརྩོན་
 འབྲུས་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། འཕེལ་སྤྱོད་ལྟ་བུ་སྤྱོད་ལྟ་ བཤེས་རབ་ཀྱི་
 སྤྱོད་ལྟ་ ཆོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་ སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་ལྟ་ཉེ་སྤྱོད་ལྟ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་
 ངག། རྒྱ་འབྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་རྒྱ་པའི་མངོན་ཤེས། གཞན་སེམས་
 ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས། སྤྱོད་ཀྱི་གནས་རྗེས་སུ་བྱུང་པའི་མངོན་ཤེས། ལྷའི་
 མིག་གི་མངོན་ཤེས། ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་ཤེས་ཉེ་མངོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་
 འདོམས་པའི་གདམས་ངག། མཐོང་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག། མྱོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དང་བརྩ་ཡོད་དེ།

སྤྱོད་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །
 སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དགོན་མཆོག་གསུམ། །
 མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང་། །
 ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་། །
 སྤྱོད་ལྟ་དང་ནི་མངོན་ཤེས་ཀྱི། །
 ཡོན་ཏན་རྒྱལ་དང་མཐོང་ལམ་དང་། །
 མྱོམ་ཞེས་བྱ་ལ་གདམས་ངག་ནི། །
 བརྩ་ཡི་བདག་ཉིད་ཤེས་བར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ཡོད།

ངེས་པ་འབྲེད་ཆ་ཡན་ལག་རྣམ་བཞི་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

ཐར་བ་ཆ་མཐུན་རྩོགས་རྩེས་སུ་བྱུང་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་
གནས་ཤིང་། བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་དང་རྩེས་སུ་མཐུན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་
འཛིག་རྟོག་པའི་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངེས་པ་འབྲེད་ཆ་མཐུན་དོན་གཅིག་

དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་དོད། ཅེ་མོ། བཟོད་པ། ཆོས་མཆོག་དང་
བཞི་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲུབ་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྐབ་བ་ཡི་ནི་རྟོན་གྱུར་པ། །

ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

བྱུང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་ཡིན། ཐེག་ཆེན་སྐབ་བའི་དངོས་
ཀྱི་རྟོན་གཞི་བྱེད་བ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྐབ་བའི་
རྟོན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། བརྟེན་ཆོས་སྐབ་བ་བཅུ་གསུམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་བཅུ་གསུམ་ཡོད།

སྐབ་བ་བཅུ་གསུམ་ཡང་ཡོད་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་པ་འབྲེད་ཆ་མཐུན་
བཞི་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་གཉིས་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་
བྱུང་དང་། གཉེན་པོའི་སྐབ་བ། སྒྲོང་བའི་སྐབ་བ། དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་

པའི་སྐྱབ་པ། སེས་རབ་སྒྲིང་བཅེར་བཅས་པའི་སྐྱབ་པ། སྒྲོབ་མ་ཐུན་མོང་
མིན་པའི་སྐྱབ་པ། གཞན་དོན་གོ་རིམས་སུ་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པ། ཡེ་སེས་ཚོལ་
བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར་ཏེ།

རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་ཏུག་དང་། །

གཉེན་པོ་དང་ནི་སྒྲོང་བ་དང་། །

དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང་། །

སེས་རབ་སྒྲིང་བཅེར་བཅས་པ་དང་། །

སྒྲོབ་མ་ཐུན་མོང་མིན་ཉིད་དང་། །

གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམས་དང་། །

ཡེ་སེས་ཚོལ་བ་མི་མངའ་བར། །

འཇུག་པའི་རྟེན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

དམིགས་པ་དག་དང་།

ཞེས་པ་ལ།

ཐེག་ཆེན་སྐྱབ་པས་སྒྲོ་འདོགས་“གཅད་”བར་བྱ་བའི་གཞི། ཐེག་ཆེན་
སྐྱབ་པའི་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སེས་བྱ་དོན་གཅིག

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དགེ་བ། མི་དགེ་བ། ལུང་མ་བསྟན། འཛིག་རྟེན་པའི་

ཕུང་པོ་ལྷ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་བཞི། ཟག་བཅས་
 ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷ། ཟག་མེད་བླ་བ་ཉེར་གཞག་བཞི། “འདུས་”བྱས་
 ཁམས་གསུམ། འདུས་མ་བྱས་དེ་བཞིན་ཅིང། ཐུན་མོང་བ་བསམ་གཏན་བཞི།
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་བ་སྐབ་པའི་སྟོབས་བཙུ་སྟེ་བཙུ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དམིགས་བ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །

དེ་ཡང་དགེ་ལ་སོགས་བ་ཡིན། །

འཇིག་རྟེན་བ་ཡི་རྟོགས་བ་དང་། །

གང་དག་འཇིག་རྟེན་འདས་འདོད་དང་། །

ཟག་བཅས་ཟག་བ་མེད་ཆོས་དང་། །

གང་དག་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས། །

སྟོབ་མ་ཐུན་མོང་ཆོས་རྣམས་དང་། །

གང་དག་སྐབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆམས་གཞི་སྐབ་ཆད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཡོད།

ཆད་དང་ནི། །

ཞེས་བ་ལ།

གང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་
 སྐབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་སངས་རྒྱས་དོན་གཅིག

དཔེ་ན། སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ། སྤང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་བ་ཆེན་པོ་དང་
གསུམ་ཡོད་དེ།

སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་དང་། །

སྤང་དང་རྟོགས་དང་གསུམ་པོ་ལ། །

ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་རང་འབྱུང་གི། །

ཆེད་དུ་བྱ་བ་འདི་ཞེས་བྲ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

གོ་ཆ།

ཞེས་བ་ལ།

སྤྱིན་སོགས་ཐར་ཕྱིན་རེ་རེ་ནང་དུ་བྱུག་བྱུག་ཆར་བར་བསྐྱུས་ནས་
ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པའི་བསམ་པའི་བྱ་བ་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཐེན་པའི་
སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་བྱང་སེམས་
ཀྱི་མཐེན་བ་དོན་གཅིག།

དཔེ་ན། སྤྱིན་པའི་གོ་སྐྱབ་བྱུག །རྣལ་ཁྱིམས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་བྱུག །བཟོད་
པའི་གོ་སྐྱབ་བྱུག །བཙོན་འགྲུས་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་བྱུག །བསམ་གཏན་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་
བྱུག །ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྐྱབ་བྱུག་དང་སུམ་ཅུ་ཅུ་ཡོད་དེ།

དེ་དག་སོ་སོར་སྤྱིན་ལ་སོགས། །

ནམ་པ་རྒྱལ་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡི། །

གོ་ཆའི་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་དེ། །

རྒྱལ་ཆོན་རྒྱལ་གིས་ངེ་བཞིན་བཤད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་སྤྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆོན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

འཇུག་པའི་བྱ་བ་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

ཐེག་པ་ཆོན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་ཅི་རིགས་པ་སྤྱོད་བ་བཙོན་འགྲུས་
གཙོ་མོར་གྱུར་པའི་སློན་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སེམས་དབའི་“རྣལ་འབྱོར་
དེ། འཇུག་སྐྱབ་ཀྱི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། སྤྱིན་
སོགས་སར་སྤྱིན་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། མཐོང་ལམ་སློམ་ལམ་མི་སློབ་
ལམ་བྱུང་བར་གྱི་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། བྱམས་སོགས་ཆོད་མེད་བཞི་
ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། དམིགས་པ་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་
པ། འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་
འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། མངོན་ཤེས་རྒྱལ་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་སྐྱབ་པ་དང་དགུ་ཡོད་དེ།

བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྤྱིན་སོགས་དང་། །

ལམ་དང་བྱམས་ལ་སོགས་པ་དང་། །

དམིགས་པ་མེད་དང་ལྷན་པ་དང་། །

འཁོར་གསུམ་རྣམ་པར་དག་པ་དང་། །

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མངོན་ཤེས་བྱ། །

རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པའི་ཚུལ་ལ་ནི། །

འབྲུག་པའི་སྐྱུ་བ་པ་ཐེག་ཆེན་ལ། །

འཛེག་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དོད་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཆོགས་ནི།

ཞེས་པ་ལ།

ཆོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེན་པོས་ཐེན་པའི་སྦོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་
མཆོག་འབྲིང་མན་ཆད་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་ཤིང་། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་
འབྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། ཆོགས་སྐྱུ་བ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། སྤྱིན་པའི་ཆོགས་སྐྱུ་བ།
ཚུལ་ཁྲིམས་གྱི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། བཟོད་པའི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། བཙོན་འགྲུས་གྱི་ཆོགས་
སྐྱུ་བ། བསམ་གཏན་གྱི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། ཤེས་རབ་གྱི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། ཞི་གནས་
གྱི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། ལྷག་མཐོང་གི་ཆོགས་སྐྱུ་བ། ལྷང་དུ་འབྲེལ་པའི་ལམ་གྱི་

ཆོགས་སྐྱལ། ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱལ། བསོད་
ནམས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱལ། ལམ་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱལ། གཞུངས་ཀྱི་ཆོགས་སྐྱལ།
སའི་ཆོགས་སྐྱལ། གཉེན་པོའི་ཆོགས་སྐྱལ་དང་བཅུ་བརྒྱུ་ཡོད་དེ།

བཅེ་དང་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་དུག །
ཞི་གནས་ལྷག་མཐོང་བཅས་པ་དང་། །
ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ལམ་གང་དང་། །
ཐབས་ལ་མཁས་པ་གང་ཡིན་དང་། །
ཡེ་ཤེས་དང་ནི་བསོད་ནམས་དང་། །
ལམ་དང་གཞུངས་དང་ས་བཅུ་དང་། །
གཉེན་པོ་ཆོགས་ཀྱི་སྐྱལ་པ་ཡི། །
རིམ་པ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱན་
མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ངེས་པར་འབྱུང་བཅས་རྣམས། །
སྐྱལ་བའི་རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་པ་ཉིད། །

ཅེས་པ་ལ།

རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་དག་སའི་རྣལ་

འབྱོར་དེ། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། “ཆེད་དུ་བྱ་
བའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། སེམས་ཅན་
ཀྱི་དོན་སྐྱབ་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། འབད་མེད་ལྷན་གྱིས་བྱུབ་པའི་དེས་
འབྱུང་སྐྱབ་པ། “ཉག་”ཆད་ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ།
ཐེག་པ་གསུམ་ཀྱི་དོན་ཐོབ་པའི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ། ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་བར་འབྱུང་
བའི་སྐྱབ་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། །

སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང་། །

མཐའ་ལས་འདས་བར་དེས་འབྱུང་དང་། །

ཐོབ་པའི་མཆན་ཉིད་དེས་འབྱུང་དང་། །

རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང་། །

ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་དེས་འབྱུང་སྟེ། །

རྣམ་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་འདི། །

དེས་འབྱུང་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

༥ མོག་མོག་པོར་བྱེད་ལ་མོགས་དང་། །

ཞེས་པ་ལ།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་འོ་པོ་འབྲས་བུ་གསུམ་པོ་གང་རུང་གིས་བསྐྱུས་པའི་
སྤྱིང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟེན་པའི་ཡོན་ཏན་བྱད་པར་ཅན་དེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་
ལག་གི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་གོགས་མངོན་པའི་
ང་རྒྱལ་མངོན་ཏུ་གྱུར་པ་དང་བྲལ་བ། ཉེར་ལེན་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་
པ། མཐུན་རྒྱུན་བྱང་རྒྱལ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན། ལམ་
ཤེས་ཀྱི་བྱེད་ལས་དང་ལྡ་ཡོད་དེ།

ལྷ་ནམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །

འོད་གྱིས་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ། །

ཡུལ་ངེས་པ་དང་བྱུང་པ་དང་། །

རང་བཞིན་དང་ནི་དེ་ཡི་ལས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་སད་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་
བར་ན་ཡོད།

སྒོ་བ་ལ།

ཞེས་བ་ལ།

སེམས་བསྐྱེད་བསྐྱོད་བསྐྱོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་
 ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་
 ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་
 འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
 པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་
 ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
 སངས་རྒྱས་སའི་བར་ན་ཡོད།

བསེ་རུའི་ལམ་གང་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

བྱང་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟེན་པའི་སྒོ་ནས་གདུལ་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་
 ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་
 སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
 པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་

བའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་བའི་མཁུན་བ་དོན་གཅིག་

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རུང་སེམས་འཕགས་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་
བའི་ལམ་ཤེས་དང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་
ཤེས་བའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

འདི་དང་གཞན་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི།

ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་མཐོང་བའི་ལམ།

ཞེས་བ་ལ།

རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་བའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

བྱེད་“བ”་དང་ནི།

ཞེས་བ་ལ།

རང་སྐྱོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་“བསྒྲོམས་”

སྟོབས་གིས་ཐོབ་པའི་པན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པའི་
མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན་རྒྱལ་ཡོད་དེ། སེམས་རང་དབང་བ་ཉིད་ཏུ་བྱེད་པའི་ཀུན་
ནས་ཞི་བ་དང་། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་འདུད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་པའི་
གཡུ་ལ་ལས་རྒྱལ་བ་དང་། སྤྱལ་བ་སྤུལ་གྱི་གཞོད་པས་ནམ་ཡང་བརྩེ་
བ་མེད་པ་དང་། བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། རྟེན་བྱང་
སེམས་སྟོམ་ལམ་པ་གང་ཏུ་བཞུགས་པའི་ས་ཕྱོགས་མཆོད་རྟེན་ཏུ་འགྱུར་
པའི་སྟོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ནམས་སྤུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །

བདུད་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་དང་། །

གཞོད་པས་བརྩེ་བ་མེད་ཉིད་དང་། །

བྱང་ཆུབ་དང་ནི་རྟེན་མཆོད་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་ལམ་སྟོམ་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་
སངས་རྒྱས་གྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

མོས་བ་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

ཡུམ་དོན་གསུམ་གྱི་འབྱུང་གནས་སྤུ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་

ལ་མདོན་ཉོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མོས་བ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་ཅ་བའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རང་དོན་མོས་བ་སྒོམ་ལམ། གཉིས་དོན་
མོས་བ་སྒོམ་ལམ། གཞན་དོན་མོས་བ་སྒོམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། གསུམ་པོ་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད།

ཉིང་ལག་གི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། དགུ་པོ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་
གསུམ་གསུམ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ཡོད་དེ།

མོས་བ་རང་གི་དོན་དང་ནི། །

རང་གཞན་དོན་དང་གཞན་དོན་དང་། །

ནམ་གསུམ་ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་ནི། །

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་སྟེ། །

སོ་སོར་ནམ་བ་གསུམ་དུ་འདོད། །

རྒྱང་དུའི་རྒྱང་སོགས་དབྱེ་བ་ཡིས། །

དེ་ཡང་ནམ་གསུམ་དེ་ལྟར་ན། །

ནམ་བ་ཉི་ཤུ་བདུན་དུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

བསྟོད་དང་བཀུར་དང་བསྐྱུགས་བ་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

རང་ཐོབ་བྱེད་གི་ཐབས་སུ་གྱུར་བའི་མོས་བསྟོམ་ལམ་“བསྟོམས་”སྟོབས་
གིས་ཐོབ་བའི་ཡོན་ཏན་དེ། མོས་བསྟོམ་ལམ་གི་ཐན་ཡོན་གི་མཆན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེན་བསྟོད་བ་དགྲ། བཀུར་བ་དགྲ། བསྐྱུགས་བ་དགྲ་ཡོད་དེ།

ཤེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་བ་ལ། །

མོས་བའི་གནས་སྐབས་ནམས་ལ་ནི། །

དགྲ་ཆན་གསུམ་གིས་བསྟོད་བ་དང་། །

བཀུར་བ་དང་ནི་བསྐྱུགས་བར་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་བའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་མོས་བསྟོམ་ལམ་བསྟོམས་བའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་བ་ནས་
སངས་རྒྱས་གི་སའི་བར་ན་ཡོད།

བསྟོད་དང་།

ཞེས་བ་ལ།

རང་གཞན་གང་རུང་གི་དགེ་ཅུང་གས་བའི་བྱང་ཆུབ་གི་ཡན་ལག་ཏུ་
སྦྱར་བར་བྱེད་བའི་སྒྲ་དོན་འདེས་རུང་དུ་འཛིན་བའི་རྟོག་བ་དང་བཅས་བའི་
ཐེག་ཆན་གི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། བསྟོད་བསྟོམ་ལམ་གི་མཆན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེན་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། བསྟོད་བསྐྱུགས་བར་ཅན་གི་མིང་ཅན་གི་

བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ།
 ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་གྱི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ།
 དབེན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསོད་ནམས་
 ཀྱི་རང་བཞིན་བླན་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། ཐབས་མཁས་དང་
 བཅས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། མཆོན་མ་མེད་པའི་མིང་ཅན་གྱི་
 བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་
 བ་སྟོམ་ལམ། །མམས་གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་
 ལམ། བསྟོ་བ་རྒྱུད་དུའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། བསྟོ་བ་འཕྲིང་གི་
 མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་ལམ། བསྟོ་བ་ཆེན་པོའི་མིང་ཅན་གྱི་བསྟོ་བ་སྟོམ་
 ལམ་དང་བཙུ་གཉིས་ཡོད་དེ།

ཡོངས་སུ་བསྟོ་བ་བྱུང་བར་ཅན། །

དེ་ཡི་བྱེད་བ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །

དེ་ནི་མི་དམིགས་རྣམ་པ་ཅན། །

ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་མཆོན་ཉིད་དོ། །

དབེན་དང་སངས་རྒྱས་བསོད་ནམས་ཆོགས། །

རང་བཞིན་བླན་པའི་སྟོད་ལུལ་ཅན། །

ཐབས་བཅས་མཆོན་མ་མེད་བ་དང་། །

སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་། །

ཁམས་གསུམ་གཏོགས་པ་མ་ཡིན་དང་། །

རྒྱང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཡི། །

བསྐྱོ་བ་གཞན་ནི་རྣམ་གསུམ་པོ། །

བསོད་ནམས་ཆེ་འབྱུང་བདག་ཉིད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ས་དང་པོ་རྣམ་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

རྗེས་སུ་ཡི་རང་བ། །

ཡིད་ལ་བྱེད་བ་སྒྲ་མེད་དག །

ཅེས་པ་ལ།

རང་གཞན་གང་རྒྱང་གི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་“སྒྲོམ་”པའི་སྒྲ་དོན་འདྲེས་
རྒྱང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་“ལ་”མངོན་
རྟོགས་དེ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་གི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་
སྒྲོམ་ལམ་དང་། གཞན་གྱི་དགོ་རྩ་ལ་དགའ་བ་སྒྲོམ་པའི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒྲོམ་
ལམ་གཉིས་ཡོད་དེ།

ཐབས་དང་མི་དམིགས་པ་དག་གིས། །

དགོ་བའི་རྩ་ལ་“ཡི་”རང་བ། །

རྗེས་སུ་ཡི་རང་ཡིད་བྱེད་བ། །

སྒྲོམ་བ་ཡིན་པར་འདྲིར་བརྗོད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ས་དང་པོ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྐབ་དང་།

ཞེས་བ་ལ།

ཐག་བ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་རྟོགས་བ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛིག་བྱེད་དེ། སྐབ་
བ་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ནམ་དག་སྒྲོམ་ལམ་དོན་གཅིག

དཔྱེན། རོ་ཐོས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་བ་སྒྲོམ་ལམ། འབྲས་བུ་
མཆོག་གིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་བ་སྒྲོམ་ལམ། བྱེད་ལས་“གྱིས་”
བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་བ་སྒྲོམ་ལམ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱིས་
བྱུང་བར་དུ་བྱས་པའི་སྐབ་བ་སྒྲོམ་ལམ། དོན་ཆེན་པོ་མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་
ཏན་དང་འབྲས་བུ་ས་ཡི་སྐབ་བ་སྒྲོམ་ལམ་དང་ལྔ་ཡོད་དེ།

དེ་ཡི་རོ་ཐོས་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །

ཀུན་ལ་མངོན་པར་འདུ་མི་བྱེད། །

ཆོས་རྒྱལ་དམིགས་སུ་མེད་པར་ནི། །

གཏོང་བར་བྱེད་པ་དོན་ཆེན་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྩ་བའི་བར་ན་ཡོད།

ཤིན་ཏུ་དག་པ་ཞེས། །

བྱ་བ་འདི་ནི་སྒྲིམ་པའི་ལམ། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཁས་རྣམས་གྱི། །

ལམ་ཤེས་ཉིད་ནི་དེ་འདྲར་བཤད། །

ཅེས་པ་ལ།

ཟག་པ་མེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་
ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཛོག་བྱེད་དེ། རྣམ་
དག་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྤྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ས་དགའི་རྣམ་དག་
སྒྲིམ་ལམ་དགུ་ཡོད།

ས་དགུ་ལ་ནི་ཆེན་པོ་ཡི། །

ཆེན་པོ་ལ་སོགས་ཇི་མ་ཡི། །

གཉེན་པོ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་རྩེ་ལ། །

སོགས་པའི་ལམ་ནི་དག་པ་ཡིན། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་ས་བརྩ་བའི་བར་ན་ཡོད།

༥ ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང་། །

ཞེས་པ་ལ།

གཞི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྟོས་ཏེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་
གནས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་
ཤེས་དོན་གཅིག

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་སྒྲོམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱུས་ཀྱི་སའི་བར་
ན་ཡོད།

སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང་། །

ཞེས་པ་ལ།

གཞི་ཀྱན་རྫོབ་ལ་སྟོས་ཏེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་
གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། སྤྱིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ཐབས་བྱེད་པར་ཅན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་
སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དོན་གཅིག

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་

མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་
གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

ཐབས་མ་ཡིན་བས་རིང་བ་དང་། །

ཞེས་བ་ལ།

གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་བདེན་འཛིན་གྱིས་
བཅིངས་བ་དེ། འབྲས་ལུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་མི་
མཐུན་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་མཚམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་བར་ན་ཡོད།

ཐབས་ཀྱིས་རིང་བ་མ་ཡིན་ཉིད། །

ཅེས་བ་ལ།

ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འབགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་མཐུན་བ་གང་ཞིག །སྤྱིར་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྤྱིར་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་བ་དེ། འབྲས་ལུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད། དེ་དང་གཉེན་པོ་ཚུགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་མཚམས་ཐེག་
ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

མི་མཐུན།

ཞེས་བའི་སྐབས་སུ།

གཞི་ཤེས་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་ཁྱད་བར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་དེ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་“པའི”གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་
མཆོམས་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་
བར་ན་ཡོད།

གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དག་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

ཐེག་དམན་གྱི་ཉོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་རྒྱད་
ཀྱི་མཐུན་བ་གང་ཞིག །ཐབས་ཤེས་བྱུང་བར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཐེན་བ་དེ།
གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་འཕགས་
པའི་རྒྱད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག །ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

སྒྲུང་དང་།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

གཞི་ཀྱན་རྫོབ་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཞེན་བ་དང་། དོན་དམ་པའི་སྔོན་ལུགས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་བྱུང་བར་ལ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་བ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒྲོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་
འགྱུར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུང་པའི་
མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱད་གཞི་གཞུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་
 ལྷོར་བ། བྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་ལྷོར་བ། ཡོན་
 ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་མ་རྫོགས་པ་དང་རབ་དུ་རྫོགས་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་
 པའི་ལྷོར་བ། བདེན་པར་ཆགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ལ་གནས་ནས་བདེན་ཞེན་
 གྱི་ལྷོད་པ་བཀག་པའི་ལྷོར་བ། ལས་སུ་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་བྱ་བ་འབྲས་བྱ་
 གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པ་མི་འགྱུར་པའི་ལྷོར་བ། རོན་དམ་པར་བྱེད་
 པ་པོ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་ལྷོར་བ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དཀའ་བ།
 ལྷོར་བ་བྱ་དཀའ་བ། ལས་བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ལ་བདེན་ཞེན་བཀག་པའི་
 ལྷོར་བ། གླལ་བ་རིམ་ཞེན་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པའི་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་ལ་བདེན་
 ཞེན་བཀག་པའི་ལྷོར་བ། གཞན་ལ་རག་ལས་པ་མེད་པ་ལ་བདེན་ཞེན་
 བཀག་པའི་ལྷོར་བ། ཤེས་བྱེད་དཔེའི་སྒོ་ནས་སྤང་བ་རྣམས་བདུན་ལ་བདེན་
 ཞེན་བཀག་པའི་ལྷོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ།

གཞུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང་། །

དེ་མ་རྫོགས་དང་རབ་རྫོགས་དང་། །

དེ་ལ་ཆགས་པ་མེད་ཉིད་ལ། །

ལྷོད་པ་བཀག་པའི་ལྷོར་བ་དང་། །

མི་འགྱུར་བྱེད་པོ་མེད་ཉིད་དང་། །

བྱ་དཀའ་རྣམས་གསུམ་ལྷོར་བ་དང་། །

སྐལ་བ་ཇི་བཞིན་འབྲས་ཐོབ་བས། །

འབྲས་ཡོད་འདོད་བ་དེ་དང་ནི། །

གཞན་ལ་རག་ལས་མེད་གང་དང་། །

སྒྲིང་བ་རྣམ་བཟུན་ཤེས་བྱེད་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཆེད་དུ་བྱ་དགའ་བ་ནི། འབྲས་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དམ་བར་ཆེད་དུ་བྱ་
བར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཆེད་དུ་བྱ་བར་རྟོགས་བར་བྱ་དགའ་བའོ། །

སྦྱོར་བ་བྱ་དགའ་བ་ནི། རྒྱ་ལམ་ཤེས་དོན་དམ་བར་མ་དམིགས་ཀྱང་།
ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱའི་སྦྱོར་བར་རྟོགས་བར་བྱ་དགའ་བའོ། །

ལས་བྱ་དགའ་བ་ནི། གཞི་ཤེས་དོན་དམ་བར་མ་དམིགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་
དུ་གཏུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ཀྱི་བྱེད་བ་དང་ལྡན་བར་
རྟོགས་བར་བྱ་དགའ་བའོ། །

སྒྲིང་བ་རྣམ་བ་བཟུན་གྱི་ཤེས་བྱེད་དཔེ་དང་བཅས་པ་འགོད་བ་ནི།
ཐག་བ་དང་བཅས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདེན་བར་མེད་དེ།
མདོན་ཞེན་གྱི་བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་སྒྱུར་པའི་སྒྲིང་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དཔེར་ན་མི་ལམ་བཞིན། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་བསལ་བ་འབྲས་བ་ལ།

རྒྱ་རྒྱེན་གཉིས་པོ་ཆོགས་པའི་སྒྲིང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མ་

བཞིན།

བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་“བའི”སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་སྒྲིག་

ཏྲ་བཞིན།

ཁྱེན་ལ་རག་ལས་“བའི”སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་སྒྲ་བརྒྱན་བཞིན།

བག་ཆགས་འཛོག་བྱེད་ཀྱི་ནམ་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་གཟུགས་བརྒྱན་བཞིན། བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་མེད་“བའི”སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་རྩི་མའི་གྲོང་ཁྱེར་བཞིན།

བྱེད་པ་པོ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་“བའི”སྒྲ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དབེར་ན་སྒྲུབ་པ་བཞིན་ཞེས་པའོ། །

དེ་ཡི་མཉམ་ཉིད།

“ཅེས་”པའི་སྐབས་སུ།

གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཆོན་དང་། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་པའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱར་པའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་མཚན་མཆོན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱར་པའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་དབྱེ་བ་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱར་པའི་མཉམ་ཉིད། དེའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་པར་རྫོམ་པ་མེད་པའི་སྦྱར་པའི་

མཉམ་ཉིད་དང་བཞི་ཡོད་དེ།

གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རྣམས་མེད་པ་ལ། །

རྣམས་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་བ་ཉིད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་མཐོང་བའི་ལམ། །

དེ་ལྟ་ཀྱན་ཤེས་ཉིད་ཏུ་འདོད། །

ཅེས་བའི་སྐབས་སུ།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲིམ་བཤམ་མངོན་སུམ་ཏུ་རྟོགས་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་
པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་བྱུག་ཡོད་དེ། བདེན་བ་བཞི་པ་སྔ་སྔ་ལ་
ཚོས་ཤེས་པའི་བཟོད་བ་དང་། ཚོས་ཤེས་བ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་
བ་དང་། རྗེས་སུ་ཤེས་བ་དང་བཞི་ཡོད།

སྟུག་བསྐལ་ལ་སོགས་བདེན་བ་ལ། །

ཚོས་ཤེས་རྗེས་སུ་ཤེས་བ་དང་། །

བཟོད་ཤེས་སྐད་ཅིག་བདག་ཉིད་འདི། །

ཀུན་ཤེས་རྩལ་ལ་མཐོང་བའི་ལམ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

མ་ལྟོས་པ།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཛོམས་རྒྱས་པའི་མཐུན་པ་དེ། སྐབས་འདིར་
བསྐྱེད་གྱི་གཉེན་པོ་ཕྱོགས་གྱི་ཤེས་རྣམ་གྱི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། ལམ་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ། རྣམ་
མཐུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་དང་གསུམ་ཡོད་དེ།

གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །

རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཆོད་ཉིད་དེ། །

ཀུན་མཐུན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །

དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་ཏུ་འདོད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞི་ཤེས་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་དབྱེ་ན། ཉི་ཤུ་ཅུ་བདུན་ཡོད་དེ། མེད་པའི་རྣམ་
པ་རྣམ་མི་གཡོ་བའི་རྣམ་པའི་བར་བདེན་པ་དང་པོ་གསུམ་ལ་བཞི་བཞི་དང་།

ལམ་བདེན་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བཙོ་ལྷར་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

མེད་པའི་རྣམ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ།

མི་གཡོ་བ་ཡི་རྣམ་པའི་བར།

བདེན་པ་སོ་སོ་ལ་བཞི་དང་།

ལམ་ལ་དེ་ནི་བཙོ་ལྷར་བཤད།

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་དབྱེ་ན་སྤྱུ་ཅུ་ཅུ་ལྟར་ཡོད་དེ། རྒྱ་ཀུན་འབྱུང་
དང་ལམ་བདེན་དང་འབྲས་བུ་སྤྱུ་བསྐྱེད་དང་འགོག་པའི་བདེན་པ་ལ་བརྟེན་
པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཤེས་རྣམ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། བརྒྱད་དང་། བདུན་དང་། ལྔ་
དང་བཅུ་དྲུག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱ་དང་ལམ་དང་སྤྱུ་བསྐྱེད་དང་།

འགོག་པ་ལ་ནི་གོ་རིམ་བཞིན།

དེ་དག་བརྒྱད་དང་བདུན་དང་ནི།

ལྔ་དང་བཅུ་དྲུག་ཅེས་བསྒྲགས་སོ།

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་ལ་བརྒྱ་དང་བཅུ་ཡོད། ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་
རྟོག་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སྤྱུ་ཅུ་བདུན། ལྷན་སྦྲུལ་
སེམས་དཔལ་ལ་ཡོད་པ་དང་རྟོག་སྤྱོད་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཤེས་རྣམ་

སུམ་ཅུ་ཅ་བཞི། སུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅ་
དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བྲན་པ་ཉེར་གཞག་ནས་བརྩེང་སྟེ། །
སངས་རྒྱས་རྣམ་པའི་མཐར་ཐུག་རྣམས། །
ལམ་གྱི་བདེན་པའི་རྗེས་མཐུན་པར། །
ཀུན་མཁུན་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན། །
སྟོབ་མ་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔལ་དང་། །
སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་རིམ་བཞིན་ཏེ། །
སུམ་ཅུ་བདུན་དང་སུམ་ཅུ་བཞི། །
སུམ་ཅུ་ཅ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཉན་ཐོས་ལ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁུན་གྱི་ཤེས་རྣམ་
སུམ་ཅུ་ཅ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་
པོ་ལ་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའི་ལམ་ལ་བྲན་པ་ཉེར་གཞག་བཞི། རྩེ་བ་ལས་
བྱང་བའི་ལམ་ལ་ཡང་དག་སྟོང་བ་བཞི། ཉིང་དེ་འཛིན་ཡོངས་སུ་སྟོང་བའི་
ལམ་ལ་རྩལ་ལྷུ་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་བཞི། མངོན་པར་རྟོགས་པར་སྟོང་བའི་ལམ་
ལ་དབང་པོ་ལྷ། མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ལམ་ལ་སྟོབས་ལྷ།
མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ལམ་ལ་བྱང་རྩལ་གྱི་ཡན་ལག་བདུན། དེས་བར་

འབྲིན་བའི་ལམ་ལ་འཕགས་བའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 དན་པ་ཉིར་གཞག་བཞི་ཡོད་དེ། ལུས་དན་པ་ཉིར་གཞག །ཆོར་པ་དན་པ་
 ཉིར་གཞག །སེམས་དན་པ་ཉིར་གཞག །ཆོས་དན་པ་ཉིར་གཞག་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཡང་དག་སྒྲོང་བ་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཡང་
 དག་སྒྲོང་བ། སྐྱེས་པ་སྒྲོང་བའི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ། དགེ་བ་མ་སྐྱེས་པ་སྐྱེད་
 པའི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ། སྐྱེས་པ་སྐྱེས་པའི་ཡང་དག་སྒྲོང་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་བཞི་ཡོད་དེ། འདུན་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་
 བ། བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ། སེམས་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ།
 དཔྱོད་པའི་རྩ་འབྲུལ་གྱི་རྒྱུ་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

དབང་པོ་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་པའི་དབང་པོ། བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་དབང་པོ།
 དན་པའི་དབང་པོ། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་དབང་པོ། ཤེས་རབ་ཀྱི་དབང་པོ་རྣམས་
 སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

སྟོབས་ལྔ་ཡོད་དེ། དད་པའི་སྟོབས། བཅོམ་འགྲུས་ཀྱི་སྟོབས། དན་
 པའི་སྟོབས། ཉིང་རེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར།

བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག་བདུན་ཡོད་དེ། དན་པ་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་
 ལག །ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་ཡང་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཡན་ལག །བཅོམ་

འབྲུས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གི་ཡན་ལག། དག་འ་བ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གི་
ཡན་ལག། །ཞིན་ཏུ་སྦྱངས་བ་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གི་ཡན་ལག། ཉིང་རེ་
འཛིན་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་གི་ཡན་ལག། བཏང་སྒྲོམས་ཡང་དག་བྱང་ཚུབ་
གི་ཡན་ལག་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བུ། ཡང་
དག་པའི་རྟོག་པ། ཡང་དག་པའི་ངག། ཡང་དག་པའི་ལས་གི་མཐའ། ཡང་
དག་པའི་འཆོ་བ། ཡང་དག་པའི་རྩལ་བ། ཡང་དག་པའི་དྲན་བ། ཡང་དག་
པའི་ཉིང་རེ་འཛིན་གི་འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

བྱང་ཚུབ་སེམས་དབང་ལ་ཡོད་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྣམ་མཁུན་
གི་ཤེས་རྣམ་སྟུང་ཅུ་ཅ་བཞི་ཡང་ཡོད་དེ། སངས་རྒྱུ་འཕགས་པའི་རྒྱད་
གི་གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ། སྤྱལ་པའི་ལམ་གསུམ། མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་
གནས་གི་ལམ་ལྟ། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་དག། སྒྲོང་ལམ་གི་
རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བཞི། སངས་རྒྱུ་ཉིད་གི་ལམ་བཅུ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར།
གཉེན་པོའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་གི་རྣམ་བ་གསུམ་ཡོད་
པའི་བྱིར། སྤྱལ་པའི་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཞུགས་ཅན་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་
རྣམ་ཐར། གཞུགས་མེད་གཞུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར། གོགས་སེལ་སྟུག་པའི་
རྣམ་ཐར་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མཐོང་ཆོས་ལ་བདེར་གནས་གི་ལམ་ལྟ་ཡོད་དེ། ཆོ་འདི་ལ་བདེ་བར་

གནས་པའི་ལམ་གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་། འཇོག་པའི་རྣམ་
ཐར་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲིམ་“བརྗོད་”རིགས་ལ་དགུ་
ཡོད་དེ། འབགས་པའི་རྒྱད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི་དང་།
གཟུགས་མེད་ཀྱི་སྟོམས་འཇུག་བཞི། འཇོག་པའི་སྟོམས་འཇུག་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་བྱིར།

སྟོང་པའི་ལམ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་བཟོད་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྣམ་བ་
ཡུལ་བདེན་བཞིས་བསྐྱས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཀྱང་ནས་ཉོན་མོངས་བ་དང་མི་
ལྷན་པའི་མཆོན་ཉིད་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་ལམ་བརྒྱ་ཡོད་དེ། སྤྱོད་སོགས་ཐར་བྱིན་དུག །
ཐབས་སྟོབས་སྟོན་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཐར་བྱིན་དང་བརྒྱ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་མཁྲོན་གྱི་ཤེས་རྣམ་སུམ་ཅུ་ཅད་ཀྱི་ཡོད་དེ།
སྟོབས་བརྒྱ། མི་འཇིགས་བ་བཞི། སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་བ་བཞི། སངས་
རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་བ་བཅོ་བརྒྱད། དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ། རང་བྱུང་
གི་རྣམ་པ། སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྟོབས་བརྒྱ་ཡོད་དེ། གནས་དང་གནས་མིན་བ་མཁྲོན་པའི་སྟོབས།
ལས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྤྱོད་བ་མཁྲོན་པའི་སྟོབས། མོས་བ་སྤྲ་ཆོགས་མཁྲོན་པའི་
སྟོབས། ཁམས་སྤྲ་ཆོགས་མཁྲོན་པའི་སྟོབས། དབང་པོ་མཆོག་དང་མཆོག་

མིན་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས། བཅས་ཅད་དུ་འགྲོ་བའི་ལམ་མཐུན་པའི་སྟོབས།
 ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བ་མཐུན་པའི་སྟོབས། སྟོན་གྱི་
 གནས་ཇེས་སུ་བྱུང་བ་མཐུན་པའི་སྟོབས། འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མཐུན་
 པའི་སྟོབས། ཟག་པ་ཐད་པ་མཐུན་པའི་སྟོབས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

མི་འཇིགས་པ་བཞི་ཡོད་དེ། རང་དོན་སྤངས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་
 འཇིགས་པ། ཉོགས་པ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཞན་དོན་སྤང་
 བྱ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་པ། གཉེན་པོ་དམ་བཅས་པ་ལ་མི་འཇིགས་
 པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ་བཞི་ཡོད་དེ། ཆོས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ།
 དོན་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། དེས་པའི་ཆོག་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་པ། སྟོབས་
 པ་སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། སྤྱི་སྤྱོད་པ་འབྲུམ་
 པ་མི་མངའ་བ། གསུང་ཅ་ཅོ་མི་མངའ་བ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ།
 ཐུགས་མཉམ་པར་མ་གཞག་པ་མི་མངའ་བ། ཐ་དད་པ་ཉིད་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མི་
 མངའ་བ། སོ་སོར་མ་“བརྟགས་”པའི་བཏང་སྟོམས་མི་མངའ་བ་སྟེ། སྤྱོད་
 པ་མ་འདྲེས་པ་བྱུག །འདུན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། བཙུན་འབྲུམ་ཉམས་
 པ་མི་མངའ་བ། དྲན་པ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། ཉིང་དེ་འཇིན་ཉམས་པ་མི་
 མངའ་བ། ཤེས་རབ་ཉམས་པ་མི་མངའ་བ། རྣམ་པར་གྲོལ་བ་ཉམས་པ་མི་

མངའ་བ་སྟེ། རྟོགས་པ་མ་འདྲེས་པ་དུག །སྤྱི་འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་
 ་མྱོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ། གསུང་གི་འཕྲིན་ལས་
 རྣམས་ཡེ་ཤེས་མྱོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ། ཐུགས་ཀྱི་
 འཕྲིན་ལས་རྣམས་ཡེ་ཤེས་མྱོན་དུ་འགྲོ་ཞིང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་བ་
 སྟེ། འཕྲིན་ལས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ། འདས་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས། མ་འོངས་པ་ལ་མ་ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས། ད་ལྟ་བུ་ལ་མ་
 ཆགས་མ་ཐོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཏེ། ཡེ་ཤེས་མ་འདྲེས་པ་གསུམ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྤྱིར་བར་བཅས་རྣམས་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྤྱིར་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་
 རྒྱང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་
 འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཙོ་བོ་སྤྱིར་བའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། གཞུགས་སོགས་ལ་མི་གནས་པའི་སྤྱིར་བ། གནས་པ་
 བཀག་པའི་སྤྱིར་བ། ཟབ་པའི་སྤྱིར་བ།

གཉིད་དབག་དཀའ་བའི་སྤྱིར་བ། ཆད་མེད་པའི་སྤྱིར་བ། ལུང་བསྟན་
 ཐོབ་པའི་སྤྱིར་བ། ཕྱིར་མི་སྟོག་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱིར་བ། དེས་པར་འབྱུང་བའི་
 སྤྱིར་བ། བར་ཆད་མེད་པའི་སྤྱིར་བ། ལུང་ཚུབ་ལ་ཉེ་བའི་སྤྱིར་བ། ལྷུང་

བར་འཆང་རྒྱ་བའི་སྦྱར་བ། གཞན་དོན་གྱི་སྦྱར་བ། དོན་དམ་པར་འཕེལ་
མེད་འགྲིབ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྦྱར་བ། དོན་དམ་པར་ཆོས་དང་ཆོས་མིན་
སོགས་མི་མཐོང་བའི་སྦྱར་བ། གཞུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱལ་མི་མཐོང་
བའི་སྦྱར་བ། གཞུགས་སོགས་“དེའི་མཆན་མ་དང་དེའི་མཆོན་བྱའི་ངོ་
ཐོར་བདེན་པར་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་སྦྱར་བ། འབྲས་བྱ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་
བྱེད་ཀྱི་སྦྱར་བ། རྣམ་པར་དག་པའི་སྦྱར་བ། ས་མཆམས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དང་
བཙུ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཞུགས་ལ་སོགས་ལ་མི་གནས་བྱིར། །

དེ་ལ་སྦྱར་བ་བཀག་པའི་བྱིར། །

དེ་ཡི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཟབ་བྱིར། །

དེ་རྣམས་གཏིང་དཔག་དཀའ་བའི་བྱིར། །

དེ་དག་ཆད་ནི་མེད་བྱིར་དང་། །

ཆོགས་ཆེན་ལུན་རིང་རྟོགས་པའི་བྱིར། །

ལུང་བསྟན་བྱིར་མི་ལྟོག་ཉིད་དང་། །

ངེས་འབྱུང་བར་ཆད་མེད་བཅས་དང་། །

བྱང་རྒྱལ་ཉིད་དང་སྦྱར་བ་དང་། །

གཞན་དོན་འཕེལ་མེད་འགྲིབ་མེད་བྱིར། །

ཆོས་དང་ཆོས་མིན་སོགས་མི་མཐོང་། །

གཟུགས་སོགས་བསམ་མི་བྱའ་མི་མཐོང་། །

གཟུགས་སོགས་དེ་ཡི་མཆོན་མ་དང་། །

དེ་ཡི་ངོ་བོ་ནམ་མི་ཉོག་།

འབྲས་བུ་རིན་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་དང་། །

དེ་ནི་དག་པ་མཆོམས་དང་བཅས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་རྟོག་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཡོན་ཏན།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་ཐོབ་བྱེད་གྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བ་“བསྐྱོམས་”
སྦྱབས་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕན་ཡོན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་བའི་ཡོན་ཏན་གྱི་
མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེན། སྦྱར་བ་“བསྐྱོམས་”སྦྱབས་གྱིས་བདུད་གྱི་མཐུ་བཅོམ་པའི་
ཡོན་ཏན། སངས་རྒྱས་གྱིས་དགོངས་ཤིང་མཐུན་པའི་ཡོན་ཏན། སངས་
རྒྱས་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་མཇེད་པའི་ཡོན་ཏན། རྫོགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་དང་
ཉེ་བར་“གྱུར་པའི་”ཡོན་ཏན། རོན་ཆེ་བ་འབྲས་བུ་ཆེ་བ་ཕན་ཡོན་ཆེ་བ་
ནམ་པར་སྦྱིན་པ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན། ཡུལ་སྦྱད་པའི་ཡོན་ཏན། ཐག་
མེད་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་རྫོགས་པའི་ཡོན་ཏན། སྦྱ་བའི་སྦྱེས་བུ་ཉིད་དུ་

འགྲུར་བའི་ཡོན་ཏན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་བྱེད་བའི་ཡོན་ཏན། དགེ་
བའི་ཅ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྐྱེ་བའི་ཡོན་ཏན། དམ་བཅས་བའི་དོན་རི་
ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་བའི་ཡོན་ཏན། འབྲས་བུ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོངས་སུ་འཛིན་
བའི་ཡོན་ཏན། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་སྐྱབ་བའི་ཡོན་ཏན། དུམ་ངེས་པར་འཛོམ་
བའི་ཡོན་ཏན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་བྱིར།

བདུད་ཀྱི་མཐུ་བཅོམ་ལ་སོགས་པ། །

ཡོན་ཏན་རྣམ་པ་བཅུ་བཞི་པོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད།

སྦྱོན་ནི།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་བ་སྐྱེ་བ་དང་གནས་བ་དང་སྦྱོར་བ་རྫོགས་བ་གང་རུང་ལ་བར་དུ་
གཅོད་བའི་བདུད་ལས་དེ། སྦྱོར་བའི་སྦྱོན་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོགས་ཆེན་པོས་ཐོབ་པ་ནས། དུམ་ངེས་ལྟ་བ་བཞིན་མ་
ཡིན་པར་དགའ་བ་བསྐྱེད་པའི་བར་ཞེ་དུག་ཡོད་དེ། སྦྱོར་བའི་འགལ་རྒྱུན་རང་
ལ་བརྟེན་བ་ཉི་ཤུ། རང་གཞན་གང་རུང་ལ་བརྟེན་བ་མཐུན་རྒྱུན་མ་ཆང་བ་ཉེར་
གསུམ། འགལ་རྒྱུན་གཞན་ལ་བརྟེན་བ་གསུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

སྦྱོན་ནི་བཅུ་ཆོན་བཞིར་བཅས་པ། །

རྒྱལ་དུ་ངེས་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད།

མཚན་ཉིད་བཅས།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་གི་ཐོབ་བྱར་གྱུར་པའི་འབྲས་བྱ་ཤེར་བྱིན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་
གྱུར་པའི་ཞི་སྒྲག་བྱང་འབྲེལ་གྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ།
ལམ་ཤེར་བྱིན་གྱི་རྣལ་འབྱོར་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཤེས་མཚན། བྱང་མཚན། བྱེད་མཚན། རོ་བོ་ཉིད་མཚན་
དང་བཞི་ཡོད་དེ།

གང་གི་མཚོན་དེ་མཚན་ཉིད་དུ། །

ཤེས་བྱ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །

ཤེས་པ་བྱང་པར་བྱེད་པ་ལྟེ། །

རོ་བོ་ཉིད་གང་མཚོན་བྱ་ཡང་། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

ཐར་དང་།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

ནམ་མཁུན་རང་རྒྱད་ལ་སྐབ་བ་ལ་མཁས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱད་གི་
ཆོས་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གི་ཐར་བ་
ཆ་མཐུན་གི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གི་ཐར་བ་ཆ་
མཐུན་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གི་ཆོགས་ལམ་
ཁོ་ནར་ཡོད།

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

གཙོ་བོར་ཐབས་གི་“ཆས་”་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་
སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གི་སྒྲུང་ལམ་བྲོད་སོགས་བཞི་ཡོད།
ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གི་སྒྲུང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྐབ་བ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོགས། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

གཞུགས་སོགས་ལ་བདེན་ཞེན་མངོན་“གྲུང་བ་”་ལྟོག་བ་སོགས་རྟགས་
ཞེ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་དེ། ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་
པའི་བྱང་སེམས་གི་དགེ་འདུན་གི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱོར་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན།
མཐོང་ལམ་པ་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན། སྦྱོར་ལམ་པ་
ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་ཐོབ་པའི་དགོ་འདུན་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་ནས་བཟུང་སྟེ། །

མཐོང་དང་སྦྱོར་པའི་ལམ་དག་ལ། །

བྱང་རྒྱལ་སེམས་“དཔའ་”གང་དག་གནས། །

དེ་འདིར་ཕྱིར་མི་ལྟོག་པའི་ཆོག་ས། །

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་རྒྱུ་རྒྱུ་མཐའི་བར་ན་ཡོད།

སྟོན་དང་ཞི་བ་མཉམ་ཉིད་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྟོན་ཞི་བ་དེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་
སྟོན་སྟེ་ཤེས་ཐོབ་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ་བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་བ་སྟེ་པའི་
གོ་སྐབས་ཟད་བར་བཅོམ་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྟོན་ཞི་མཉམ་ཉིད་
གྱི་སྦྱོར་པའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

ཞིང་དག་ལྷན་མེད་པ་ནི། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་སློན་ལམ་
ལ་སོགས་པའི་དགེ་བའི་ཅ་བ་རང་རྒྱུད་ལ་རྩས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་དག་
སའི་ནལ་འབྱོར་དེ། ཞིང་དག་སྦྱར་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་
ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡོད། ས་མཆན་མས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

འདི་ནི་ཐབས་མཁས་བཅས་པ་ཡིན། །

ཞེས་པ་ལ།

འབད་ཅོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་སློན་ས་འཕྲིན་ལས་ལྷན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
དག་སའི་ནལ་འབྱོར། ཐབས་མཁས་སྦྱར་པའི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བདུད་བཞི་ལས་རྒྱལ་བའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། འོན་
དམ་པར་མི་གནས་ཤིང་ཐ་སྙད་དུ་གནས་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། གཞན་
དོན་སློན་གྱི་སློན་ལམ་གྱི་འགྲུགས་གྱིས་འཐང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་མཁས་
སྦྱར་བ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་
བདེན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། བདེན་པར་མི་དམིགས་
པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། མཆན་མ་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། སློན་
བ་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱར་བ། བྱིར་མི་ལྟོག་པའི་རྟགས་“གྱི”ཐབས་

མཁས་སྦྱོར་བ། ཚད་མེད་པའི་ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང་བཅུ་ཡོད་དེ།

ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་ཅན་འདི་ནི། །

དག་རྣམས་ལས་ནི་འདས་པ་དང་། །

མི་གནས་རི་བཞིན་ལྷགས་དང་ནི། །

ཐུན་མོང་མ་ཡིན་མཆོན་ཉིད་དང་། །

མ་ཆགས་པ་དང་མི་དམིགས་དང་། །

མཆོན་མ་སྦྱོན་ལམ་ཐད་པ་དང་། །

དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་དང་། །

ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད།

༥ དེ་ཡི་རྟགས་དང་།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

ཅེ་སྦྱོར་ཐོབ་པའི་རྟགས་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་དེ། རྫོང་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྫོང་ཅེ་སྦྱོར་རྩལ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་
ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལས་རྫོང་ཁོ་ནར་ཡོད།

རྣམ་འཕེལ་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྦྱོར་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་དང་མཉམ་པའི་སངས་རྒྱས་མཆོད་པ་ལས་
ལྷག་པ་སོགས་བསོད་ནམས་རྣམ་པར་འཕེལ་བ་བཅུ་དྲུག་ཐོབ་པའི་ཐེག་
ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གཉིས་པ་དེ། ཅེ་མོའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཅེ་མོའི་ཅེ་སྦྱོར་རྩལ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་
ཅེ་མོ་ཁོ་ནར་ཡོད།

བརྟན་དང་།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

མཁུན་གསུམ་རྗེས་མཐུན་པ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་། གཞན་དོན་
ལ་མི་བྱེད་པའི་བརྟན་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་གསུམ་
པ་དེ། བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པའི་ཅེ་སྦྱོར་རྩལ་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་
བཟོད་པ་ཁོ་ནར་ཡོད།

སེམས་ཀྱན་གནས་པ་དང་། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བསྐྱེད་པའི་ནུས་
པ་སྒྲིན་པའི་ཆ་ནས་ཉིང་དེ་འཛིན་མཐའ་ལས་འདས་པ་ལ་སེམས་ཀྱན་ཏུ་
གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཞི་བ་དེ། ཆོས་མཆོག་གི་
ཅེ་སྒྲུང་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོས་མཆོག་རྒྱུང་འབྱེད་ཆེ་གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་
ཆོས་མཆོག་ཁོ་ནར་ཡོད།

མཐོང་ཞེས་བྱ་དང་།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་ཐོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་ཅེ་སྒྲུང་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད། ས་
མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

སྒྲིམ་པ་ཞེས། །

བྱ་བའི་ལམ་ནི་སོ་སོ་ལ། །

རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་བཞི་ཡི། །

གཉེན་པོ་རྣམ་པ་བཞི་དང་ནི། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

སྒྲིམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་གྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་
ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲིམ་ལམ་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རྩེ་བུའི་རྩེ་བུ་སོགས་དགུ་ཡོད། ས་མཆན་སྒྲིམ་
ལམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

བར་ཆད་མེད་པའི་ཉིང་རེ་འཛིན། །

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

མཁའ་གསུམ་བསྐྱེད་སྒྲིམ་པོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོག་ལམ་ལས་རབ་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་གྱིས་ཐེན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣམ་འཁྱར་མཐར་ཐུག་གང་
ཞིག །རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རྣམ་མཁའ་དངོས་སུ་སྦྱེད་བྱེད་དེ། བར་
ཆད་མེད་པའི་ཅེ་སྦྱར་གྱི་མཆན་ཉིད། དེ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག

ལོག་པར་བསྐྱབ་དང་བཅས་པ་ནི། །

ཅེ་མའི་མངོན་རྟོགས།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

འདིར་བསྐྱར་བདེན་གཉིས་ངོ་མོ་གཅིག་ལ་འདྲར་མི་རུང་བར་འཛིན་
པའི་ས་བོན་དང་མངོན་གྱུར་པ་ཅེ་རིགས་བས་བསྐྱེད་པ་དེ། འདིར་
བསྐྱར་བསལ་བྱ་ལོག་སྐྱབ་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། དམིགས་པ་འཐད་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། དམིགས་
 པའི་རོ་བོ་ཉིད་ངེས་པར་གཞུང་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། རྣམ་པ་ཐམས་
 ཅད་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། བདེན་པ་གཉིས་ལ་
 ལོག་པར་རྟོག་པ། སྦྱར་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་
 ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐབས་མཁས་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཐུབ་པའི་མངོན་
 རྟོགས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། ལམ་ལ་
 ལོག་པར་རྟོག་པ། མི་མཐུན་སྦྱགས་དང་གཉེན་པོ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ།
 ཚོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ། སྒྲོམ་པ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དང་
 བཙུ་བྱལ་ཡོད་དེ།

དམིགས་པ་འཐད་དང་དེ་ཡི་ནི། །
 རོ་བོ་ཉིད་ངེས་གཞུང་པ་དང་། །
 རྣམ་ཀུན་མཐུན་ཉིད་ཡེ་ཤེས་དང་། །
 དམ་པའི་དོན་དང་ཀུན་རྟོབ་དང་། །
 སྦྱར་དང་དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་དང་། །
 ཐབས་བཅས་ཐུབ་པའི་རྟོགས་པ་དང་། །
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་ལམ་བཅས་དང་། །
 གཉེན་པོ་མི་མཐུན་སྦྱགས་དག་དང་། །
 མཆན་ཉིད་དང་ནི་སྒྲོམ་པ་ལ་། །

སྤྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡོག་རྟོག་པ། །

རྣམ་པ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ཉིན་ཅན། །

རྣམ་པ་བརྒྱ་དྲུག་དག་ཏུ་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ས་མཆོམས་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་ན་ཡོད།

༥ མཐར་གྱིས་པ། །

རྣམ་གསུམ་རྣམ་བཅུ།

ཞེས་པའི་སྐབས་སུ།

མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་མཆོན་ཁྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེ་ལ་བརྒྱ་གསུམ་ཡོད་དེ།
སྦྱོན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་
མཐར་གྱིས་སྦྱོར་པའི་བར་དྲུག་ སངས་རྒྱལ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་
སྦྱོར་བ། ཆོས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། དག་འདུན་རྗེས་སུ་དྲན་
པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། ཚུལ་ཁྲིམས་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ།
གཏོང་བ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ། ལྷ་རྗེས་སུ་དྲན་པའི་མཐར་
གྱིས་སྦྱོར་བ། དངོས་མེད་ངོ་མོ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར།

སྤྱིན་བ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང་། །

སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་བླ་དང་ཆོས། །

དངོས་མེད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། །

མཐར་གྱིས་བ་ཡི་བྱ་བར་བཞེད། །

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་མཆོམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་རྒྱན་མཐའི་སྤྱོད་སོགས་རྒྱན་
ཆད་ན་ཡོད།

༥ “སྤྱད་ཅིག་མ། །

གཅིག་གིས་མངོན་ཤིགས་བྱང་རྒྱལ་དང་། །”

མཆོན་ཉིད་“གྱིས་ཅི་ནམ་བ་བཞི། །

ཞེས་པའི་སྤྱབས་སུ།

བྱ་ཤིགས་ཀྱི་སྤྱད་ཅིག་མའི་བྱང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་ནམ་བར་
སྤྱིན་བ་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་གཅིག་མངོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་
བ་ནམས་ཀྱང་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སྤྱོད་སོགས་སྤྱི་བ་
ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་བྱུང་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་བར་སྤྱིན་
བ་མ་ཡིན་པའི་སྤྱད་ཅིག་མའི་སྤྱོད་པའི་མཆོན་ཉིད།

བྱ་རྩོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མའི་ཐུང་མཐའ་གཅིག་ལ་ཟག་མེད་རྣམ་པར་
 སློན་པའི་ཆོས་གཅིག་མཛོན་དུ་བྱས་པ་ན། དེ་དང་རིགས་མཐུན་པ་རྣམས་
 གྲང་མཛོན་དུ་བྱེད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སློན་པའི་སྤྱི་བ་ཀྱི་དངོས་
 གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། རྣམ་པར་སློན་པའི་སྐད་
 ཅིག་མའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད།

སྦྱང་ཉིད་མཛོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སློན་པའི་
 ཤེས་སྤྱི་བ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་དབའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། མཆན་
 ཉིད་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད།

གཟུང་འཛིན་ཇས་གཞན་ཀྱིས་སྦྱང་བ་མཛོན་སུམ་དུ་རྩོགས་པའི་ཤེས་
 རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སློན་པའི་སྤྱི་བ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་
 དབའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཉིས་སུ་མེད་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་སྦྱར་བའི་མཆན་ཉིད།
 དེ་བཞི་པོ་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ས་མཆོམས་རྒྱན་མཐའ་ཁོ་
 བར་ཡོད།

༥ རོ་བོ་ཉིད།

ཅེས་པའི་སྐབས་སུ།

དག་པ་གཉིས་ལྡན་ཀྱི་དབྱིངས་མཐའ་ཐུག་དེ། རོ་བོ་ཉིད་སྤྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་བཞིན་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་དང་།
མོ་བྱར་ནམ་དག་གི་ཆར་གྱུར་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐྱེ་གཉིས་ཡོད། ས་མཆོམས་
སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཡོངས་རྫོགས་བཅས་དང་། །

ཞེས་བའི་སྐབས་སུ།

ངེས་པ་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཞུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ། ཡོངས་སྐྱེའི་མཆོད་ཉིད།
ངེས་པ་ལྷ་ནི། གནས་ངེས་པ་འོག་མིན་ཁོ་ནར་བཞུགས་པ། སྐྱེ་ངེས་པ་མཆོད་
དཔེ་གསལ་རྫོགས་གྱིས་སྐྱས་པ། འཁོར་ངེས་པ་བྱང་སེམས་འབགས་བ་ཤ་
སྟག་གིས་བསྐྱོར་བ། ཆོས་ངེས་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་འབའ་ཞིག་གསུང་བ།
དུས་ངེས་པ་འཁོར་བ་ཇི་སྟེན་མ་སྟོང་གི་བར་དུ་བཞུགས་པ་ནམས་སོ། །ས་
མཆོམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

དེ་བཞིན་གཞན་པ་སྐྱེལ་བ་ནི། །

ཞེས་བའི་སྐབས་སུ།

ངེས་པ་ལྷ་དང་མི་ལྷན་བའི་རབ་དུ་བྱེ་བའི་གཞུགས་སྐྱེ་མཐར་ཐུག་དེ།
སྐྱེལ་སྐྱེའི་མཆོད་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོ་བོ་སྐྱེལ་སྐྱེ། སྐྱེ་བ་སྐྱེལ་སྐྱེ། མཆོག་གི་སྐྱེལ་སྐྱེ་དང་
གསུམ་ཡོད། ས་མཆོམས་སངས་རྒྱལ་གྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

ཆོས་སྐྱེ་མཛད་པ་དང་བཅས་པ། །

ནམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །

ཅེས་བའི་སྐབས་སུ།

ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྟེང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཟིགས་པ་མཐར་ཐུག་བའི་མཁུན་པ་
དེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྤྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཆན་ཉིར་གཅིག་
ཡོད། ས་མཆམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།

རང་གི་རྒྱར་གྱུར་བའི་ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྤྱི་སྐབས་བདག་རྒྱུན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ནམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཡེ་ཤེས་ཚེས་སྤྱི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱ་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་བའི་འཕྲིན་ལས་དང་། བྱེད་བ་པོ་ལ་
ཡོད་བའི་འཕྲིན་ལས་གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ནི་གདུལ་བྱའི་རྒྱད་ཀྱི་དགོ་བ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱས་བའི་དགོ་
བ་ལྟ་བུ་ལ་བྱེད།

དེ་ལ་རྒྱས་པར་དབྱེ་ན་འཕྲིན་ལས་ཉིར་བདུན་ཡོད། ས་མཆམས་
ལས་མ་ཞུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་ན་ཡོད། ། །

དོན་བདུན་ཅུའི་སྒྲིམ་ཆོག །བཅུ་དང་བཅུ་གཅིག་དགུ་བཅུ་གཅིག །
བརྒྱད་དང་བཅུ་གསུམ་བཞི་དང་བཞི། །

ཨོ་སྤྱི། ཡུམ་དོན་གསལ་བ་མི་ལམ་ཞལ་གྱི་ལུང་། །དངོས་
 བརྒྱད་བདུན་ཅུའི་དོན་བཟང་མཁྱི་ཀ། །སྒྲལ་བཟང་མཛེས་མའི་“རྒྱན་”ཏུ་
 རོམས་བ་འདི། །པར་དུ་བསྐྱུན་པའི་ལེགས་བྱས་ཡངས་པའི་མཐུས། །དགོ་
 ལྷན་རིང་ལུགས་མ་རྩོས་རོལ་པའི་ལུང་། །བཤད་སྐྱབ་རྒྱབས་སྤེད་ཀྱི་དགོ་
 ཅི་དགའ་“འབྲུམ་”། །མཐའ་“བྲལ་”སྤྱོད་ཀྱི་འཁོར་ལོའི་གཏུང་སེལ་དུ། །
 བན་བདེའི་བདུད་ཅི་ཆར་དུ་བསྐྱེལ་གྱུར་ཅིག །ཅེས་བ་འདི་ཡང་སེར་བྱས་
 ཡིག་ཆ་ཇེ་བཙུན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་གསུང་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་བཞག་
 འདི་ཉིད་པར་བསྐྱུན་བཁྲིས་པའི་དགོ་བསྐྱེལ་སྤྱོད་ཅིག་ཏུ་རི་ལྟར་བསྐྱེལ་བ་
 བཞིན། །ལམ་དགའ་འཆང་བའི་མིང་འཛིན་ཤུགས་དགོ་སྤྱོད་དགའ་དབང་སྒོ་
 བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤྱོད་བའོ། །

རྒྱན་མཚན།

༡ བསྐྱེལས	༩ བསྐྱེལས	༢ རྒྱན	༤ བྱེད	༥ བསྐྱེལ	༦ གཅོད་པའི
༧ འདུ	༨ རྣམ	༩ ཆད	༡༠ རྣགས	༡༡ རོ	༡༢ རྣོམ
༡༣ བསྐྱེལ	༡༤ ལུ	༡༥ ཡིད	༡༦ ཀྱི	༡༧ བའི	༡༨ བས
༡༩ བས	༢༠ བས	༢༡ ཞེས	༢༢ བའི	༢༣ རྣོད	༢༤ བཏགས
༢༥ ཀྱི	༢༦ ཀྱི	༢༧ ཀྱི	༢༨ རིའི	༢༩ རྣོམ	༣༠ རྣོམ
༣༡ རྣོམ	༣༢ རྣོམ	༣༣ རྣོམ	༣༤ རྣོམ	༣༥ རྣོམ	༣༦ རྣོམ
༣༧ རྣོམ	༣༨ རྣོམ	༣༩ རྣོམ	༤༠ རྣོམ	༤༡ རྣོམ	༤༢ རྣོམ
༤༣ རྣོམ	༤༤ རྣོམ	༤༥ རྣོམ	༤༦ རྣོམ	༤༧ རྣོམ	༤༨ རྣོམ
༤༩ རྣོམ	༥༠ རྣོམ	༥༡ རྣོམ	༥༢ རྣོམ	༥༣ རྣོམ	༥༤ རྣོམ
༥༥ རྣོམ	༥༦ རྣོམ	༥༧ རྣོམ	༥༨ རྣོམ	༥༩ རྣོམ	༦༠ རྣོམ

༡༡། །རྩི་བརྒྱན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་
པོ་དེ་གསུང་ས་ལ་མ་རྣམ་གཞག་མཁས་པ་དེ་
མགྲལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་
བཞག་ས་སོ། །

༡༢། །དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་དང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ། འོ་ན།
ཆོག་པ་སྐབ་བརྒྱ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཆན་ཅེ་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོག་པ་དེ་རྟོགས་དཀའ་
ཞིང་། རྟོགས་ན་པན་ཡོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའི་བྱིར།
ཞེས་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་བྱུང་།

འདིའི་སྐབས་སུ། དབུ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་སོ་སོར་འགོད་
པ་དང་། དབུ་མ་བའི་ལུགས་འཐད་པར་སྐབ་པ་དང་། དེ་ལ་ལྷན་ཀ་སྤངས་
པ། སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཀག་པ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དབྱེ་བ་གཞན་མི་འཆད་
པའི་རྒྱ་མཆན་དང་ལྔ།

དང་པོ་ནི། སེམས་ཅམ་པས་གཞུང་འདི་ན་ཐས་གཞན་གྱིས་སྟོང་

པའི་སྤྱོད་ཉིད་བདེན་གྲུབ་དེ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཞུང་གི་བྱུང་འདོད།

དབུ་མ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཉིད་དེའི་གཞུང་གི་བྱུང་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་སྤྱང་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདིའི་དམིགས་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ནི་སྤྱོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །གཞན་དག་ནི་དེ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་ཉིད་ལ་དམིགས་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་ནི། ལུགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གང་འཐད་ཅེ་ན། དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདི་ཉིད་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམ་དག་ཡོད་པའི་བྱིད།

འོ་ན། དེ་གང་ཞེ་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དང་གང་གིས་པ་ཡིན་པ་དེ་དང་དེ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟ་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཚིང་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་གིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སོ། །

དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །

དོན་སྤྱོད་རབ་ཏུ་གྲུབ་མ་ཡིན། །

ཞེས་བྱ་བས་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་

ལ་ཡོད་པས་འགལ་“བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཐྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་“བའི་ཐྱིར་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཀྱང་
མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས།

དེའི་དོན་ནི་ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཡུལ་བདེན་སྟོང་ཡིན་
པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་མི་ལམ་དུ་རྟ་སྒྲང་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །རྣམ་
པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབ་ངག་
འདི་དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་
ཡིན་ནོ། །ཞེ་ན། འོ་ན། ཤེས་པ་དེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་རང་ཡུལ་
བདེན་སྟོང་དུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པར་
ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཐྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེའི་“བསྐྱབ་“བྱ་མེད་
དགག་ཡིན་པའི་ཐྱིར།

རང་ལུགས་ནི། གང་ཤེས་པ་ཡིན་ན་བདེན་པས་སྟོང་བའི་རང་ཡུལ་ལ་
དམིགས་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན། མི་ལམ་དུ་རྟ་སྒྲང་སྒྲང་བའི་ཤེས་པ་བཞིན་
ནོ། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་འདི་ཡང་ཤེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
སྐྱབ་ངག་འདི། དེའི་སྐབས་ནས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཁའ་པ་དེ། སྐབས་འདིར་
དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཆོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཆོགས་
ལམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་གསུམ། སྟོར་ལམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་གཅིག །མ་དག་
ས་བརྟན་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་རེ་དེ། དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་གཉིས་

གཉིས། སངས་རྒྱལ་གྱི་སའི་རོ་བོར་གྱུར་བ་གསུམ་སྟེ། ཉི་ཤུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ།
དམིགས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་
པར་ཐལ། བདེན་པར་མེད་པའི་བྱིར།

འདི་ནི་དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་གནད་མ་གོ་བའི་ལུགས་སུ་བྱས་པའི་ཅོད་
པའོ། །དེ་ལ་བྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྷས་བྱིན་གསོད་བྱེད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་
བསད་པས་ལྷས་བྱིན་སྦྲར་མི་ལྟོག་པ་ལྟར། ལྷ་གུ་བདེན་མེད་བདེན་པར་
གྱུབ་པ་བཀག་པས། ལྷ་གུ་བདེན་གྱུབ་སྦྲར་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་གོ། །

བཞི་པ་སེམས་ཅམ་པའི་ལུགས་བཀག་པ་ལ། གཟུང་འཛིན་རྣམས་
གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་ཉིད་བདེན་གྱུབ་དང་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་
གཉིས་ཀ་ཡིན་ལོ། །ཟེར་ན།

དེ་ཆོས་ཅན། རྣམས་སུ་གྱུབ་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྱུབ་པའི་བྱིར། འདོད་
ན། གཟུང་འཛིན་ཆོད་མ་དང་རྣམས་གཅིག་དང་རྣམས་ཐ་དད་གང་རུང་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་རྣམས་གཅིག་གྱུང་
མ་ཡིན། རྣམས་ཐ་དད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དང་པོ་མ་གྱུབ་ན། དེ་ཆོས་
ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་གྱུབ་པ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། སྟོབ་པའི་
མཉམ་གཞན་ཡི་ཤེས་ཀྱིས་ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་བསྟོམས་པས་སྦྱིབ་པ་
དག་པར་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། ཁྱོད་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱི་མ་མ་གྱུབ་

ན། དེ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་གཞུང་འཛིན་ཚད་མའི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། བྱི་མ་མ་བྱུང་བ་དེའི་བྱིར།

ལྷ་པ། ཚེས་དབྱེད་ས་ཡེ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྐབས་འདིར་མི་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཚོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་
ཚོགས་སྐབ་དེ་འདིར་མདོར་བསྟན་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པར་བཞེད་
པའི་བྱིར།

ས་ཡི་ཚོགས་ལ་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྫོགས་པར་མ་གྱུར་བ་དེ་
མིན་ཏུ་ས་དེ་ཡིན་ལ། རྫོགས་ནས་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། ། ཞེས་
སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

འོ་ན། ཚོགས་སྐབ་བཅུ་བདུན་གྱི་ནང་ནས་ས་ཡི་ཚོགས་སྐབ་བྱེ་བྲག་ཏུ་
འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། དེའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་ཆིག་མང་ཞིང་
བརྫོད་བྱའི་དོན་མང་བས་རྫོགས་དཀའ་བ་ལ་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་བཤད་
པའི་བྱིར། ཞེས་བཤད་བ་ལ་གཞུང་འདི་བྱུང་།

ས་ཡི་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་བ་ལ།

ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་“རྣམ་བཅུ་ཡིས། །

ཞེས་སོགས་གསུངས།

འདིའི་སྐབས་སུ། དགག་གཞན་སྦོང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །

ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་དུ་གྱུར་བའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ། སའི་མཆོན་ཉིད།
 ཟེར་ན། ཟེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་
 ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤྲིང་འཐས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ས་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བྱ་ལྟེ།

མཛོད་ལས།

སྤྲིང་པའི་རྩི་ཉིད་གཡོ་བ་རྣམས། །

འཛིན་པ་ལ་སོགས་ལས་སུ་གྱུབ། །

ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སའི་མཆོན་
 ཉིད་ཟེར་ན་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ས་ཡིན་ན། ལམ་
 ཡིན་དགོས། མངོན་རྟོགས་ཡིན་ན། ལམ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱེ་མ་
 མ་གྱུབ་ན། དེར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་རྟོགས་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་པའི་བསྟན་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཟེར་ན་མ་བྱུབ།

ཁ་ཅིག །དེ་འདྲའི་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་དེ།
 ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་སའི་མཆོན་ཉིད། ཟེར་ན། བྱུང་བའི་ཆོས་ཉིད་ལ་
 ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཟེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་
 ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོན་

ཉན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཁྱིད་མེད་
ན་ཡོན་ཉན་དུ་མ་མེད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན་སྒྲ།

ཁ་ཅིག། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྟོང་རྩེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་
བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སའི་མཆན་ཉིད་
ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་
དེའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མོས་སྟོང་གྱི་ས་ཡིན་པའི་
བྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པའི་རྒྱད་གྱི་སེམས་“བསྐྱེད”མོས་
བས་སྟོང་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

སེམས་“བསྐྱེད”དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །

མོས་དང་སྒྲག་བསམ་དག་བ་དང་། །

རྣམ་པར་སྟོན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །

དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་འོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་
ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་འཐད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་དེ། བྱང་སེམས་སྟོར་ལམ་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ལ་གནས་པའི་

གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སར་གནས་ཀྱི་སེམས་དཔལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་འཕགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་བའི་
ཕྱིར། ཟེར་ན། ཅུ་བར་མ་བྱུང་སྟེ། འོ་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཉན་ཐོས་
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་
མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཆོན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་དང་པོ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
ན་མ་བྱུང་།

ཁ་ཅིག །སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དང་སྙིང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་
པའི་མངོན་རྟོགས། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་སའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྙིང་
ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྟོན་དུ་
སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་
དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གསལ་གཉིས་ཀ་བྱུང་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་“བར”་བཞག་པའི་མཉམ་
གཞག་ཡི་ཤེས་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་

པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་
བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་འག་ཏུ་སྦྱབ། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་བདེན་འཛིན་ཀུན་
བཏགས་མ་སྦངས་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་
དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །དེ་ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་
ཟེར་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་རྒྱར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་
ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བདེན་བར་འཛིན་པའི་བདེན་
འཛིན་ཀུན་བཏགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་
ཀྱི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེ་ལ་གཞོད་
བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེ་ལ་པན་
འདོགས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་བར་བཞག་པའི་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ལྟན་སྟེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་བྱེད་རྒྱུད་པོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།
མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བྱང་རྒྱལ་སེམས་
དཔའ་རྣམས་ནི་བདེན་པ་རྣམས་མཛོན་བར་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། ས་བཙུ་

རྣམས་སུ་སྒྲོམ་པའི་ལམ་ལ་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་ལམ་སྒྲོམ་
གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱིས། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་
པའི་བྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དེའི་དངོས་གཉེན་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག །རང་དང་རྒྱད་
གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་
བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན།
ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་བྱི་
མ་དེར་ཐལ། མཆོན་བྱ་དེའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་“དེས་”ས་དང་པོའི་“སྒྲོམ་”ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྒྱད་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་སྤངས་པར་ཐལ།
འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེས་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་
སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན། དེ་དང་རྒྱད་གཅིག་ཏུ་
གྱུར་པའི་“དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །རང་རྒྱད་ལ་ལྷན་པའི་གང་ཐག་གི་རྒྱད་ཀྱི་ཡིན་ཏན་དུ་མའི་
ཉེན་གཞི་བྱེད་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བའི་
མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་ཉིད་དེར་ཐལ།

མཆོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་རང་
 རྒྱུད་ལྷན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པར་
 ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ས་དང་པོ་“པའི”རྒྱུད་ཀྱི་རྟོགས་པའི་
 ཡོན་ཏན་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་
 གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་ཡེ་མེས་དང་ས་
 དང་པོ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་མེས་གང་ཞིག །བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པ་དེ། ས་དང་
 པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་
 ལངས་པའི་ཇེས་སུ་སྤང་ཡང་སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
 པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་མེས་ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ།
 མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་
 དང་མཉམ་གཞག་སྐྱབ་གཅིག་དུ་སྐྱར་པའི་ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་སྤངས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་མེས་
 དེ། དེའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཇེས་ཐོབ་ཡེ་མེས་
 ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། ཐེག་

ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་“བའི”རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་
ཆོས་ཅན། མཆོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་ལངས་བའི་སྤྱོད་ན་
འབྲེས་རུང་དུ་འཛིན་བའི་ཞེན་རིག་ཏུ་གྱུར་བའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མཛོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ས་
དང་པོའི་རྫེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། སྒོ་བ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྫེས་
ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན་རྟོག་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དེ་འཐད་
བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་བའི་གཞི་མཐུན་
ཡོད་བའི་ཕྱིར། ལམ་རྒྱུ་ལས། སྒྱུ་བ་བ་སྒོ་མ་ལམ་རྫེས་ཐོབ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་
འབྱུང་ཡང་། ཉེན་འབྲེལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གསལ་བར་སྤང་བའི། སྤྱོད་ན་འབྲེས་
རུང་འཛིན་བའི་རྟོག་བྱལ་ལོ། །¹⁰ ཞེས་གསུངས་བའི་ཕྱིར། འདིའི་དོགས་
དཔྱོད་མཐོང་ལམ་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་བྱེད།

ཁ་ཅིག །ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་བར་འཕོ་བའི་ཆེ་རྫེས་ཐོབ་ནས་
མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་
བར་འཕོ་བའི་ཆེ་མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་གཞག་ཏུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་ཆེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དུ་འཕོ་
བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩ་བ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་

ལྟར་དུ་འཕོ་བའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ནས་རྣམ་ཐོལ་ལམ་དུ་འཕོ་བར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་
སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩ་
པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་བརྩ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། ལྷན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་འཕོ་བར་
ཐལ། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་བ་བ་སྤངས་བ་དང་། ས་དང་
པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་
“ཡོངས་”་སྤྱོད་རྫོགས་བ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་གང་“གི་”་ཡོངས་སུ་སྤྱོད་བར་འགྱུར་
བའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་རྣམས་ཇི་སྟེན་མ་རྫོགས་བ་དེ་སྟེན་དུ་ནི་ས་དེ་ཡིན་
ལ། ཡོངས་སུ་རྫོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །¹¹ ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་ཡོད་བར་ཐལ། ས་བརྩན་པའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་
མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩན་བ་བས་རང་ཉིད་མ་སྤངས།
ས་བརྩད་བ་བས་རང་ཉིད་སྤངས་པའི་སྤྱི་བ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

ས་བདུན་པ་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་མ་དག། ས་བརྒྱད་པ་དེ་རང་ཉིད་ཀྱིས་དག་
 བའི་སྤྱི་བ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་མ་
 དག་སར་འཛོགས། ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་སར་འཛོགས་པའི་འཛོགས་
 བྱེད་ཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་བདུན་པ་བ་དེ་མའི་མངལ་ན་གནས་
 པའི་ངེ་མ་དང་བཅས། ས་བརྒྱད་པ་དེ་དེ་དང་བྲལ་བ་དང་ཆོས་མཚུངས་པར་
 འཛོགས་པའི་སྤྱི་བ་བ་གཅིག་ཡོད་པའི་བྱིར།

རྒྱད་མ་མ་ལས།

ས་བདུན་པ་ཉེན་ངེ་མ་ནི། །

མངལ་སྤྱབས་ངེ་མ་དག་དང་མཚུངས། །

མངལ་སྤྱབས་འབྲལ་འདྲ་མི་རྟོགས་པའི། །

ཡེ་ཤེས་རྣམ་པར་སྤྱོད་པ་བཞིན། །¹²

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་དང་པོའི་བར་
 ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་སྐད་ཅིག་དང་པོར་སྐྱེས་པའི་
 རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པའི་བྱིར། མ་གྲུབ་ན། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
 ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 ལས་བྱུང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ས་གཉིས་པའི་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་གཉིས་

བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་
བརྩ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན་རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་པ་ལས་བྱུང་
བའི་ས་བརྩ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རྒྱན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱད་ལ་ས་བརྩ་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་
པར་ཐལ། འདོད་བའི་ཕྱིར།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་གཉིས་བའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་
ལེན་དུ་གྱུར་བའི་ས་གཉིས་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
ས་དང་པོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྲལ།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་
བྱས་པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ།
ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་བྱས་
པ་ལས་བྱུང་བའི་ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ན། མ་ཁྲལ་གོ།

འོ་ན། ས་བརྩ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་ཡོད་དགོས་པར་
ཐལ། ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཁྲལ་པ་ཁས།

གཞན་ཡང་། བྱང་མེས་ཆོག་ལམ་བའི་རྒྱད་ཀྱི་རྗེས་ཐོབ་ཡོ་ཤེས་
ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་བའི་བྱང་མེས་ཀྱི་ཆོག་ལམ་མཉམ་

གཞག་ཡེ་ཤེས་ལས་བྱང་བས་བྱུང་བར་ཐལ། ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་
ཡིན་ན། རང་གི་ཉེར་ལེན་དུ་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
ལས་བྱང་བས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དམན་ལམ་སྡོན་དུ་མ་སོང་བའི་
ཆོགས་ལམ་སྐྱད་ཅིག་དང་པོ་ལ་གནས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱད་ཀྱི་ཀྱན་
རྩེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱུང་སྟེ། ཁྱོད་
ཀྱན་རྩེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་གྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་མ་
ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་
ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་
ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་“རོ་”སྐལ་ཀྱི་སྒྲིབ་བ་སྐྱངས་བ་དང་ས་
གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་སྐྱོན་ཟད་པར་
སྐྱངས་བ་དང་། ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དེས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྩེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་པར་འཕོ་བ་དུས་
མཉམ་པའི་ཕྱིར། བྱུང་སྟེ། ས་དང་པོའི་སྐྱོན་ཟད་ཅིང་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་
རྩེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་པར་འཕོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་ཡོངས་སྤྱོད་རྩེ་བ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོགས་པའི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོའི་སྐྱོན་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཡོད་པར་
ཐལ། ས་དང་པོའི་སྐྱོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཟུག་
འདོད་ན། ས་དང་པོའི་སྐྱོན་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ས་དང་པོའི་སྐྱད་ཅིག་

ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་བྱིར།

ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་
ན། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་ན། ས་གཉིས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་
བྱིར་ན་མ་ཁྱེད།

ཁ་ཅིག །ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་གཅིག །ས་གཉིས་པའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་འབྲིང་དོན་གཅིག །
ས་གསུམ་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྒྱུད་ཀྱི་ཆེན་
པོ་དོན་གཅིག །དེ་བཞིན་དུ། བཞི་པ་ལྷ་བ་དུག་བ་གསུམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་
ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ་དོན་གཅིག །ས་བདུན་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་དོན་
གཅིག །ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་
པོའི་འབྲིང་དོན་གཅིག ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་ལ། བདེན་
འཛིན་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་དང་། དེ་སྐོར་སྐོར་བའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་དང་ས་དགུ་པའི་སྐད་ཅིག་
ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་རྒྱན་མཐའི་ཡེ་ཤེས་

དོན་གཅིག་། ཟེར་ན།

འོ་ན། ལམ་རྒྱུ་ལས། ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སྒྲིམ་ལམ་དུ་
བཞག་པ་ནི། སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་རྒྱུ་དུར་འདུ་བས་སྒྲིམ་ལམ་དགུར་གྱུར་ས་
མ་དེས་བའི་སྒྲིན་མེད་དེ།¹³ ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ས་དང་པོའི་
སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་དུའི་
རྒྱུ་དུ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདེན་འཛིན་རྒྱུ་
དུའི་རྒྱུ་དུའི་དངོས་གཉེན་དུ་གྱུར་བའི་ས་དགུ་བའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན། ལྷན་
མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཉག་ས་འབྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོ་བས་ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱིར་མ་རྩོགས་པར་ཐལ།
དེས་དེ་རྩོགས་པ་དང་ས་གཉིས་པར་འཕོ་བ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། དེས་དེ་རྩོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་བྱུང་།

ཁོ་ན་རེ། དེས་དེ་རྩོགས་པར་ཐལ། དེས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་རྩོགས་
པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩུ་བ་བས་ས་བརྩུ་བའི་ཡོན་ཏན་རྩོགས་
པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྩུ་བའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སེམས་དཔའི་རྣལ་
འབྱོར་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན།

འོ་ན། ས་བརྩུ་བ་བས་ས་བརྩུ་བའི་སྒྲིན་ཟད་པར་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་
དེའི་ཡོན་ཏན་རྩོགས་པར་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་སྒྲིན་ཟད་པར་སྤངས་

པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་དེ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
 བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་ཆོག་ལམ་གྱི་
 མཚན་ཉིད། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་སྒྲིལ་བྱུང་གཙོ་
 བའི་མཁེན་པ། སྒྲིལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་
 གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་
 གསུམ་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་སྒྲིལ་བྱུང་གཙོ་
 བའི་མཁེན་པ། སྒྲིལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་
 གསུམ་རྟོགས་པ་མཐོང་ཕྱིན་པའི་མཁེན་པ། མི་སྒྲིབ་ལམ་
 གྱི་མཚན་ཉིད། ཟེར་ན།

བྱང་སེམས་ཆོག་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྒྱུ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན།
 མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། ཆོས་
 ཅན་དེའི་ཕྱིར།

གཞན་ཡང་། དམན་ལམ་སྒྲིལ་དུ་མ་སོང་“བའི”བྱང་སེམས་སྒྲིལ་
 ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་
 ཉིད་གསུམ་པ་དེར་ཐལ། མཚན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཉག་ས་“བྱུང་”སྒྲིལ་ དེ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་མཁེན་པ་
 པའི་ཆོས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རུས་ཏེ། མངོན་ཤེས་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒྲིལ་གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲེལ། །

གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སའི་རྣམ་གཞག་དང་། ལམ་གྱི་རྣམ་
གཞག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྤོན་དང་གསུམ་ལས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་
ཉིད་བྱེད་པའི་ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དེ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་
བྱེ་བའི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་དམན་གྱི་ས་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་གཉིས།

དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་
ཉིད་བྱེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཁྲགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཐེག་དམན་གྱི་
སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེགས་ཀྱི་ས། བརྒྱད་པའི་ས། མཐོང་བའི་
ས། བསྐྱབས་པའི་ས། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ས། བྱས་བཞུགས་
པའི་ས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

ཡང་ན་དཀར་པོ་རྣམ་པར་མཐོང་བའི་ས་གཞན་རྣམས་འདྲ།

དེ་ཡང་བསྟུན། གཉིས་སུ་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། ཉན་རང་གི་ས་གཉིས་སུ་
འདུ་བའི་བྱིར།

རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་ཉིད་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་སོ་སྐྱའི་ས་དང་། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་ས་གཉིས།

དེ་གང་ཞིག ། ཉན་ཐོས་སོ་སྤྱིའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ།
 ཉན་ཐོས་སོ་སྤྱིའི་སའི་མཆན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། དེའི་ཆོགས་སྤྱོད་གཉིས་ལས།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་
 མཆན་ཉིད། དེའི་དོན་མངོན་རྟོགས། དེའི་སྤྱོད་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

དང་པོ་ལ་དབྱེ་ན། ཆེ་འབྲིང་རྒྱུད་གསུམ། གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་ན། རྩོད་
 སོགས་བཞི་ཡོད། སྤྱོད་ལམ་དང་པོ་གསུམ་ལ་རྒྱུད་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
 གསུམ་སྟེ་དགུ་ཡོད།

རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་
 ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་སའི་མཆན་ཉིད།
 དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྒྲིམ་ལམ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གསུམ་ཡོད།

རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་རྟོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
 ཞིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མ་སྒྲེས་གོང་གི་
 ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། རྗེས་
 ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
 ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

རང་ལྷལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདེན་བ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་
ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། མཐོང་
ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་
ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་བདེན་བ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་
ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད།

དེ་གང་ཞིག །རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་
བྱར་གྱུར་པའི་ཉོན་སྤྱིབ་ཀྱན་བཏགས་ལས་དངོས་སུ་གྲོལ་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད།

དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ནི། སྤྲོང་
ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་། གཉིས་སྤྲོང་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་
གྱུར་དུ་འབྱུང་བ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

ཅ་བའི་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ནི། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་
རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མེད་བཞི་དང་། ཐར་“བ་”དོན་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོ་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་
པ་དང་། གཉིས་སྤྱོད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་རྣམས་ལ་བྱེད་དོ། །

རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྟོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
ཞིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོལ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཉམ་རྗེས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོམ་
ལམ་དང་གསུམ་ཡོད། གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲེ།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་བཤོད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་
རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟེན་བྱེད་
པའི་རང་རྒྱལ་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཛོན་ཏྲོགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་སོ་སྐྱའི་ས་དང་། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ས་
གཉིས་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་དང་འབྲ།

གཉིས་པ་ནི་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་གཞི་རྟེན་བྱེད་པའི་
རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་མཛོན་ཏྲོགས། རང་རྒྱལ་འཕགས་པའི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

རང་གི་རྒྱུ་ལྷུར་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོར་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་
ཞིང་། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་རང་
རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མཛོན་ཏྲོགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས། རྗེས་སྐབ་ཡེ་ཤེས།
དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

རང་ལུས་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བདེན་པ་མཛོན་ཏྲོགས་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ། རྣམ་གྲོལ་ལམ། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་
ཡིན་པའི་མཐོང་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

གཉིས་སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་རང་རྒྱལ་གྱི་བདེན་
བ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་དོ་སྤྱལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གཞུགས་
ཐུང་ལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་བ་ཀྱན་བཏགས་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་བ་དེ་རང་
རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། བཟོད་བ་བརྒྱད་ཡོད།

དེ་གང་ཞིག །རང་འཕྲེན་བྱེད་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དོ་སྤྱལ་གྱི་སྤང་བྱ་
དངོས་སུ་སྤངས་པ་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།
དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་ཤེས་བ་བརྒྱད་ཡོད། གཞན་རྣམས་རིགས་འགྲོ།

གཉིས་བ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་བཤད་བ་ལ། མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ། འཕོ་
ཚུལ། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་དང་། མིང་དོན་དང་ལྔ།

དང་པོ་ནི། རང་གི་འབྲས་བྱར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མའི་རྟོན་དུ་གྱུར་
པའི་“ཐེག་”ཆེན་ལམ་ཞུགས་གྱི་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད།
དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱད་སེམས་གྱི་ས་དང་། སངས་རྒྱས་གྱི་ས་གཉིས་ཡོད།

དེ་འདྲ་“པའི་”རྟོན་དུ་གྱུར་པའི་བྱད་སེམས་གྱི་མངོན་རྟོགས་བྱད་
སེམས་གྱི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བྱད་སེམས་སོ་སྟེའི་ས་དང་། བྱད་སེམས་འཕགས་པའི་
ས་གཉིས་ཡོད།

དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་མངོན་རྟོགས་དེ་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་
སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལྟེན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་སྦྱར་གཉིས་ཡོད།

བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དེ་ལྟེན། རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད།

བྱང་སེམས་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཀྱི་
མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དེ་ལྟེན། རྫོད་སོགས་བཞི། དེ་རེ་རེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་
གསུམ་སྟེ་བརྒྱ་གཉིས་ཡོད།

སྟོང་ཇེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
ཀྱིས་ཟིན་པའི་བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་དེ། བྱང་སེམས་
འཕགས་པའི་སའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དེ་ལྟེན། ས་དང་པོ་རབ་ཏུ་དགའ་བ། གཉིས་པ་རྩི་མ་མེད་བ། གསུམ་
པ་འོད་བྱེད་བ། བཞི་“བ་”འོད་འཕྲོ་བ། ལྷ་“བ་”སྦྱང་དགའ་བ། རྒྱལ་པ་
མངོན་དུ་གྱུར་བ། བདུན་པ་རིང་དུ་སོང་བ། བརྒྱད་“བ་”མི་གཡོ་བ། དགྲ་
པ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒོས། བརྒྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

ཁ་ཅིག ། སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཆེས་ལྷག་པས་ཟེན་པའི་ས་དང་
 བོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་དང་བོའི་མཆོན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་དེ། དེ་འབྲའི་ས་
 དང་བོའི་ཡེ་ཤེས་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་ཐོབ་པའི་ས་
 དང་པོ་བ་མེད་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་ལམ་ན་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་མེད་
 པའི་བྱིར། དེས་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་པར་བྱིན་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཉམས་ལེན་ལྷག་
 པར་མ་ཐོབ་ཅིང་། པར་བྱིན་བརྩམས་པའི་སྤྱིན་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་
 ལེན་ལྷག་པར་ཐོབ་པའི་ས་དང་བོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་དང་པོ་རབ་རྟུ་དགའ་
 པའི་མཆོན་ཉིད།

དེ་བཞིན་རྟུ། ས་གཉིས་པ་ནས་ས་བརྩུ་པའི་བར་ལ་པར་བྱིན་བརྩུ་
 བས་མཐར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་“ཉམས་ལེན་ཆེས་ལྷག་”པས་ཟེན་
 བས་རབ་རྟུ་བྱེ་བའི་ས་བརྩུ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཞེས་རིགས་འགྲེལ། །

ས་རབ་རྟུ་དགའ་བ་ལ་དབྱེ་ན། ས་དང་བོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
 དང་། ས་དང་བོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་
 དང་བོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད།

ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་རྟུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་བོའི་མཉམ་
 གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲེལ་གྱི་བདེན་འདྲིན་གྱི་དངོས་གཉེན་
 རྱེད་བ་དེ། ས་དང་བོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གཉིས།

ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བདེན་
ལཱིན་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་མཐོང་ལམ་
བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། བཟོད་པ་བརྒྱད་ཡོད། དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག

ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བདེན་
ལཱིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དེ་དང་ས་དང་པོའི་སྤྲད་ཅིག་ཐ་མར་སྐྱེས་པའི་ས་
དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག

ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་
ཞིག །རང་དང་མཉམ་གཞག་སྐྱུན་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་
གྱི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤྱི་བ་བ་སྦངས་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ས་དང་པོའི་རྣམ་
ཁྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡོད།

དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་
ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་། གཉིས་

སྟོང་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དང་།
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྗེས་སུ་སྤྲར་ཡང་སྟོང་ཉིད་
 ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ས་དང་པོའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུའོ། །

ས་དང་པོའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལས་ལངས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་
 བ་མངོན་རྟགས་གང་ཞིག །རང་རྒྱད་ལ་ལྟན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱད་ལ་
 མངོན་གྲུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ས་དང་པོའི་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་།
 དེ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་དོན་གཅིག

མཉམ་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནི་
 ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་རྒྱད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་
 བསྐྱེད་དང་དེའི་རྒྱད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་
 ཡེ་ཤེས་དང་། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་གནས་པའི་སེམས་
 དཔའི་རྒྱད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟགས་པའི་མཆོན་བ་ལྟ་བུའོ། །

སྟེ་ཚུལ་ནི། ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་
 ཆེན་གྱི་སྟོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་ཡེ་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་།
 མཉམ་གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་
 སྐྱོབ་ཡེ་ཤེས་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་

གྲོལ་ལམ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་དང་པོའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་
སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་དང་པོའི་སྐྱེ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་དང་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་མཉམ་གཞག་སྟེན་གཅིག་ལ་སྟེ་བ་དང་།
དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་
རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང་། བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ས་གཉིས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ས་གཉིས་པའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མའི་
བར་ཆད་མེད་ལམ་སྟེ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲོལ། །

གསུམ་བ་ས་ནས་སར་འཕོ་ཚུལ་ནི། མཉམ་གཞག་ནས་མཉམ་
གཞག་ཏུ་འཕོ་བ་ཡིན་ཏེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཏུ་འཕོ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ས་དང་པོ་ནས་ས་གཉིས་བར་འཕོ་བའི་ཆེ། ས་དང་པོའི་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ནས་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཏུ་འཕོ། ས་བདུན་བ་ནས་
ས་བརྒྱད་བར་འཕོ་བའི་ཆེ་དེ་ལྟར་ཏུ་འཕོ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ས་བརྒྱ་བ་
ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཕོ་བའི་ཆེ་ན་ཡང་དེ་ལྟར་འཕོ་བའི་བྱིར། དེས་ན་
ས་བརྒྱ་བའི་སྐྱད་ཅིག་ཐ་མར་སྟེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡོད། དེ་བཞིན་
ཏུ་ས་དགུ་བའི་ཐོག་མར་སྟེས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྲང་ཡོད་པའི་བྱིར།

བཞི་བ་ལ་པར་བྱིན་ལྷག་ཚུལ་གྱི་བྱད་བར། ཡོན་ཏན་གྱི་གངས་
འཕེལ་བའི་བྱད་བར། རྣམ་སྤྲིན་གྱི་སྟེ་བ་ཡེན་ཚུལ་གྱི་བྱད་བར། སྤང་བྱ་

སྒྲིང་ཚུལ་གྱི་བྱད་པར། ཡོངས་སྒྲིང་གི་བྱད་པར་རོ། །

དང་པོ་ནི། ས་དང་པོར་སྤྱོད་པའི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་ལྟ་བུ་
པར་ཐོབ་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། བཅུ་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་པར་བྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་
ཆེས་ལྟ་བུ་པར་ཐོབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོའི་རྗེས་ཐོབ་“དུ་”སྒྲིང་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་
སངས་རྒྱུས་བརྒྱའི་ཞལ་མཐོང་བ། དེ་དག་གིས་བྱིན་“སྤྱིས་བརྒྱབས་”པ་
ཤེས་པ་ཐོབ་པ། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་ཞིང་བརྒྱར་འགོ་རུས། དེའི་ཞིང་བརྒྱ་སྒྲིང་
པར་བྱེད་རུས། འཛིག་ཉེན་གྱི་ཁམས་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་གཡོ་པར་བྱེད་རུས།
བསྐྱལ་བ་བརྒྱར་གནས་རུས། བསྐྱལ་བ་བརྒྱའི་སྒྲིང་དང་བྱི་མའི་མཐའ་ལ་
ཡང་དག་པར་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་འབྱུག་རུས། ཉིང་དེ་འཛིན་མི་འདྲ་བ་
བརྒྱ་ལ་སྒྲོམས་པར་འབྱུག་རུས། ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་མི་འདྲ་བ་བརྒྱ་འབྱེད་རུས།
སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྤོན་པར་བྱེད་རུས། རང་གི་ལུས་བརྒྱར་སྒྲུབ་རུས། རང་
གི་ལུས་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་བྱུང་སེམས་འཕགས་པ་བརྒྱ་བརྒྱས་བསྒྲོར་བ་བྱེད་
རུས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། ས་གཉིས་པར་དེ་འདྲ་པའི་ཡོན་ཏན་སྒྲིང་སྒྲུབ་སྟེ་
ཆོན་བཅུ་གཉིས། ས་གསུམ་པར་འབྱུང་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས། ས་བཞི་“པར་”
བྱེ་བ་བརྒྱ་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས། ས་ལྔ་པར་བྱེ་བ་སྒྲིང་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས། ས་དྲུག་
པར་བྱེ་བ་འབྱུང་སྒྲུབ་བཅུ་གཉིས། ས་བདུན་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་འབྱུང་

ཐུག་བརྟན་གཉིས། ས་བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་གྱི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་
མཉམ་པའི་སྡེ་ཆོན་བརྟན་གཉིས། ས་དགྲ་བར་སྟོང་གསུམ་འབུམ་ཐུག་
བརྟའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བརྟན་གཉིས།
ས་བརྟ་བར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བཅོད་དུ་མེད་པའི་ཡང་བཅོད་དུ་མེད་
པའི་རྩལ་སྤྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་ཡོན་ཏན་སྡེ་ཆོན་བརྟན་གཉིས་
ཐོབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་བཞི། ས་དང་པོ་བས་འཛམ་བུའི་སྤྱིང་ལ་དབང་སྒྱུར་པའི་འཁོར་
ལོས་སྒྱུར་པའི་རྒྱལ་པོར་སྐྱེ་བ་ལེན། ས་གཉིས་བ་བས་སྤྱིང་བཞི། ས་གསུམ་
བ་བས་སུམ་ཅུ་ཅ་གསུམ། ས་བཞི་བ་བས་འཐབ་བྲལ། ས་ལྔ་བ་བས་དགའ་
ལྔ། ས་དྲུག་བ་བས་འབྲུལ་དགའ། ས་བདུན་བ་བས་གཞན་འབྲུལ་དབང་
བྱེད། ས་བརྒྱད་བ་བས་སྟོང་སྤྱི་བྱུང་གྱི་བདག་པོ་ཆངས་བ་ཆེན་པོ། ས་དགྲ་
བ་བས་སྟོང་གཉིས་པའི་བདག་པོ་ཆངས་བ་ཆེན་པོ། ས་བརྟ་བ་བས་འོག་མིན་
གྱི་སྒྲིའི་བྱ་དབང་ཐུག་ཆེན་པོའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་བྱིར།

བཞི་བཞི། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱིབ་བརྒྱ་
དང་བརྟན་གཉིས་སྟོང་། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྤྱིབ་བརྒྱ་དང་བརྟན་སྟོང་ལ།

མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཉོན་སྤྱིབ་བརྒྱ་དང་བརྟན་གཉིས་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་
པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱིབ་བཞི་བརྒྱ། མོང་མའི་སས་
བསྐྱུས་ཀྱི་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱིབ་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུག་
བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་ཉོན་སྤྱི་བ་བཅུ། ཀྱན་འབྱུང་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ།
འགོག་པའི་དེ་བཅུ་དང་། ལམ་གྱི་དེ་བཅུ་དང་བཞི་བཅུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་ཆགས། ཁོང་ཁྱོ། ང་རྒྱལ། ཉོན་
མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་མོངས་ཅན། འཛིག་ཆོགས་ལ་ལྟ་བུ།
ལོག་པར་ལྟ་བུ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ། ཚུལ་
ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་འཛིན་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞན་
རྣམས་རིགས་འགྲ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་། རྒྱུ་སྤང་ལས། འདིར་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་། ཁོང་
ཁྱོ་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་དང་། འཛིག་ཆོགས་སུ་ལྟ་
བ་དང་། ལོག་པར་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བ་དང་། ལྟ་བ་མཆོག་
ཏུ་འཛིན་པ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བརྒྱལ་ཞུགས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་རྣམས་
འདོད་པའི་ཁམས་ན་བདེན་པ་བཞིའི་དབྱེ་བས་བཞི་བཅུར་འབྱུར་རོ། ། ཞེས་
གསུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་དུག །
གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྐྱུམ་ཅུ་ཅ་དུག་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེར་གྱུར་པའི་སྐྱུག་བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་སུ་གྱུར་
པའི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ། ཐེ་ཆོམ་ཉོན་

མོངས་ཅན། འཛིག་ཆོག་ལ་ལྟ་བུ། ཡོག་བར་ལྟ་བུ། མཐར་འཛིན་བར་ལྟ་
བུ། ལྟ་བ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་བུ། རྩལ་ཁྲིམས་དང་རྩལ་ཁྲིམས་མཆོག་ཏུ་འཛིན་
བ་སྟེ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དེ་བཞིན་དུ་བྱི་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དགུ་དགུ་ཡོད་པའི་བྱིར། གཞུགས་མེད་
ལ་རིགས་འགྲེ།

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱན་སྒྲུང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་
པའི་ཁམས་སྟེ་དེ་དག་བདེན་པ་བཞིའི་མཐོང་བས་སྤང་བར་བྱ་བ། ཁོང་ཁྱོད་
བ་བརྒྱད་བཏོན་ན་བདུན་ཅུ་ཅ་གཉིས་སོ། །སྤྱིར་བསྟོན་ན་མཐོང་བས་
སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་བ་བརྒྱ་དང་བཅུ་གཉིས་སྟོང་སྟེ། 15 ཞེས་གསུངས་
པའི་བྱིར།

ཅ་རྩ་གས་གཉིས་པ་བྱུ་བ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་
ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་དེ། དེར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
གྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྟུང་ཅུ་ཅ་རྩ་གས། །གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་གྱི་
སྟུང་ཅུ་ཅ་རྩ་གས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར།

དང་པོ་བྱུ་བ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ལྟོག་
བ་གཞུང་རྟོག་དགུ། འཇུག་བ་གཞུང་རྟོག་དགུ། རྩས་འཛིན་རྟོག་བ་དགུ།
“བཏགས་པ་འཛིན་རྟོག་བ་དགུ་རྣམས་སྟེ་ཡོད་པའི་བྱིར། བྱི་མ་རྣམས་
རིགས་འགྲེ། །

གཉིས་པ་ནི། “སྒོམ་སྤང་ལ། ཉོན་སྤྱོད་དང་ཤེས་སྤྱོད་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ལ་བརྩ་བྱ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་གྱི་རྩ་སྒྲུབ་གྱི་སྤང་བྱར་བྱུར་བའི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་དེ་ལ་
འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་བྱུག །ཡོང་མའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་བརྩ་
རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་སྤང་བྱུག་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་
ཀྱི་འདོད་ཆགས། ཞེ་སྤང་། ང་རྒྱལ། མ་རིག་པ། འཛིག་ཆོགས་སྤྱ་ལྟ་བུ།
མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་བྱུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། དེར་བྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ལྟ། གཞུགས་
མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་ལྟ་རྣམས་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་འདོད་ཆགས། ང་རྒྱལ། མ་
རིག་པ། འཛིག་ཆོགས་སྤྱ་ལྟ་བུ། མཐར་འཛིན་པར་ལྟ་བུ་རྣམས་སྤྱོད་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་རིགས་འགྲེལ། །

དེ་སྐད་དུ་ཡང་རྒྱན་སྤང་ལས། དེ་བས་ན་ས་དང་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་དང་པོ་
མཐོང་བའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་
ནས་དོ་རྩེ་ལྟ་བུར་བཞེད་པའི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་དུ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཀུན་དུ་འོད་ཐོབ་པའི་བར་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་མཆོག་
གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་སྒོམ་པའི་

ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་བཙུ་བྱག་ཅི་རིགས་པར་
 རིམ་“གྱིས་”སྟོང་ངོ་། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་
 རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། “འཛིག་”ཆོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། མཐར་འཛིན་
 པར་ལྟ་བ་སྟེ། འདོད་པར་སྟོད་པ་བྱག་གོ། །དེ་དག་ཉིད་ལས་ཞེ་སྤང་བཏོན་
 བས་གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་པར་སྟོད་པ་བཙུ་ཡིན་ནོ། །¹⁶ ཞེས་གསུངས་
 པའི་བྱིད།

གཉིས་པ་བྱུབ་སྟེ། མཐོང་བ་དང་སྟོམ་པའི་ལམ་ལ་ཡོངས་སུ་སྟོང་
 “བའི་”ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བས་རབ་ཏུ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་བཙུར་རྣམ་པར་
 བཞག་གོ། །¹⁷ ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྟོམ་སྤང་དུ་གྱུར་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་དེ་ལ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཡོད་
 དོ། །དེར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྟུམ་ཅུ་ཅ་
 བྱག །དེར་གྱུར་པའི་གཞུགས་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སོ་བྱག །དེར་གྱུར་པའི་
 གཞུགས་མེད་ཀྱི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སོ་བྱག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད།

དང་པོ་བྱུབ་སྟེ། འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་ཀྱི་སྟོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་
 པ་གཞུང་རྟོག་དགུ། རྟོག་པ་གཞུང་རྟོག་དགུ། རྣམ་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ།
 བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དགུ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིད། དེས་གཞན་རྣམས་
 ལ་རིགས་འབྲེ།

ལྟ་བུ་ནི། རང་གང་ལ་ལྟན་པའི་ས་དེའི་སྟོན་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་

ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། སའི་ཡོངས་སྤྱི་གི་མཆན་ཉིད།

དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད།

ས་དང་པོའི་སྤྱི་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་
དང་པོའི་ཡོན་ཏན་དེ། ས་དང་པོའི་ཡོངས་སྤྱི་གི་མཆན་ཉིད། དེས་གཞན་
རྣམས་རིགས་འགྲ།

ས་བརྩ་ལ་ཡོངས་སྤྱི་གི་གངས་ཀྱི་ཁུད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་
ལ་ཡོངས་སྤྱི་བརྩ། གཉིས་པ་ལ་བརྩ། གསུམ་པ་ལ་ལ། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་
ལ་བརྩ་བརྩ། རྩལ་པ་ལ་བརྩ་གཉིས། བདུན་པ་ལ་ཉི་ཤུ། བརྩད་པ་ལ་བརྩད།
དགུ་པ་ལ་བརྩ་གཉིས་རྣམས་སྤྱི་ཡོད་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྤྱི་མེད་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ།
ས་བརྩ་པའི་སྤྱི་སེལ་བར་བྱེད་ཅིང་ཡོན་ཏན་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ས་བརྩ་
པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྤྱི་དངོས་
སྤྱི་མི་སྤྱི་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ས་དགུ་པའི་ཡོངས་སྤྱི་དངོས་སྤྱི་བསྟན་
པའི་ཤུགས་ལ་ས་བརྩ་པའི་ཡོངས་སྤྱི་རྫོགས་ཀུས་པའི་བྱིར།

འོ་ན། ས་བརྩའི་ཡོངས་སྤྱི་རྣམས་སྤར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་བྱིར་
དུ་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱི་བ་ཡིན་ནམ། ཐོབ་ཐེན་ཡོངས་སྤྱི་སྤྱི་བ་ཡིན། ཞེ་ན།

ཁ་ཅིག །མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་བྱིར། ཡོངས་སྤྱི་སྤྱི་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
རྩ་འཛུགས་པའི་ཡུར་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར།

ཁ་ཅིག་ཁོ་བཞིན་སྒྲིང་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། ཁང་བཟང་གི་དོར་བྱེད་པ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་ན།

དང་པོ་མི་འཐད་དེ། ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ན། ས་དང་པོའི་དུས་སུ་
ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།

ལྷ་པ་ལ། ས་སྤྱིའི་ངེས་ཆོག་དང་། ས་སོ་སོའི་ངེས་ཆོག་གཉིས་ལས།
དང་པོ་ནི། སའི་སྐད་དོད་དུ་བྱ་མི་ཞེས་པ་འབྱུང་ལ། ངེས་ཆོག་བསྐྱན་
པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་ལ་ས་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གཤམ་བྱ་འབྱུང་པོ་དཔག་ཏུ་མེད་པའི་སྤྱི་བ་གཉིས་
གྱི་འཇིགས་པ་མེད་པའི་རྟེན་བྱེད་པ་དང་། ཡོན་ཏན་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་
བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས།

འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་“འཇིགས་”མེད་ཕྱིར། །

དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། །

ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཕྱིར། །

དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། །¹⁸

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་ལ། རབ་ཏུ་དགའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་

མཚན་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ནས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་བ་དང་། སེམས་
ཅན་གྱི་དོན་འགྲུབ་པར་མཐོང་བ་ན། དགའ་བ་བྱུང་བར་ཅན་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་
བརྟོག་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

བྱང་ཆུབ་ལ་ཉེ་ཉེ་བ་དང་། །

སེམས་ཅན་དོན་གྲུབ་མཐོང་བ་ལ། །

རབ་ཏུ་དགའ་བ་སྐྱེ་འགྲུར་ཏེ། །

དེ་བྱིར་རབ་དགའ་ཞེས་བརྟོག་དོ། །

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་གཉིས་པ་ལ་རིམ་མེད་པ་ཞེས་བརྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
དེ་གཉིས་པ་ནས་འཆལ་བའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་དང་ཐེག་དམན་ཡིད་བྱེད་གྱི་རྩོལ་
བའི་རིམ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྟོག་པའི་བྱིར།

ཡང་དེ་ཉིད་ལས།

འཆལ་རྒྱལ་རྩོལ་བའི་རིམ་བྲལ་བྱིར། །

རིམ་མེད་པའི་ས་ཞེས་བྲ། །²⁰

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་གསུམ་པ་ལ་འོད་བྱེད་པ་ཞེས་བརྟོག་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ས་གསུམ་

བ་ནས་ལུས་སྟོག་ལ་ཡང་མི་ལྟ་བར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ལུང་གི་ཆོས་འཆོལ་
བ་ལ་འབད་ཅིང་གདུལ་བྱ་གཞན་ནམས་ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བས་ཆོས་བར་བྱེད་
པའི་རྒྱ་མཆོན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

ཆོས་ཀྱི་སྒྲུང་བ་ཆེན་པོ་ནི། །

བྱེད་པའི་བྱིར་ན་འོད་བྱེད་“བཅོམ།” །²¹

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་བཞི་པ་ལ་འོད་འཕྲོ་བ་ཞེས་བཞེད་པའི་རྒྱ་མཆོན་འོད་དེ། ས་བཞི་པར་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་ལྡན་པའི་སྟོན་ནས་རང་གི་ངོ་
སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲིབ་གཉིས་སྟེག་པར་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་འོད་མེ་ལྟར་འཕྲོ་བའི་རྒྱ་
མཆོན་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

འདིར་ནི་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་མཐུན་ཆོས། །

རས་རྩ་འཕྲོ་བྱེད་འོད་ལྟ་བུ། །

དེ་དང་ལྡན་བྱིར་ས་དེ་ནི། །

གཉིས་པོ་སྟེག་པས་འོད་འཕྲོ་བ། །²²

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་ལྷ་པ་ལ་སྤྱང་དཀའ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སེམས་ཅན་
སྒྲིན་པར་བྱེད་པ་དང་། དེ་བྱེད་པའི་ཚོགས་གཏུག་བྱའི་ལོག་སྒྲུབ་བརྗོད་པར་
དཀའ་བ་དེ་ལ་སྒྲོ་ལྷན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་ས་བཞི་བ་མན་ཆད་“གྲིས་”
སྤྱང་དཀའ་བ་ཡིན་པ་ལ་ས་ལྷ་པ་འདིར་དེ་སྤྱང་རྒྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཡོངས་སྒྲིན་བྱེད་ཅིང་། །

རང་གི་སེམས་ཀྱང་བསྐྱང་བའི་བྱིར། །

སྒྲོ་ལྷན་རྣམས་གྲིས་“སྤྱང་”དཀའ་བ། །

དེ་བྱིར་སྤྱང་དཀའ་ཞེས་བྱའོ། ²³

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་བྱུག་པ་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་འབྱུང་དུ་སྒྲོམ་“བས་”འཁོར་བ་ལས་སྒྲོག་པ་མངོན་དུ་
གྱུར། རྟེན་འབྲེལ་ལུགས་སྒྲོག་དུ་སྒྲོམ་“བས་”སྤྱང་འདས་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་
པའི་རྒྱ་མཚན་གྲིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

ཞེས་རབ་པ་རོལ་བྱིན་“བརྟེན་”ནས། །

འཁོར་བ་དང་ནི་མྱ་ངན་འདས། །

གཉིས་འདིར་མངོན་དུ་གྱུར་བའི་བྱིར། །

མངོན་དུ་གྱུར་བའི་ས་ཞེས་བཤད། །²⁴

ཅེས་གསུངས་བའི་བྱིར།

ས་བདུན་བ་ལ་རིང་དུ་སོང་བ་ཞེས་བཟོད་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ལམ་
རིང་དུ་“བསྐྱོམས་”ལ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཆོན་བཅས་ཚེ་ལ་བཅས་ཀྱི་ལམ་
མཐར་ཐུག་བ་དང་། བཟོད་བ་གཅིག་བའི་ལམ་གཉིས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཆོན་
བྱིས་དེ་ལྟར་“བཟོད་”བའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

བཟོད་གཅིག་ལམ་དང་འབྲེལ་བའི་བྱིར། །

རིང་དུ་སོང་བའི་སར་འདོད་དོ། །²⁵

ཞེས་གསུངས་བའི་བྱིར།

ས་བརྒྱད་བ་ལ་མི་གཡོ་བ་ཞེས་བཟོད་བའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། ས་བརྒྱད་
བར་མཆོན་མ་དང་བཅས་བའི་འདུ་ཤེས་དང་མཆོན་མེད་ཚེ་ལ་བཅས་ཀྱི་འདུ་
ཤེས་གཉིས་བྱིས་མི་གཡོ་བ་སྟེ་མེད་བའི་རྒྱ་མཆོན་བྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་དེ།
དེ་ཉིད་ལས།

འདུ་ཤེས་གཉིས་བྱིས་མི་“གཡོའི་”བྱིར། །

མི་གཡོ་བ་ཞེས་ངེས་པར་བཟོད། | 26

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་དགུ་པ་ལ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒྲོས་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ།
སོ་སོ་ཡང་དག་པར་རིག་པའི་སྒོ་སྒྲོས་ཞེས་བཟོད་པའི་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར།

དེ་ཉིད་ལས།

སོ་སོ་ཡང་དག་རིག་སྒོ་བཟང་། |

ས་དེ་ལེགས་པའི་སྒོ་སྒྲོས་ཡིན། | 27

ཞེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ས་བརྒྱ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་ཞེས་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་
མཁའ་ལ་ཆར་སྒྲིན་འབྲིགས་ཏེ་ཆར་བབས་ནས་འཛིག་ཏེན་པའི་ལོ་རྟག་
རྒྱས་པར་བྱེད་པ་ལྟར་བྱང་སེམས་ས་བརྒྱ་པ་པའི་ཤེས་རྒྱུད་ནམ་མཁའ་དང་
འབྲ་བ་ལ་གཞུངས་དང་ཉིང་འཛིན་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྲིན་འབྲིགས་
ནས་ཆོས་ཀྱི་ཆར་བབ་སྟེ། གཏུལ་བྱེད་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལོ་རྟག་སྤུན་སྦྲུལ་
ཆོགས་པ་རྒྱས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་བྱིར་ཏེ།

དེ་ཉིད་ལས།

སྒྲིན་བཞིན་གཉིས་ཀྱིས་ནམ་མཁའི་ཆོས། |

ཁྲལ་པའི་ཕྱིར་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན། 28

ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

དོན་བསྟུན་ལམ་ཁྱགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ས་
ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་
མའི་རྟོན་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། མིང་གི་རྣམ་གྲངས། སྤྱོད་བཤད་
བ། སྤྱི་ཚུལ་བཤད་བ་དང་རྣམ་བཤུ།

དང་པོ་ནི། དེས་འབྲུང་གི་བསམ་བ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པས་ཟིན་པའི་
མཁུན་པ་དེ། ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

གཉིས་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་དབྱེ་བ། ཆོགས་ལམ་སོགས་ལྟ་ཡོད།

གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་དབྱེ་བ། མཉམ་རྗེས་གཉིས། དེ་གཉིས་གང་རུང་
མ་ཡིན་པའི་ལམ་དང་གསུམ།

རྟོན་གྱི་སྒྲོན་སྒྲུབ་དབྱེ་བ། ཉན་ཐོས་སོགས་གསུམ།

ཆོས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཆོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཉན་
རང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་རྒྱང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་དེར་གྱུར་པའི་མངོན་

སྤྱུལ་རྒྱུ་དཔག་། དཔྱད་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། ཉན་ཐོས་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྟ་བུ།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་

གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཚོ་ལྟ་བུ།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་

ལྟ་བུ།

དེས་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཁྱད་པར་ནི་རང་

རྒྱལ་ཆོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་སྟོང་རྟོགས་པའི་ཚོ་དང་། གཉིས་སྟོང་

ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་ལྟ་བུ།

དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོགས་ལམ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲེལ། །ཁྱད་པར་ནི་

བདག་མེད་ཀྱི་ཆབ་ལ་སྟོང་ཉིད་སྤྱར།

དོན་མངོན་རྟོགས་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད། དཔྱེ་ན། ཉན་ཐོས་

ཀྱིས་སྟོར་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་དོན་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྟོར་ལམ་གྱི་མཆན་ཉིད།

དཔྱེ་ན། རྟོན་སོགས་བཞི་ཡོད། དང་པོ་གསུམ་ལ་རྩྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་

གསུམ་ཡོད།

ཆོས་མཆོག་ལ་དེ་མེད་དེ། དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

དེར་ཐལ།

མཛོད་ལས།

དེ་ནི་སྐད་ཅིག་གཅིག་དེ་བཞིན། །

ཆོས་མཆོག་།²⁹

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཡང་དབྱེ་ན། མཛོན་སུམ་རྗེས་དབག་དབྱུང་ཤེས་དང་གསུམ། མཆོན་གཞི་ནི་གོང་དང་འབྲ།

དེས་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་རིགས་འགྲོའོ། །ཁྱད་པར་གོང་དང་འབྲ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མཛོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། རྟོན་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྒྱུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་གསུམ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད།

ཡང་། དེར་གྱུར་པའི་མཛོན་སུམ་རྗེས་དབག་དབྱུང་ཤེས་དང་གསུམ་ཡོད། མཆོན་གཞི་སྦྱར་བཞིན་ནོ། །

བདེན་བ་མཛོན་རྟོགས་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

ཉན་ཐོས་གྱི་བདེན་བ་མཛོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཆོན་ཉིད། དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་ཟེན།

ཉན་ཐོས་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག །རང་གི་དོ་སྤྲུལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་འདོད་པའི་སས་བསྐྱུས་གྱི་སྐྱུག་བསྐྱུས་མཐོང་སྤང་གི་

དངོས་གཉིན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་
མཚན་ཉིད།

དེ་གང་ཞིག །དེར་གྱུར་པའི་གོང་མའི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱག་བསྐྱེད་མཐོང་
སྤང་ཉོན་སྤྱི་བ་ཀྱི་དངོས་གཉིན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་སྤྱག་
བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །

ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་“ཅིག་”ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ།
སྤང་བྱ་“ཅིག་”ཅར་པའི་རྒྱུ་ཞུགས་ཞུགས་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་བྱེད་
རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་པའི་རྒྱུ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་
བྱེད་ དེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་
ཉིད། དབྱེ་བ་བཤད་ཟིན།

རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།
ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།
དབྱེ་ན། མཉམ་རྗེས་གཉིས་དེ་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
སྒྲོམ་ལམ་དང་གསུམ་ཡོད།

རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་བཞག་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞག་

ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། རྣམ་གྲོལ་
ལམ་དང་། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་
ཤེས་དང་གཟུགས་ཡོད།

གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་
ཀྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤང་བྱུང་གྱུར་པའི་
སྒྲིམ་སྤང་ཉན་སྤྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་
ཆད་མེད་ལམ་ཀྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྒྱུ་རྐྱེན་རྒྱུ་རྐྱེན་ཆེན་པོའི་ཆེན་
པོའི་བར་དགུ་ཡོད།

རང་གི་ཉེར་ལེན་ཏུ་གྱུར་པའི་རང་དང་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྤྲེལ་
པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་བར་ཆད་ལམ་གྱི་ངོ་སྤེལ་གྱི་སྤྲིབ་བ་ལས་གྲོལ་
པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྗེས་ལ་
མངོན་རྟོགས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲིམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྒྱུ་རྐྱེན་རྒྱུ་རྐྱེན་
ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་བར་དགུ་ཡོད། དེས་རང་སངས་རྒྱུས་ལ་རིགས་འགྲོལ། །

ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དེ་ལ་དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲིམ་ལམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སོགས་

གསུམ་ཡོད།

དང་པོ་ནི། རང་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མེད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་
པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཇེས་ལ་མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་རྒྱུད་ལྡན་
གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་བ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་
མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།
ཆོས་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཇེས་ལ་
མངོན་རྟོགས་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་གྱི་བདེན་འཛིན་ལྡན་སྤྱེས་ཀྱི་དངོས་
གཉེན་བྱེད་བ་དེ། དང་པོའི་མཆོན་ཉིད།

དབྱེ་ན། རྒྱུད་དུ་སྒྲོར་གསུམ། འབྲིང་སྒྲོར་གསུམ། ཆེན་པོ་སྒྲོར་གསུམ་
ཉི་དགུ་ཡོད་དེ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞིག །རང་གི་ངོ་སྤྲུལ་
གྱི་བདེན་འཛིན་ལྡན་སྤྱེས་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་བ་དེ། ཐེག་
ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་བ་ཆེན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ས་དང་པོའི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ས་གཉིས་པའི་
སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ཡོད།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྒྱུད་དུ་འབྱུང་དང་ས་གསུམ་
པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དོན་གཅིག །དེས་གཞན་རྣམས་ལ་རིགས་འགྲོ།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་མཉམ་གཞན་ཡི་ཤེས་གང་ཞིག །རང་དང་
མཉམ་གཞན་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྩ་སྐལ་གྱི་
བདེན་འཛིན་ལས་གྲོལ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྩེ་ལ་མངོན་རྟོགས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད།

དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་རྒྱུད་ཅུའི་རྒྱུད་
ཅུ་དང་། ས་གཉིས་པའི་སྒྲོམ་ལམ་རྣམས་གྲོལ་ལམ་དོན་གཅིག

ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་མཁྱེན་བ་མི་སྒྲོབ་ལམ་གྱི་མཆོད་ཉིད།
དབྱེ་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་སོགས་གསུམ་ཡོད།

གསུམ་བཞི། ཆོགས་ལམ། དད་པའི་ས། ཐར་བ་ཆ་མཐུན། ཆོས་
མངོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག

སྒྱུར་ལམ། དེས་འབྱེད་ཡན་ལག །དེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན། དོན་མངོན་
རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག

མཐོང་ལམ། བདེན་བ་མངོན་རྟོགས། མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་བ་
རྣམས་དོན་གཅིག

སྒྲོམ་ལམ། རྩེ་ལ་མངོན་རྟོགས། སྒྲོམ་ལམ་པའི་མཁྱེན་བ་རྣམས་དོན་
གཅིག

མི་སྒྲོབ་ལམ། དག་བཅོམ་པའི་མཁྱེན་བ་རྣམས་དོན་གཅིག །དེས་ཐེག་
བ་སོ་སོ་ལ་ཤེས་བར་བྱའོ། །

སྒྲ་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་
ཚོགས་ལམ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐར་བ་ཐོབ་ཕྱིར་ཚོགས་
བསགས་པའི་ལམ་གྱི་དང་པོ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཚས་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚས་གསུམ་གྱི་
ཆོག་དོན་གཙོ་བོར་ཐོས་བསམ་གྱི་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་
རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དད་པའི་ས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་
ལ་གཙོ་བོར་མཁས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཐར་བ་ཆ་མཐུན་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་སྒྲིབ་སྤངས་
པའི་འགོག་བདེན་ཐར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཉན་སྒྲིབ་ཀྱན་བཏགས་སྤངས་པའི་
འགོག་བདེན་ཐར་པའི་ཆ་ཡིན་ལ། དེ་ཐོབ་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གནས་
སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུང་ལམ་ཚས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྒྲུང་ལམ་ཞེས་བརྗོད་
པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ལ་སྒྲུང་བར་བྱེད་
པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

དོན་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་བདག་མེད་སྤྱི་རགས་གང་རུང་ལ་སྒྲོམ་བྱུང་“གི་སྒྲུང་བ་ཐོན་པའི་

གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

ངེས་འབྱེད་ཡན་ལག་“ཅེས་”བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངེས་འབྱེད་ཅེས་བྱ་ལ། ཁྱོད་རང་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་“ཞེས་”བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ངེས་འབྱེད་“ཅེས་”བྱ་ལ། དེ་དང་ཆ་མཐུན་པས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་“ལྟ་བུ་ལ། ངེས་འབྱེད། ཅེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། མཐོང་སྤང་ལམ་ངེས་བར་འབྱེད་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

བྱང་ལེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། མཐོང་བའི་ལམ་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་བཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཞེས་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དེ་ལྟར་བཞུགས་པའི་ཕྱིར།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཇེས་ལ་མངོན་

ཉོགས་ཞེས་“བརྗོད་”པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་
 ཉོགས་ཟེན་གྱི་རྒྱན་སྒྲིམ་པར་བྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་
 མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་བྱིར།

དག་བཅོས་པའི་མཐུན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་མི་སྟོབ་ལམ་ཞེས་
 བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཆགས་བཅས་རྣམས་ཀྱིས་བྱག་བྱ་བའི་འོས་
 སུ་ལྟར་པ་དང་། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་ལྟར་
 བརྗོད་པའི་བྱིར།

ལྷ་བ་ནི། གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་གང་ཟག་
 གི་རྒྱད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་སྟེས་པ་ན། དེས་ཉན་
 ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་དུ་ཐོབ་པར་འཇོག། །དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་
 འབྲིང་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་དེའི་རྒྱད་ལ་དེ་ཆེན་པོ་སྟེ།

གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་
 ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་ཉན་ཐོས་དེས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ལ་དམིགས་
 པའི་ལྷག་མཐོང་ནམ་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་རྗོད་ཐོབ་པར་
 འཇོག། །དེའི་རྗེས་སུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱར་ལམ་ཅེ་མོ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་སྦྱར་
 ལམ་བཟོད་པ་སྟེ། དེའི་རྗེས་སུ་ཆོས་མཆོག་དང་། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་
 བར་ཆད་མེད་ལམ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་རྣམས་མཉམ་

གཞག་ཐུན་གཅིག་ལ་སྐྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །

གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲུང་ལམ་ཆོས་
མཆོག་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་དེས། གང་ཟག་“གི་”བདག་མེད་མངོན་
སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་བ་ནམ་ཐོབ་བ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་
མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་
ཟིན་གོམས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཉན་སྐྱབ་ཆེན་པོའི་ཆེན་པོའི་དངོས་གཉིན་ནམ་
ཐོབ་བ་ན། དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒྲོམ་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

དེས་ཉན་སྐྱབ་ནམ་སྤངས་པའི་ཆོ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་སྒྲོབ་ལམ་ཐོབ་པར་
འཇོག། དེས་རང་སངས་རྒྱས་ལ་རིགས་འགྲེལ། །

ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ།
ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ནམ་སྐྱེས་བ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་རྒྱུད་
དུ་ཐོབ་པར་འཇོག།

ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ནས་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སྒྲུང་ལམ་དུ་འཕོ་ཚུལ་
ལ་ཡང་། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བ་དང་། སོང་བ་གཉིས་ལས།

དམན་ལམ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི། ཆོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ལ་གནས་པའི་
སེམས་དབའ་དེས། སྔོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཐོང་ནམ་ཐོབ་བ་ན།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པར་འཛོག་

དེ་འབྲེལ་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་པ་དེས་སྦྱང་ཉིད་མཛོན་ཐུག་དུ་
རྟོགས་པའི་མཐུན་པ་ནམ་ཐོབ་པ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཛོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཛོག་
དམན་ལམ་སྦྱར་དུ་སོང་བ་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱང་
བ་དང་། དེ་རྟོགས་པ་གཉིས་ལས།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱང་བའི་དམན་ལམ་སྦྱར་སོང་གི་
བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས། སྦྱང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ལྷག་མཛོང་
ཐོབ་པ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་རྟོག་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་སྦྱང་བ་ལ། དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་
སྦྱང་བའི་ཐེག་དམན་ཆོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྦྱར་དུ་སོང་བ་དང་། དེ་འབྲེལ་
བའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྦྱར་དུ་སོང་བ་གཉིས་ལས།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་ཆོགས་ལམ་པའི་རྟོགས་
པ་སྦྱར་དུ་སོང་ཞིང་། དེ་འབྲེལ་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་པ་སྦྱར་དུ་
མ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས། སྦྱང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་
ལྷག་མཛོང་ཐོབ་པ་ན། དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ཐོབ་པར་འཛོག་

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་སྦྱང་བའི་ཐེག་དམན་སྦྱར་ལམ་པའི་རྟོགས་
པ་སྦྱར་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོགས་ལམ་པ་དེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་
ཆོགས་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་གཉིས་ཅི་ཅམ་བསགས་དགོས་

བ་བསགས་ཟིན་པའི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པར་དེས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་རྒྱད་
ཐོབ་པར་འཇོག།

ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱར་ལམ་ནས་མཐོང་ལམ་དུ་འཕོ་ཚུལ་ལ་གཉིས་
ལས། དམན་ལམ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་མ་སྦྱང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་བ་
དེས། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་
ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དམན་ལམ་སྔོན་སོང་ལ་ཡང་
གཉིས་ལས།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་བ་
སྔོན་དུ་སོང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་བ་སྔོན་དུ་མ་
སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་བ་དེས། སྦྱང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་
རྟོགས་པའི་ཆེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

དམན་ལམ་དུ་སྦྱང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཐེག་དམན་མཐོང་ལམ་པའི་རྟོགས་
བ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་སྦྱར་ལམ་བ་དེས། སྦྱར་ལམ་གྱི་གནས་
སྐབས་སུ་ཆོག་གས་གཉིས་ཅི་ཙམ་བསགས་དགོས་པ་བསགས་ཟིན་པའི་
སྐད་“ཅིག”་གཉིས་པར་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་པར་འཇོག།

ས་དང་པོ་ནས་གཉིས་པར་འཕོ་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན།

ངག་དོན་ནི། སའི་ཚོགས་ལ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ཚོས་ཅན།
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ས་རབ་རྩ་དགའ་བ་ལ་སོགས་པའི་ས་སོ་སའི་ཡོངས་
སྤྱང་རྫོགས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་ས་ལ། ཁོན་རེ། གང་ཐག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་རྣམ་
མཁེན་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་
ཐོས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་
སྟེ། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ས་དང་ལམ་དོན་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་
ཟེར་ན། མ་ཁྲལ།

དེ་བཞིན་རྩ་སྤྱང་ཉིད་རྫོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་
ཞུགས་ཀྱི་མཁེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་
པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ལམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

གཞན་ཡང་གཉིས་སྤྱང་རྫོགས་པའི་རྣམ་མཁེན་ཚོས་ཅན། རང་རྒྱལ་
ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མཁེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་
ཐལ། དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། འབ་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན། ས་ལམ་གཉིས་སུ་བྱེ་
བའི་ས་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྲལ།

དེ་ཚོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཁེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་
བྱིར། འབ་སྟེ། ལམ་ཡིན་ན་མཁེན་པ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། ལམ་གསུམ།

ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དག་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྡོན་དུ་སོང་བའི་ཐེག་ཆེན་
ཀྱི་ཆོགས་ལམ་དེ་མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་བྱིར།
འདོད་མི་ལུས་ཏེ། སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་སློབ་ལམ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་བྱིན་པའི་
ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་སློབ་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན།
དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་ལམ་ལུགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མཐར་བྱིན་པའི་ལམ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་ཀྱི་ཆོགས་ལམ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཞན་ཡང་། ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་རྗེས་སྐོབ་ཡེ་ཤེས་ལ་
གནས་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐུན་
བ་ཆོས་ཅན། མཉམ་རྗེས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་
པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །ཁྱོད་མཉམ་
གཞག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་ན། ཁྱོད་དེ་ཡིན་དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་
འབྱུང་། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ལ་ཅེ་གཅིག་དུ་མཉམ་པར་
བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་གཉིས་སྒྲུབ་ལུ་བའི་
མཐུན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།

ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །₃₀ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་

གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་གང་ཞིན། འདི་ལྟར་བྱང་སེམས་
ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པས། ³¹ ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། ས་དང་པོ་དགུ་ཡོངས་སྤྱོད་གི་སྒྲིན་ས་བཤད་ནས། བཅུ་པ་
མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེས། དེ་ཡོད་དེ། དེ་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་བཤད་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་ཀྱིས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་“མཚན་ས་”
སྤྱོད་པ་ལ་རྒྱའི་ས་ ³² ཞེས་གསུངས།

ས་བཅུ་པའི་ངོ་བོ་དེ་འཆད་པ་ལ། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་
³³ ཞེས་སོགས་གསུངས།

རང་གི་འདའ་བྱར་གྱུར་པའི་ས་དགུའི་རྗེས་སུ་བྱང་ཞིང་། མདོ་ལས་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་སྤྱོད་བཤད་ ³⁴ ནས་སྒྲིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་
མཐར་ཐུག་དེ། ས་བཅུ་པའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། ས་བཅུ་པ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་ཡེ་ཤེས། སྤྱི་བ་གཅིག་ཐོགས་པའི་
ཡེ་ཤེས། སྤང་བ་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

འདི་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཏགས་ནས་སྒྲིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། ས་བཅུ་“པ་བ་”དེས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་གདུལ་བྱའི་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་
དང་མཉམ་པ་རྗེས་མཐུན་པ་ཐོབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

རྒྱད་མ་མ་ལས།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚུལ་འདི་ནི། །

རྗེས་ཐོབ་དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་དང་། །

སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲིལ་བ་ལ། །

འཇིག་རྟེན་ན་ནི་མཉམ་བ་ཉིད། །³⁵

ཅེས་གསུངས་པའི་བྱིར།

ཁ་ཅིག །དེས་གཞན་དོན་བྱེད་ཚུལ་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་བ་ཐོབ་ཟེར་
ན། མི་འཐད་དེ།

དེ་ཉིད་ལས།

དེ་ལྟར་མོད་ཀྱི་ས་རྒྱལ་དང་། །

རྒྱ་མཚོ་བ་སྒྲང་མིག་རྗེས་ཀྱི། །

བྱང་བར་གང་ཡིན་སངས་རྒྱས་དང་། །

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བྱང་དེ་ཉིད། །³⁶

“ཅེས་པ་”གསུངས་པའི་བྱིར།

གསུམ་བ་ནི། མཐོང་དང་སྒྲོམ་པའི་ལམ་དག་ལ། །³⁷ ཞེས་སོགས་
ཀྱི་སྐབས་སུ་གཉིས་ལས།

དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དེ་གང་ན་འབྱུང་བར་

འགྲུང་ཞེས་སྒྲ་བ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས། ³⁸ ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉེས་བ་ནི། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བྲག་ཏུ་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་ཞེ་ན། དེ་འཆད་པ་ལ། གཞུང་འདི་བྱང་།

རང་གི་ངོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྤང་བའི་དངོས་གཉེན་ཏུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་
ཆད་མེད་ལམ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་
གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་སྒྲོམ་ལམ་གཉེན་པོའི་
ཚོགས་སྒྲུབ་གཉིས།

ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གང་ཞེ་ག །རང་གི་ངོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐོང་སྤང་
ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་
མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གཞུང་རྟོག །འཛིན་རྟོག་སོགས་བཞིའི་
དངོས་གཉེན་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་བཞི་ཡིད།

རང་གི་ངོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ལྟན་སྒྲེས་ཀྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་
པ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒྲོམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་
གྱི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། སྒྲོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་བཞི་པོའི་དངོས་གཉེན་ཏུ་གྱུར་པའི་དེ་
བཞི་ཡིད།

ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང་། 39

ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ།

མདོ་ལས་གསུངས་ཚུལ་དང་། བཙུན་བཙོས་ཀྱིས་འགྲེལ་ཚུལ་
གཉིས།

དང་པོ་ནི། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་མཆོན་ཉིད་སྤར་གསུངས་བ་དང་། འཆད་
བར་འབྱུར་བ་རྣམས་ཅིའི་ཕྱིར། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་སྐྱམ་བའི་ཁོང་ན་
གནས་པའི་དྲི་བའི་ལན་དུ།

དེ་ནས་ཆེ་དང་ལྡན་བ་རབ་འཕྱོར་གྱིས་བཙོས་ལྡན་འདས་ལ་འདི་སྐད་
ཅེས་གསལ་རྟོ། །བཙོས་ལྡན་འདས། ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྟ་
དང་མི་དང་ལྟ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཛིག་རྟེན་ཐེལ་གྱིས་མནན་ཏེ་འབྱུང་བར་
འབྱུར་བས་དེའི་སྐད་དུ་ཐེག་བ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱིའོ། 40 ཞེས་སོགས་གསུངས།

གཉིས་པ་ནི། མདོའི་དོན་འཆད་བ་ལ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་། 41 ཞེས་
སོགས་གསུངས།

འོ་ན། ཆོགས་སྐྱབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་བ་འཆད་པའི་རྒྱ་མཆོན་
གང་ཞེ་ན། དེ་ཡོད་དེ། ཆོགས་གཉིས་བསགས་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་
མཐུན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་བར་འབྱུང་བའི་ངེས་འབྱུང་སྐྱབ་བ་འབྱུང་
ཞེས་མཆོམས་སྦྱར་བ་ལ། དེ་ལྟར། 42 ཞེས་སོགས་གསུངས།

ཁ་ཅིག །རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བ་བར་དེས་བར་འབྱུང་བའི་སེམས་
དཔའི་རྣལ་འབྱོར། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་
མཛོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
གསལ་གཉིས་ཀ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

རང་ལུགས་ནི། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་བ་བར་དེས་བར་འབྱེན་
བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ། དེས་འབྱུང་སྐྱབ་བའི་མཚན་ཉིད།

དབྱེ་ན། བརྒྱད་ཡོད། ས་“མཚན་ས་”དག་བ་ས་གསུམ་ཁོ་ནར་ཡོད།

དེས་འབྱུང་སྐྱབ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། དེས་བར་འབྱུང་
བའི་སྒོ་ནས་བརྒྱད་ཡོད་བའི་ཕྱིར།

མངོན་འཕགས་རྣམ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བའི་སར། །

འདྲི་བྱེད་ས་ལམ་ངོ་བོ་བཟོད་ཚུལ་སོགས། །

ཚུལ་བཞིན་འདྲི་བའི་ལེགས་བཤད་ཡོངས་འདུའི་དབང་། །

ཆོག་དོན་ལོ་འདབ་འབྲས་བཟང་རྒྱས་སྤྱར་ཅིག །

ཡོ་སྤྱི།

ནམ་བུ་ཞི་བའི་སྐྱོད་དུ་སྦྱོད་པའི་ཐབས། །ནམ་མང་དབྱིག་གི་ཐེམ་
སྐལ་ས་ལམ་གྱི། །ནམ་བཞག་དབར་དུ་བསྐྱུན་པའི་འདུ་བྱེད་ལས། །
ནམ་དཀར་སྤྱི་ཞིའི་སྦྱིང་པོར་སྦྱོན་པའི་མཐུས། །མ་འཁྲལ་ལམ་གྱི་ས་
སྤངས་ལ་བཅེས་ནས། །བསྐྱབ་གསུམ་སྦྱིངས་འགྲོའི་ཅེ་བརྒྱ་འབར་བའི་
ཅེར། །ཡིད་ཅན་སྒྲོངས་པའི་རི་པོ་རྟག་གཞིལ་བས། །སྦྱ་བཞི་འཆི་མེད་
རྒྱལ་ཐབས་འཕེལ་གྱུར་ཅིག་། །ཅེས་བ་འདི་ཡང་སེར་བྱེས་ཡིག་ཆ་ཇེ་
བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན་གྱི་གསུང་ས་ལམ་ནམ་བཞག་མཁས་པའི་འགྲུལ་
རྒྱན་འདི་ཉིད་དབར་བསྐྱུན་བགྱིས་པའི་དགོ་བསྐྱེད་སྦྱོན་ཆོག་དུ་བསྐྱལ་བ་
བཞིན། ཡེ་ཤུ་དཀར་འཆང་བའི་མིང་འཛིན་ཤྱུ་ཉི་དགོ་སྦྱོང་དག་དབར་སྦྱོ་
བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་མཆོས་སྦྱོན་པའོ། །སམ་མཁྱེ་ཡི།

ཟུར་མཆན།

༡ འདིའི་མཚན་ལ་མ་བྱིའི་དཔེ་རིང་དུ། ་་་གསུང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཅེས་བྱ་བ་ས་ལམ་རྣམ་གཞག་
བཞགས་སོ། ། ཞེས་འབྱུང་།

༡ གིས	༢ རྟོགས	༣ བ	༤ བའི	༥ ལྷུབ	༦ ཡང	༧ རྣམས	༨ དེ
༡༠ སྤྱད	༡༡ སྤྱད	༡༢ བར	༡༣ དེ	༡༤ བསྟོམ	༡༥ བའི	༡༦ བའི	
༡༧ བའི	༡༨ ཡང	༡༩ གིས	༢༠ གྱི	༢༡ ཇོས	༢༢ བའི	༢༣ ལྷུབ	
༢༤ བའི	༢༥ བ	༢༦ བའི	༢༧ གཞག	༢༨ བ	༢༩ རྟོགས	༣༠ མཉམས	
༣༡ ཟེད	༣༢ བའི	༣༣ བ	༣༤ བ	༣༥ བ	༣༦ གྱིས	༣༧ བར	
༣༨ དུ	༣༩ གྱི་བརྒྱབ	༤༠ བར	༤༡ བར	༤༢ བར	༤༣ བསྟོམ		
༤༤ བརྟགས	༤༥ བསྟོམ	༤༦ གྱི	༤༧ འཇིགས	༤༨ བའི	༤༩ སྤྱངས		
༥༠ འཇིག	༥༡ བའི	༥༢ གྱི	༥༣ ལྷུད	༥༤ བའི	༥༥ བའི	༥༦ རྟེན	
༥༧ བསྟོམ	༥༨ རྫོད	༥༩ གཡོས	༦༠ ས	༦༡ གྱིས	༦༢ གཅིག		
༦༣ གཅིག	༦༤ གིས	༦༥ ཞེས	༦༦ ཅེས	༦༧ བརྫོད	༦༨ ཞེས		
༦༩ དེ	༧༠ རྫོད	༧༡ རྫོད	༧༢ གིས	༧༣ གྱིས	༧༤ གཅིག	༧༥ འཇམས	
༧༦ བ་བ	༧༧ ཞེས	༧༨ འཇམས	༧༩ བའི	༨༠ གཅིག	༨༡ གྱི		

- 166

མ་དམིགས་ན་ལུམ་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས། རྟོགས་ཆོས་མ་བྱུང་པ་མ་ཡིན་ལ། བརྟན་རྟོགས་ལ་མཛོང་
 བས་འགལ་བ་མ་ཡིན་ནོ། བདེན་བྱུང་གི་མེས་བྱ་ཡོད་པ། གཞི་མེད་འགྲོ་མེད་སྤྱེ་མེད་དང་། ཞེས་པའི་
 སྐབས་སུ་འགྲོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མ་དེས་བཞིན་གྱང་མ་ཡིན་ནོ། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་སེམས་ཅམ་
 བ་ན་དེ། རོན་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། བདེན་སྟོང་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱ་གཉིས་བཞིན། འདོད་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་བྱུང་ཏུ་ཐལ། རྟེན་གནས་ལུགས་
 སུ་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ་ཡང་བདེན་པས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཅེ་ན། ཉེས་པ་མེད་དེ། གསད་
 བྱ་ལྟ་སྤྱིན་དང་གསོད་བྱེད་མཆོད་སྤྱིན་དེ་ཉིད་ལྟ་སྤྱིན་བསད་པའི་ཆ་ཡིན་ན། དེ་བསད་པས་ལྟ་སྤྱིན་སྐར་
 འབྱུང་རིགས་ན་ཡང་། གསོད་བྱེད་དེ་ཉིད་གསད་བྱ་བསད་པའི་ཆ་མ་ཡིན་པས་ལྟ་སྤྱིན་སྐར་མི་འབྱུང་བ་
 བཞིན་དུ། རྟེན་སྐར་འདེབས་ཀྱི་མཐར་འདོད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དེ། གསོད་བྱེད་དང་འབྱེད་
 པའི་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་བྱུང་བ་སྟོོ་འདོགས་ཀྱི་མཐའ་དེ་ཉིད། བདེན་སྟོང་བདེན་བྱུང་འགྲོག་པའི་རིགས་
 བས་བཀག་པས། དགག་བྱ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་བྱུང་སྐར་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 བདེན་བྱུང་དེ་བདེན་སྟོང་དེའི་ཁྲབ་བྱེད་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཆ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་དང་།
 བར་བྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་ན། (རྩེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆན།) འོད་དེལ། ༤༧༩ ལ། ༡༠ ལ། སེམས་
 ཅམ་པ་ན་དེ། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ཡོད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
 བདེན་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ། ལྷས་བྱིན་གསོད་མཁན་གྱིས་མཆོད་སྤྱིན་བསད་
 པའི་འོག་ཏུ་ལྷས་བྱིན་སྐར་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ། བདེན་མེད་བདེན་བྱུང་བཀག་པས་བདེན་བྱུང་སྐར་མི་
 ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྷར་མ་ཡིན་ན་མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྤྱེས་པར་ཐལ། མོ་གཤམ་གྱི་བྱ་སྤྱེས་པ་དེ་མ་སྤྱེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པ་ཁས། ཞེས་དང་། སྤྱོད་རྩོམ་མཆོ། ༡༡ ལ། ༡༡ ལ། སེད་བྱེས་དཔེ་རིང་། ༡༧༩ ལ། ༡ ལ།
 སེམས་ཅམ་པ་ན་དེ། བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་ "མེད་" པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། བདེན་བྱུང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྲལ "སྤྱེ།" ལྷས་བྱིན་གསོད་མཁན་ "གྱི་"
 མཆོད་སྤྱིན་བསད་པའི་འོག་ཏུ་ "བསད་བྱ་" ལྷས་བྱིན་སྐར་མི་ལྟོག་པ་བཞིན་དུ། ་།

5 རྒྱན་སྐར། ༡༠༣༩ ལ། ༡ ལ། དེ་ལ་ཡང་ས་གང་གི་ཡོངས་སུ་སྟོང་བར་གྱུར་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་ནམས་ཇི་
 སྤྱིད་མཛོགས་པ་དེ་སྤྱིད་ཏུ་ནི་ས་དེ་ཡིན་ལ། ཡོངས་སུ་རྟོགས་ནས་ནི་ས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

6 བརྟན་འགྱུར་དཔེ་བསྐར་མ། གཞུང་མཆན། བརྟན་བཙུག་མཛོད་བར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ། གཞུང་

ཡིན་ནོ། །དེ་ལས་གཞན་པ་སྤྲད་ཅིག་ “མ” གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་དྲི་རྩུར་བཞེད་པའི་པར་ཆད་
མེད་པའི་ལམ་གང་ལས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སངས་རྒྱུས་ “ཀྱིས་” གཞུ་ཏུ་མེད་ “འཛོལ་” པའི་པར་འདི་དག་ “-” གི་
མཆོག་གི་དོན་ལ་སོགས་པར་ཆོས་ཀྱི་ “དཔྱིདས་” མོ་མོར་རྟོགས་པའི་བྱིར་ “བསྐྱེམ་” པའི་ལམ་ཡིན་
པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་བརྟུན་ཅི་རིགས་པར་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་དོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། འདོད་
ཆགས་དང་། ཞེ་སྤང་དང་། ང་རྒྱལ་དང་། མ་རིག་པ་དང་། འཛིག་ཆོགས་ལ་སྟོབ་དང་། མཐར་འཛིན་པར་
ལྟ་བུ་སྟེ། འདོད་པར་སྤྱོད་པ་བྱུག་གོ་དེ་དག་ཉིད་ “པས་” ཞེ་སྤང་བཞོན་ “ན” གཞུགས་དང་གཞུགས་མེད་
པར་སྤྱོད་པ་བརྟུ་ཡིན་ནོ། །

- 17 བོང་མཚུངས། ༡༠ ༣ ༩ ༨ ༡ རྟ་གསལ།
- 18 མདོ་སྟེ་རྒྱན། ༡༡ ༡ ༨ ༡ རྟ་གསལ།
- 19 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༦ ༨ ༩ རྟ་གསལ།
- 20 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༦ ༨ ༩ རྟ་གསལ།
- 21 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 22 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 23 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 24 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༦ རྟ་གསལ།
- 25 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༡ རྟ་གསལ།
- 26 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 27 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༡༠ རྟ་གསལ།
- 28 བོང་མཚུངས། ༡༡ ༡ ག ༡༡ རྟ་གསལ།
- 29 ཆོས་མཛོན་པའི་མཛོད། ༩ ༩ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 30 མཛོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༠ ག ༩ རྟ་གསལ།
- 31 བཀའ་འགྲུར་དཔེ་བསྐྱར་མ། གཞུང་མཆན། ཤེས་རབ་ཀྱི་པ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་སྤྱོད་ཐག་ཉི་ཤུ་པ། གཞུང་
ཁྲུངས། ཉི་མཱ། ༡༡ ༡ ༡༡ སྤྱི་འཛིན་གྲངས། ༩ ༦ དེ་བ་གཞུགས་མོད་གྲངས། 26 ཤོག་གྲངས། ༡༡ ༡ ག
གསལ། རྒྱུ་འབྱུང་དེ་ལ་བྱུང་རྒྱུ་མེས་ས་དཔའ་མེས་ས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ས་བརྟུ་གང་ཞིན། རབ་འབྱུར་

དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ། ཐབས་མཁས་པས། ཕ་རོལ་ཏུ་བྱིན་པ་རྣམས་ལ་སྤྱོད་
པ་དང་། །

32 འཁྲེལ་བ་དོན་གསལ། 30 ན་གསལ།

33 ལུང་མཆན་ 30 བ་དང་ལྟར་རོ། །

34 ། ཅི་མི། ། ། ། ། ། ༡ ། ། ༡ ། ༡ ། ༡ ། ༡ ། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ། ས་བརྩལ་
གནས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་གང་ཞེན། ཞེས་དང་། ༡༡ ལ་ ༦ ན། རབ་འབྱོར་དེ་ལྟར་ན།
བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ། ས་བརྩལ་གནས་པ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱོ། །
ཞེས་དང་། ༡༡ ལ་ ༣ བར། ས་དགུ་ལས་ཡོངས་སུ་འདས་པ་ནས། སངས་རྒྱུ་ཀྱི་མ་ལ་གནས་པ་སྟེ།
རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབང་སེམས་དབང་ཆེན་པོ་དེ་ས་བརྩལ་པོ། ། ཞེས་གསལ། རྒྱན་ལྷང་
ལས། ༡༠༩ ལ་ ༡ ན། ས་དགུ་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུའི་ས་དགུ་པོ་རྣམས་ལས་འདས་ནས་ས་བརྩལ་པོ་བྱང་
ཆུབ་སེམས་དབང་ལ་ནི་སངས་རྒྱུ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་བར་བྱའི་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱུ་ནི་མ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོང་སྤྱག་ཉི་ཤུ་ལ་ལས་གསུངས། ཞེས་འབྱུང་། །

35 ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་མའི་བསྟན་བཅོས། ༤༩ ན་གསལ།

36 བོང་མཆུངས། ༤༩ ན་གསལ།

37 མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༠ ལ་ ༦ ན་གསལ།

38 ཅི་མི། ། ། ། ། ། ༡ ། ༡ ། ༡ ། ༡ ། ༡ ། རབ་འབྱོར་ཁྱིམ་གང་ཡང་འདི་སྤྱད་དུ། ཐེག་པ་དེ་གང་
ནས་འབྱུང་བར་འགྱུར་ཞེས་སྒྲིམ་བ་དེ་ནི། དེ་མི་དམིགས་པའི་རྩལ་གྱིས། །

39 མངོན་རྟོགས་རྒྱན། ༡༠ ལ་ ༡ ན་གསལ།

40 ཅི་མི། ༤༩ ན་གསལ།

41 ལུང་མཆན་ 39 བ་ལྟར་རོ། །

42 འཁྲེལ་བ་དོན་གསལ། 30 ན་གསལ།

དོན་བརྟན་ཅུ་དང་ས་ལམ་གཉིས་ཀྱི་ དབྱང་བསྟར་གྱི་གཞུང་།

- ༡ མདོན་རྟགས་རྒྱན་དང་མདོ་ཕྱོད་ཀྱི་བྱམས་ཆོས་ལྟེ་ལུ་ཙ་བ་ཕྱོགས་བསྟེན་པ། ་ གེ་མན། ༡༠༠༠
- ༢ འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། སེར་ལྷན་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༩༩༧
- ༣ འགྲེལ་བ་དོན་གསལ། འབྲས་ཆོ་གླིང་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ༡༠༠༠
- ༤ ལོ་རྒྱུ་བ་ཆེན་པོའི་བསྟུས་དོན། ་ རྟོག་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོ་གླིང་ལེས་རབ། ་ ལྷ་ར་བཀའ་བརྒྱུད་ཉམས་སྦྱོང་ཆོགས་
བ། ༡༠༠༩
- ༥ བར་ཕྱིན་བསྟུས་དོན། ་ རྟོག་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོ་གླིང་ལེས་རབ། ་ བོད་ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། ༡༠༡༡
- ༦ ལེར་ཕྱིན་ལུང་གི་ལྟེ་མ། ་ བྱ་རྟོན་རིན་ཆེན་བྲལ། ་ ལྷ་ར་བཀའ་བརྒྱུད་ཉམས་སྦྱོང་ཆོགས་བ། ༡༠༠༡
- ༧ ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། གེ་མན། ༡༠༠༠
- ༨ ལེགས་བཤད་གསེར་བློང་། སེར་ལྷན་དཔེ་མཛོད། ༡༠༠༡
- ༩ རྣམ་བཤད་སྤྱིར་བོད་རྒྱུ། སེར་ལྷན་དཔེ་མཛོད། ༡༠༠༡
- ༡༠ རྣམ་བཤད་སྤྱིར་བོད་རྒྱུ། ལྷ་ར་བསམ་བློན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་དབར་བསྟན་བྱས། ༡༠༠༩
- ༡༡ རྟགས་དཀའི་སྤྱང་བ། གེ་མན། ༡༠༠༦
- ༡༢ མདོན་རྟགས་རྒྱན་གྱི་བསྟུས་དོན། ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མ་རིན་ཆེན། ་ ལྷ་ར་དགེ་ལུན་སྤྱི་ལས་ཁང་། ༡༠༠༧
- ༡༣ མདོན་རྟགས་ཀྱི་རིམ་བཅུ་ལས་སྤྱི་ལེན་རྒྱལ་མཆོག་སློ་འབྱེད། ་ རྒྱལ་ཁབ་དང་མ་རིན་ཆེན། ་ བོད་
ཀྱི་གཙུག་ལག་ཞིབ་དཔྱད་ཁང་། ༡༠༡༡
- ༡༤ བར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་དོན། ་ རྟོག་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ་ བོད། ༡༩༩༩
- ༡༥ བར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་ཀྱི་སྤྱི་དོན། ་ རྟོག་ལོ་རྒྱུ་བ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ་ སེར་ལྷན་དཔེ་མཛོད། ༡༩༩༩-
༡༠༠༡-༡༠༠༩

དབུད་བསྐྱར་གྱི་གཞུང་།

- ༡༦ བར་ཕྱིན་སྐབས་བརྒྱུད་གི་མཐའ་དཔྱད། ། རྩི་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད། ༡༩༩༩-༢༠༠༡
- ༡༧ བྱ་བ་དོན་ས་གསུམ། ། རྩི་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད། ༢༠༠༡
- ༡༨ བྱ་བ་དོན་ས་གསུམ། ། རྩི་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན། ། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད། ༢༠༠༡
- ༡༩ བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད། ། མཁས་མཆོག་བྱམས་པ་བཀའ་ཕིས། ། ཐེ་མཆོན། ༢༠༠༡
- ༢༠ བར་ཕྱིན་སྤྱི་དོན། ། མཁས་བྱུང་བ་ལྟན་དར་བ། ། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༢༠༡༠
- ༢༡ བར་ཕྱིན་སྤྱི་མཐའ་བྱང་འབྲེལ། ། ཆོ་རྩེ་གྲགས་པ་བཀའ་རྒྱལ། ། སེར་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༡༩༩༧
- ༢༢ བར་ཕྱིན་མཐའ་དཔྱད། ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ། འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༢༠༠༠
- ༢༣ དོན་བདུན་ཅུའི་མཐའ་དཔྱད་མི་ཙམ་རྒྱ་མཐི་ཞལ་ལུང། ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ། འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༡༩༩༩
- ༢༤ དོན་བདུན་ཅུའི་མཐའ་དཔྱད་མི་ཙམ་རྒྱ་མཐི་ཞལ་ལུང། ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ། ། བྱང་རྒྱལ་ལོ་མང་དཔེ་ཆོགས། བོད། ༢༠༠༡
- ༢༥ འབྲེལ་བ་དོན་གསལ་གྱི་མཆོད་འབྲེལ། ། ཀུང་ཐང་སྒོ་གྲོས་རྒྱ་མཆོ། ། འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༢༠༠༤
- ༢༦ དོན་བདུན་ཅུ། ། ཀུན་མཁྱེན་ལེགས་བཅོམ་གྱལ། ། བཀའ་ཕིས་རྒྱན་མཐི་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༢༠༠༩
- ༢༧ ལཱ་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་རེ་བྱུང་།
- ༢༨ ས་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་མཁས་པའི་ཡིད་འཕྲོག། ། མཁས་བྱུང་དགེ་ལེགས་དབལ་བཟང་། ། ལྷ་ཁ་དགེ་ལྡན་སྤྱི་གསལ་ཁང། ༢༠༠༡
- ༢༩ ས་ལམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ཐོག་གསུམ་མཛེས་རྒྱན། ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་མེད་དབང་པོ། ། འབྲས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང། ༡༩༩༩

རྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཆོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
 གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་རྩལ་དལ་འབབ་སྐྱང་། །
 ཆོག་གི་གཞེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
 ཇི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུད་ཅི་འདི། །
 དཔར་དུ་བསྐྱུན་པའི་རྣམ་དཀར་ལུང་པོའི་མཐུས། །
 ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཐུག་བརྒྱ། །
 གདངས་ཏེ་རྒྱད་ལྗེའི་འགོ་བ་མ་ལུས་བ། །
 དེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག།

ཅེས་འཇམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འབྲེན་ཤུའུ་སེལྟེའི་རིང་
 ལུགས་སྟོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ཅན་
 བསྐྱུན་ལྷུ་བ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་བསྐྱུན་དང་བསྐྱུན་འགྱུར་གང་ལའང་རྒྱང་
 ཆོག་པའི་དགེ་བ་སྟོང་སྟོན་ཆོག་ཏུ་ཤུའུའི་དགེ་སྟོང་ཆོས་སྤྱོད་པ་དག་དབང་སྟོ་བཟང་བསྐྱུན་འཛིན་རྒྱ་
 མཆོས་སྐྱར་བའོ། །

དག་བསེས་ལྷན་གྱིས་ཆོས་ལྷན་།

འཇིགས་པ། རྩ་པུང་སྤྱོད་པ།

དེ་ལ་ཡུལ་པ་སྤྱི་གཞི་རྒྱུ་ལ། རྟེན་ཆ་ཆེ་དཔང་།

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥ ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ཏེ་བྱམས་པ་དང་བྱམ། ཏེ་འཆི་མེད་རྟོ་རྟེ། ཏེ་མགོན་པོ་དཔལ་འདུལ།

ཏེ་ཡུན་ཚེས་མེད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་

ཐུབ་དོན་ལ་གཞུང་།

འཇིག་རྟེན་ཐེངས། 13

མཛད་པ་ཤོ། རྒྱ་བཅུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཆོན།

ཡེ་ཤེས་དཔེ་མཛོད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱོང་མཁན་པོ་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ཡེ་ཤེས་

མེད་བྱེས་དཔེ་མཛོད་ཀྱིས་པར་དུ་བསྐྱར།

མེད་ལྷན་དཔེ་མཛོད་ནས་འགྲེམས་སྤྲོད་བྱས།

३०१३ यमिष्टिः कृष्णं च दत्तं त्रयं गीतं च दत्तं च दत्तं च दत्तं च

२०१३ ལོའི་སྤྱི་ཚུ་ཡུ་མར་མར་གཞི་གསུམ་པའི་མར་ཐེངས་དང་མོ་དཔར།

ཐེངས་ཚད། 15x21cm

ཡིག་གཞུགས། མཛོད་ལམ་བོད་ཡིག་གསུམ་བའི་གཉིས་བ།

ཡིག་ཆ་ 15

ཡིག་གྲངས། 34.509

དབར་གྲངས། 001-1000

བར་ཀླུ་གྱི་བདག་དབང་མེད་ཀྱིས་དཔེ་མཛོད་ཁང་ལ་ཡོད།

Published by

Sera Jey Library & Computer Center

Sera Jey Monastic University, P.O. Bylakuppe-571104

Distt Mysore, Karnataka, South India

Tel: +91-8223-258098

E-mail: sjlcp@rediffmail.com

Web: www.serajeylibrary.org